Štev. 205 V Ljubljani, v petek dné 7. septembra 1906. Leto XXXIV.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20·—
za pol leta „ „ 10·—
za četrt leta „ „ 5·—
za en mesec „ „ 1·70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Katoličanstvo in socialno vprašanje.

Govoril na tretjem slovenskem katoliškem shodu dr. Krek.

Velikokrat se trdi, da so tisti časi, ko je verska misel navdušila velikanske množice, da so zapustile svoj dom in šle žrtvovat vse sile tja v svete dežele in borit se zato, da osvobode svete kraje ter jih pridobe krščanstvu, dandanes minuli in da verska misel dandanes nima več te moči, toda to ni res. Današnji katoliški shod priča, da je verska misel še danes močna dovolj, da spravi ljudi na boj za sveto reč, da je močna dovolj, da jih pridobi za največje, najplemenitejše žrtve.

To je prva misel, ki se danes ponuja, in, predragi moji, ta misel se mi zdi, da je zvezana z nameni našega katoliškega shoda. Tisti časi, ko se je krščanstvo borilo nasproti Turku, tisti časi križarskih vojn spominjajo na naš čas. Takrat je po tej veliki manifestaciji vsepovsod se pokazalo novo bujno življenje, po prepiru se je naselil mir božji in v miru napredek, vzbudil se je ponos tudi nižjega ljudstva, smisel za principe, katere ima vsak človek, je rastel, ljudje so se jeli zavedati, da so pred Bogom vsi enaki in po enakosti je rastel tudi smisel svobode. Jeli so se dvigati tlačeni stanovi, najprej kmetski stan, potem mesta in začelo je cvesti blagostanje široko po krščanski zemlji. Prišla je misel za splošno korist, ljudje so spoznali, da je potrebno, ako hočejo velike stvari doseči, da se zvezujejo drug z drugim in hodijo močni za skupnim ciljem. Majhne misli, malenkostne stvari so pustili in tako postali sposobni, da so ustvarili to veliko krščansko omiko, katere sadove uživamo mi.

In podoben je tisti čas našemu času. Te velike verske manifestacije, naj si bodo katoliški shodi ali druge vrste manifestacije, kakor se velikokrat pojavijo med versko prebujajočim se ljudstvom, spominjajo na velike manifestacije, ki so se vršile ob križarskih vojnah. In tudi sadovi prebujevanja verske ideje so tisti. Tudi danes najprej vidimo, da se vsled teh shodov, zlasti tako imenitnih in velikih, kakor je naš današnji slovenski katoliški shod, mir seli med ljudi. Jaz dobro poznam slovensko ljudstvo, dobro poznam njegove vrline in hibe, odkrito pa na podlagi večletnih izkušenj priznavam, da je ni rane, ki bi bila tako globoko ranila dušo našega ljudstva, kakor rana medsebojnega sovraštva in prepira. Pravim, nobena druga stvar ni tako huda — govori in očita se ljudstvu marsikaj in dostikrat brez vzroka — ampak vir vsemu zlu je medsebojno sovraštvo med ljudstvom. V vsaki najmanjši vasi, ako vidite, da se sosedje ne razumejo, nastajajo dcigotrajne prade, ki uničujejo blagostanje, nastaja sovraštvo med moškimi in ženskami, ta največja kuga, ki se mora zatreti in odpraviti iz naše srede, predno postane ljudstvo sposobno za napredek. In za tak božji mir, med katerim se pozabijo ti malenkostni prepiri, ta nasprotja, ki temelje večinoma v teh malenkostnih razmerah, v katerih tičijo naši ljudje, ni boljšega sredstva, kakor tako velika verska manifestacija, kakor je današnji naš shod. Prepričan sem, dragi moji, da vsak tak velik shod odlušči nekaj tistega majhnega, zastarelega, zakotnega blata z ljudi in jih v tej veliki množici dvigne iz prahu do višjih stvari, do plemenitejših čutil, da pozabijo na svoje malenkostne prepire, in ko pridejo domov, je mir in mir pa je podlaga napredku.

Zato pa, da se ta mir utrdi, je tudi treba, da naši stariši vzgajajo svoje otroke v tem smislu, da molijo za mir, je treba, da vsak oče in vsaka mati uči otroka moliti ne samo zase, ampak tudi za druge, in da pri tem, ko ga uči spoznavati svoje posestvo, svojo lastnino, mu vedno vceplja misel: Glej, to zemljo boš ti obdeloval, pa moreš srečno na njej živeti le, če boš zvezan v miru, v ljubezni s svojimi stanovskimi tovariši. (Živahno odobravanje.) Prepričan sem, da bo tudi današnji katoliški shod rodil lepe uspehe, in smem reči, da štejem ravno nekako pomnožitev smisla za ta božji mir med enega njegovih najpoglavitnejših sadov.

Drugi sad, ki ga bo rodil katoliški shod in ki globoko posega v socialno življenje našega naroda, je smisel za svobodo in enakost. Dragi moji, revež v očeh tega sveta ne velja nič, kakor ni veljal nič v časih pred Kristusovim rojstvom. Ob katoliških shodih, sploh ob vsaki veliki manifestaciji verske misli dobi pa tudi revež neki viden prostor, svoj enakopraven prostor. Poglejmo to, kar imamo mi na Slovenskem. Kdo nam je ohranil našo domovino? Revež, naši reveži, revni naši kmetje. (Pritrjevanje.)

Kdo nam vzdržuje našo omiko? Revež. Kdo našo umetnost? Zopet revež. Kdo vzdržuje naše cerkve? Revež. Kdo je naredil ta shod? Reveži. (Pritrjevanje.) Revščina slavi svoje zmagoslavje ob vsaki manifestaciji verske misli in čim bolj globoko čutena je manifestacija, tem bolj se dviga moč reveža. Katoličanstvo daje revščini nepopisen sijaj, daje jej moč, daje jej upanje. Drugod tudi vabijo reveže v svojo sredo, imajo pa zanje le to, da jim pravijo: Umri, ali pa: Pojdi in se pobij s svojimi nasprotniki, in človek jih pomanjšuje, češ, tem ložje jih bo za to ali za to pridobil. Nimajo zanje drugega, kakor silo; sila ima sicer krute posledice, toda sila, kjerkoli se gre za telesno silo, je na prodaj, kdor več plača, ta jo ima. Revščina pa, ki je zbrana v naših vrstah, ni na prodaj, mi nismo na prodaj! (Burno odobravanje.)

Daljni veliki sad katoliških shodov, ki bo brez dvojbe tudi vzrastel iz našega katoliškega shoda, je pa razširjenje duševnega obzorja. Najhujše je govoriti s človekom, ki ne vidi dalje, kakor do meje svojega posestva, najhujše je občevati s človekom, ki preko sten svojega doma nikamor ne zna. Gorje tistim, ki presojajo ves svet samo z vrha domačega zvonika, in ta omejenost se drži takih ubogih ljudi, kakor smo mi. Za nas se nikdo ni brigal in dasi je pripravna naša zemlja za vsak napredek, dasi so dani vsi pogoji za napredek, smo zaostajali, ker se med seboj ne poznamo. Celo izobraženci naši so taki, da drže glave v pesek, in nečejo spoznati, kako revni so, nesposobni za vsak boj, za vsako trezno delo, ako se ne zvežejo z drugimi in ne zapuste pota tiste nesrečne, omejene, zakotne, separatistične revne politike. (Viharno odobravanje.)

Katoliški shod nam odpira nova vrata, mi gledamo po celi svoji domovini, gledamo na Hrvaško, Češko, Moravsko, in preko katoliškega shoda gledamo še gori v sveta nebesa, v naš pravi dom, in tako se raztegnejo naše punčice in mi vemo, da je naš dom velik in širok, in tako se nam širi um in srce in mi čutimo, da smo za veliko in težko delo sposobni. (Viharno odobravanje.)

Vzbudi se nadalje pri manifestaciji verske misli tudi smisel za skupno delo. Posamezni človek more imeti samo majhne cilje, koder pa gre za velike cilje, treba združene armade, in čim višji so cilji, tem večja mora biti armada. Katoliška vera nam s svojo družbo venomer kliče v spomin to resnico, venomer nas uči, da ni mogoče, velikih stvari doseči brez velikih, močnih zvez, in katoliška cerkev nas pri tem uči, da stoje zveze ljudi, ki hočejo doseči velike stvari, tako trdno, tako krepko, da morajo obstati v vseh razmerah. V tem tiči boj med cerkvijo in državo, zato ker ima cerkev v sebi združene moči, kjer si bodi obstoji. Ravno ta moč pa bode njene nasprotnike, v tem tiči njena premoč, od nje pa naj se vsi učijo; vsak stan, kateremu se gre za osvobodenje, bi moral videti v katoliški cerkvi najboljšo šolo vsake organizacije, katoliški shod, ki pod svoje okrilje jemlje ne samo boj za Boga, ampak tudi boj človeka za njegove človeške pravice, boj za njegov obstoj, za vsakdanji kruh, za napredek, za duševni in gmotni napredek. Na ta način potem pri posameznikih, ki se udeleže katoliškega shoda, vzraste zavest: Naši cilji so visoki, vzvišeni, lepi, ampak zvezani so med seboj, zvezani z najvišjim ciljem, ki sega iz zemlje v nebesa in pri tej zavesti vsak posameznik, ko se vrne na svoj dom, tem uspešneje, tem bolje dela v svojih ozkih razmerah zase in za sodruge.

Delo za skupno stvar, to delo je tudi klic nekaterih nasprotnih strank. Tudi stranke izven krščanskih so spoznale resnico, da se brez skupnega dela ne da nič doseči, toda te nasprotne stranke imajo za navodilo, kako naj se pride do skupnega dela, prazne besede. Socialisti pravijo: Počakajmo skupne države, počakajmo, da bo ves svet, vsa zemlja v rokah proletarijata, da pade zasebna last, da bo organizirana država, katero bomo vladali vsi.

Kaj naj rečem nasproti temu vprašanju? Socializem, katerega uči socialna demokracija, so sanje. Socializem, kakor ga uči socialna demokracija, je nemogoč že zaradi tega, ker se njegovi cilji končajo na tem svetu. Socialna demokracija zahteva od svojil ljudi največjih žrtev, da same sebe darujejo popolnoma celoti, da se odreko pravicam svoje osebnosti in postanejo samo majhni kolešči v velikanski verigi splošnega človeštva, ne odgovarja pa na najvažnejša, na najvišja vprašanja življenja: Kaj bo pa potem z menoj, ko telesnost odpade, ko se poslovim od tega sveta, kaj je onstran te zemlje? Socializem, materializem na to nima odgovora in zato ni sposoben, da bi za dalje časa imel človeštvo v sponah.

Naj pri tej priliki omenjam, da tudi v socialni demokraciji gre stvar na bolje. Res je, še vedno proglašajo načelo: Vera je zasebna stvar, in v resnici tudi voditelji po tem načelu delajo. Pozabiti pa ne smemo ene stvari. Socialna demokracija se je pričela na Nemškem in tam je protestantovstvo v večini. Protestantovske verske družbe so pa popolnoma v rokah države in ker je videlo delavstvo v državi zaveznico kapitalizma, ker jo je torej videlo kot svojo nasprotnico, zato je tudi v cerkvi zvezano s to državo videlo svojo sovražnico. To je bil prvotni pomen, da so delavci začeli vpiti: Vera je zasebna stvar, in da so zahtevali: Cerkev se mora ločiti od države. To geslo je torej v svojem začetku bilo cerkveno-politično, ne pa v bistvu protiversko. Pač pa so pri nas pozneje socialno-demokratiški voditelji šli do skrajnosti in danes bijejo naravnost boj ne samo proti veri in cerkvi, ampak proti Bogu samemu. Vendar pa med socialno demokracijo samo se širi vedno bolj misel, da je njih organizacija strokovna, da je treba stanovskega združevanja, in to stanovsko združevanje, ki meri na to, da se delavstvu v gotovem času, za gotove kraje izboljšajo razmere, je nasprotno vsakemu verskemu boju. Ako bomo mi tihi in se ne bomo gibali, potem je mogoče, da tudi v teh zaspanih socialno-demokratičnih četah, katerim pojejo, da je vera zasebna stvar, dalje časa ostane zmedenost, če pa zavestno pokažemo povsod svoje versko prepričanje, ko delujemo v korist ubogega ljudstva, potem sem prepričan, da ta laž, ki je preslepila srca socialno-demokratičnih strank, kmalu izgine in da bomo kmalu mogli govoriti o boljših časih ter dobili ljudi, ki bodo spoznali, da je neumnost in vnebovpijoča krivica, tirati delavske organizacije v boj proti veri. (Burno odobravanje.)

Druga misel, ki združuje ljudi, je misel humanitete, človečanstva. Ljudje smo vsi, pomagajmo drug drugemu, za skupno delo pri-

LISTEK.

Pot skozi mladost.

(Spisal Fr. Sr. Tr.)

Rafl Šinkovčev se je prebudil iz trdnega spanja . . . Utrujen je bil, kakor še nikdar, zato si je pa privoščil počitka pod divjim kostanjem.

Zgodaj popoldne je legel, ko se je zbudil, pa že ni bilo solnca nikjer. Čudno mu je bilo, skoraj neprijetno . . . Skočil je pokonci, pogledal naokoli, pa nikogar ni bilo . . . Bilo je vse tiho in mirno . . . na zapadu je žarilo . . . z vzhoda pa je lezel mrak . . .

Raflnu se je zdelo, da je v skrivnostnem svetišču . . . ta rahel, skrivnosten in tih šepet dreves . . ., kakor tiha, goreča in zaupna molitev.

Zdelo se mu je, da je sanjal . . . Neki tih šepet mu je govoril lepe, mehke besede, kakor da mu je pravil lepo povest iz preteklosti . . . in nazadnje ga je nekdo močno poklical:

»Rafl . . . Rafl . . .« — in takrat se je zbudil . . .

Planil je pokonci — zamahnil z roko — pogledal okrog sebe — pa nikogar ni bilo, ki bi mu bil pravil med spanjem lepo in srečno povest iz preteklosti . . .

Le vrhovi dreves so se sklanjali nad njim in šepetali so . . . pa Rafl jih razumel ni . . .

Je že moral biti kdo drugi, ki mu je pravil med spanjem lepo in srečno povest iz preteklosti.

Del je na čelo prst in jel je misliti . . . Kolikor bolj je mislil, tem bolj znana se mu je stvar zdela . . . Zato jo je študiral dalje — mudilo se mu ni nikamor . . .

Ne čaka ga nihče . . . sam svoj gospodar je od danes naprej.

Komedijantu je odpovedal svojo službo, gnusiti se mu je jelo tako uprav cigansko življenje . . . Tega ni mogel več prenašati: danes tukaj, jutri tam — — Odveč mu je postalo vse to.

Zahotelo se mu je, da bi postal samostojen, da bi se naselil nekam — za vedno, da bi ga odtam ne podil nikdo . . . Ostal bi rad v najskritejšem kotu . . . samo da bi ga ljudje ne suvali pred seboj, kakor kamen na poti, ki je v šalo otrokom, da ga z nogo lučajo in takajo pred seboj . . .

Njemu se je še vedno tako godilo . . . Ni ga imel obstanka . . . Ravno udomačil se je kje — pridobival si je moči, namerjal si je udobiti prijetno življenje — pa je že prišlo vmes kaj nerodnega in Rafl jo je skupil . . .

Čez štirinajst dni,« bilo je kratko slovo . .

Rafla je vznemirilo . . . gledal je v nebo — pa pomagalo ni.

Tako se je vrstilo zaporedoma nekaj let — navsezadnje pa se je Rafl naveličal že tudi teh neumnosti — in premišljeval je pogosto, kako bi se iznebil že teh sitnosti.

Zdelo se mu je premalo svobode . . .

Poldrugo leto je služil pri komedijantu — Do danes je privlekel s tem življenjem. — Danes pa hoče storiti konec temu . . .

Že na vse zgodaj se je bil oglasil pri gospodarju . . .

»Ne kaže mi več, jaz grem — —« Prav nakratko mu je bil povedal odhod . . . Komedijant ga je gledal debelo . . .

Malo nasmehnil se je, pa mislil si zraven: kam boš šel, revež, takih, ki pridejo od nas ne marajo prav preveč — —

Z druge strani mu je bilo pa žal, ker Rafl je bil priden delavec . . .

Prigovarjal mu je, obljubil mu nekaj več udobnosti — ali Rafla ni omehčala komedijantova obljuba — —

»Šel bom — —« mu je odvrnil Rafl skoraj osorno . . .

Nekaj drobiža mu je izplačal gospodar za vse njegovo delo, za ves čas, kar je bil pri njem. Nekaj malega mu je dal. Pa Raflu je bilo dovolj . . .

Zahvalil ga je, kakor bi mu bil nemara priklonil pomoč in milost.

Ob slovesu mu je bilo pa že težko. Saj če pomisli: tu se mu je še najbolje godilo izmed vseh služb . . .

Da gospodarju ni po volji, da bi odšel, je spoznal — ali ne more drugače . . .

Ko je odpovedal komedijantu službo, bil je spet samsvoj . . .

Predpoldne je krožil po velikomestnih ulicah in mislil je, kako bi si ustvaril povsem novo življenje, novo srečo.

Mislil je, da se je že pošteno utrudil — ali do zaključka še ni prišel.

Šel je v bližnji gozd, tu si je pa zaželel, da bi počival — Vsega drugega mu ni bilo mar — bo že prišlo samoobsebi, si je mislil.

Legel je pod divji kostanj, — in zaspal je takoj, popolnoma brez skrbi, kakor že ne, odkar si sam skrbi za življenje . . . In v spanju je prišel k njemu neznan dobrotnik, ki mu je začel praviti povest, lepo in srečno povest iz življenja. Nemara jo je neznanec sam doživel — pa je zamolčal . . .

Lepa povest je bila to . . . Take povesti še ni slišal zlepa. Med svetom prav gotovo rečeno: nikoli še . . .

mimo in bojujmo se za čast človeške osebe, pravijo. Temu nasproti moram reči: Nobena humaniteta ni mogoča, kjer se ne pozna ideal človečanstva, ki je za nas človek postal, in koder se Kristus ne pozna, najvišji cvet na drevesu človečanstva, ki presega čas in obvladuje večnost, koder se ta ne pozna, se tudi ne pozna, kaj je človek, in ne more poznati, kaj smo dolžni človeku. Zato lahko rečem, misel za skupno delo je mogoča po katoliških načelih in tudi tam, kjer je katoličanstvo po imenu že izumrlo, katoliška cerkev vzdržuje ta pomen, tudi tam je duh te cerkve ostal, v kolikor so si ohranili smisel za pravo, uspešno skupno delo.

Slišala se je večkrat že beseda, da smo mi Slovenci hlapčevski narod. Ločili so narode v gosposke in hlapčevske. Kakor se razvijajo razmere danes, lahko rečem, ko toliko ponosnih mož na celem Slovenskem ve, kam gredo: Mi smo gospodje. (Burno odobravanje.)

Razloček med gospodi in tlačani, med gosposkimi in tlačanskimi sloji, ta razloček izvira iz srednjega veka. Gospodje so se imenovali tisti, ki so imeli v rokah skrb za splošni blagor. Gospodje so bili tisti, ki so skrbeli za to, da se je na vseh straneh ohranil mir in red. Danes moram reči, kakor se je razvilo demokratično načelo: Ljudstvo, v tvojih rokah je sedaj to, kar je svoj čas imela v rokah gospoda, sami o teh rečeh odločujte, in zato lahko rečem: Gospodje ste. Bilo je prejšnje čase, da se je reklo: Graščak je veren, katoličan je, zatorej so tudi kmetje verni. Danes se je stvar obrnila, ljudstvo je verno in zato bodo tudi gospodje morali spoštovati to vero njegovo. (Burno odobravanje.)

Mi poznamo samo enega gospoda v sebi in nad seboj, in to je naša vest, naša poštena katoliška vest, in ta vest, to je naša pamet, razsvetljena po naukih naše vere, in te svoje pameti ne damo nikomur. Mi se zavedamo, da imamo isto pamet, katero ima z nami vred nad 550 milijonov ljudi na svetu, ki verujejo v Kristusa, da imamo isto pamet, katero ima nad 270 milijonov ljudi, ki časte v rimskem škofu Kristusovega namestnika, in to svojo pamet, katero so nam vzgojili naši predniki, to svojo pamet hočemo ohraniti in skrbeti za to, da bo naša mladina za nami imela ravno tisto pamet. Zato prihajamo danes in manifestiramo ne za svobodno misel, ampak za pametno misel. (Odobravanje.)

Danes lahko rečemo, da se bije nekak boj med cerkvijo in med fabriškimi dimniki. Dimniki in tovarne, te vedno več ljudi uslužbujejo podse in vmes med zvonenje zvonov, ki vabijo vernike v cerkve, se čedalje pogosteje sliši tisto pusto, mrzlo, bolestno, divje žvižganje parnih strojev. Kadarkoli pogledam dimnike v industrijskem kraju, se mi zdi, da tistim ljudem, ki v tistem dimu žive, ta dim pomenja izgubljene nade, pokopano srečo, tisti divji žvižg pa obupne vzdihe njihovih src. »Trpi in umri«, pravi dim, križ na naših cerkvah pa nam pravi: »Delajte, molite in živite«. (Burno odobravanje.)

Ob katoliških shodih, ob manifestacijah katoliške misli, tako sijajnih, kakor je današnja, zažari oko tudi ubogemu trpinu, glavo dvigne kvišku, oči mu prodro proti nebesom, čuti se brata med brati, zaveda se svoje moči, svojega dostojanstva in z veselim upanjem na boljše čase, ki jih bo dosegel s krepkim, vztrajnim delom, gre nazaj na svoj dom.

Govori se dostikrat: delajmo za narod. Kako silno povdarjajo to besedo ravno tisti, ki najmanj delajo, ki nič drugega ne store, kakor da z lažmi hočejo sovraštvo sejati proti nam. Mi smo v zavesti resnice in zato smo brez sovraštva, moči pa imamo dovolj, da se branimo. Nasprotniki pa imajo eno veliko napako, namreč, premalo jih je. Delajmo za narod, pravijo, jaz pa pravim: Tukaj je narod — delajmo! (Gromovito dolgotrajno odobravanje in živio-klici.)

Iz socialnega odseka za III. slovenski katoliški shod.

Deželni zdravstveni svèt.

(Poročal dr. Iv. Zajc. — Konec.)

Javno zdravstvo, boj proti jetiki in alkoholizmu, so velevažne točke socialnega dela. Zdelo se mi je vsled tega potrebno, da te točke utemeljim obširneje. Nedostaja pa časa, da bi se prav tako obširno pečal z drugimi točkami, o katerih sem prevzel poročila. Prosim le, da glasujete tudi za točke in dodatno resolucijo, katero bom predlagal.

Omenim le, da se točke »Skrb za zanemarjene otroke in bivše kaznjence«, ter »skrb za dobrodelne zavode« utemeljujejo same.

Skrb za zanemarjene otroke in bivše kaznjence nalaga nam človekoljubje samo, ne oziraje se na krščansko-demokratična načela. Če hočemo izvesti svoja demokratična načela, do zadnje točke, skrbeti moramo in delati na to, da nam ne bi bilo treba objokavati niti ene žrtve socialnih razmer.

Res je, da se mnogo skrbi in stori za zanemarjene otroke. Imamo zavode, ki so prevzeli edino nalogo — vzgojo zanemarjene dece. Ali to ni vse! Opozorim le na žalostno dejstvo, katero skušam v svoji praksi kot zdravnik dan na dan, kaka brezbrižnost se opaža za nezakonske otročiče. Niti enega zavoda nimate, ki bi skrbel za te nedolžne žrtve! Takozvano »amljenje« odstriže nit življenja marsikateremu zdravemu fantičku, marsikateri zdravi deklici. Imamo društvo za varstvo živalij, nimamo pa društva, ki bi varovalo ta nedolžna bitja! Hlapec, ki trpinči konja, je kaznovan, nekaznovanih je nešteviln onih, ki imajo v »reji« male dojenčke, pa jim dajo vsega prej, kakor kar potrebujejo za svoje nežno življenje!

In če iščemo vzroka tudi temu socialnemu neredu, ki je v sramoto »kulturnemu« človeku, začne se zopet stara pesem, ki poje o revščini, nevednosti in neumnosti »nižjih« slojev ljudstva! Kdo pa je vzrok te revščine, nevednosti in te neumnosti? Potrkajte se na prsa, oblastniki, ki vidite ljudstvo, pa recite tudi »nostra culpa«. Saj vsega vendar ne zmore samopomoč ljudstva; če bi pa zmogla, oblasti ne bi bilo treba!

Gospoda moja! Tekom mojega referata ste se prepričali, da skrb za javno zdravstvo ne sme in ne more ostati v rokah posameznikov! Cenim delo onih mož, ki so darovali svoje moči in znanje interesu skupnosti ter se borili za javno zdravstvo. Želim tudi, da bi se krog teh mož od dne do dne razširjal. Kljub temu pa smemo opravičeno zahtevati, da tudi merodajni faktorji store svojo dolžnost. Občina, dežela in država imajo dolžnost, da skrbe za ljudstvo v vseh ozirih.

Zato predlagam dodatno resolucijo k ostalim točkam: »Zahtevamo vstanovitev deželnih zdravstvenih svetov.«

Ta zahteva je opravičena, jasna in izvedljiva. Ne poznam nobenega ugovora proti tej zahtevi. Nikdo, ki trezno misli, ne more resno ugovarjati, tudi ne s financielnega stališča.

Deželni zdravstveni svet bi imel važno in obširno polje za svoje delo. Navedem naj le nekaj glavnih točk: Deželni zdravstveni svet bi vodil statistiko deželnega zdravstva. Statistika je jasna slika dobrih in slabih zdravstvenih razmer posameznih okrajev. Deželni zdravstveni svet bi moral iskati vzroke teh slabih razmer ter s svetom in dejanjem pomagati, da se nedostatki odpravijo. Deželni zdravstveni svet naj bi bil vez, ki bi družila vse od dežele nastavljene zdravnike z deželno upravo. Okrožni zdravniki nimajo pri deželni upravi prav nobene moralne opore. Referati važnih zdravstvenih zadev in zdravstvenih naprav so v rokah nestrokovnjakov, ki s svojim vplivom in veljavo odločujejo premnogokrat v škodo javnega zdravstva. Poglejmo le, kako je z deželnimi dobrodelnimi zavodi, bolnico, blaznico, hiralnico itd. Deželni odbor odločuje o usodi teh najvažnejših deželnih zavodov! A referat je v rokah nestrokovnjaka! Pač nesmisel, da večje si niti predstavljati ne morem! In če se čujejo pritožbe proti tem humanitarnim zavodom, napadajo se popolnoma nedolžne osebe, katerim se ne more odrekati ni volje, ni vsposobljenosti v svoji stroki. Energična roka v deželnem zdravstvenem svetu bi naredila konec vsem pritožbam, opravičenim in neopravičenim. — Javne časnikarske polemike proti deželni bolnišnici dosežejo vse prej, kakor da odpravijo nedostatke, katerih faktično ni mogoče utajiti. A nedostatkov bo vedno dovolj, če ostane vse pri starem!

Deželni zdravstveni svet bi bila tudi ona centrala, iz katere bi izhajala higijenična izobrazba med široke mase ljudstva. Skrbeti bi moral za poljudne spise medicinske in higijenične vsebine, za poljudna predavanja v raznih društvih itd., deželni zdravstveni svet bo moral ocenjevati želje industrielnega destva, ki je vsled svojega poklica nagnjeno k raznim takozvanim poklicnim boleznim, itd.

To je le jedro delokroga deželnega zdravstvenega sveta. In to že mora prepričati nas vse o veliki potrebi deželnega zdravstvenega sveta. Zato Vas prosim, da glasujete tudi za to resolucijo ter izražam željo, da bi merodajni krogi to idejo skoro uresničili! (Živahno in dolgotrajno odobravanje. Referentu častitajo. Dr. Krek: Želim, da pride referat dobesedno v časopis in v posebno knjigo.)

Tedenski pregled.

Gostje jugoslovanske razstave v Sofiji niso bili nič kaj zadovoljni. Nikdo jih ni sprejel, pa tudi pozneje so bili prepuščeni samim sebi. Zdi se, da je bil edini namen Bolgarske, privabiti goste, da bi napravili sofijski gostilničarji lep dobiček. Na razstavi se vobče hvalijo dela slovenskih umetnikov.

Šesti katoliški shod v Hebu na Češkem se je izvršil dosti sijajno kljub demonstracijam nemških nacionalcev, ki so prav kot naši liberalci nagajali in se ogrevali na lastnem shodu za svobodno, brezversko šolo. Katoličani so ustanovili krajevno skupino »Katoliškega šolskega društva«. Udeležencev je bilo 4000; v slavnostnem sprevodu pa je bilo zastopanih 65 društev s 27 zastavami in z desetimi godbami.

Cesarske vaje v Šleziji, ki so se končale 4. septembra, so bile velezanimive. Množica je cesarja burno pozdravljala. Pri vajah so uporabljali zrakoplove in veliko število avtomobilov.

V »Slovencu« tega tedna smo brali v poročilu o III. katoliškem shodu referat dr. Žitnika iz organizačnega odseka, dalje dobesedni govor dr. Brecelja o socialni izobrazbi ter zanimivo predavanje profesorja dr. Opeka o književnosti. Iz cerkvenega govora, ki ga je imel nadškof dr. Sedej na slavnostnem prostoru, je podal »Slovenec« odlomek, ki je v njem načrtano praktično življenje katoliškega kristjana.

V Zagrebu je bila pretečeno nedeljo slovesno otvorjena hrvaška deželna gospodarska razstava. Za praktične kmetovalce bo razstava zanimiva in poučna od 15. do 19. t. m., ko se razstavi tudi goveja živina, prašiči, konji in perotnina. Kmetijska podružnica v Novem mestu prireja skupen kmetijski izlet.

Obenem z otvoritvijo razstave se je vršil v Zagrebu tudi vseslovanski sokolski shod. Na komerzu se je povdarjala potreba skupnega nastopa Slovanov proti prodirajočemu germanizmu. Vseh gostov je bilo toliko, da jih mnogo ni dobilo prenočišča.

Dela za lokalno železnico Kranj-Tržič se razpišejo kaj kmalu. Dežela in zasebni udeleženci so obljubili 320 tisoč kron. Progo zgradi in upravlja država.

Stavka rudokopov na Češkem se širi; stavkujoči nastopajo nasilno. — V Milanu je zmagal katoliški kandidat nasproti socialistu, ker so katoličani nastopili popolnoma edini. — V Valparaisu se je 4. t. m. zemlja neprestano tresla. — Bivši urednik »Domovine« ustanavlja v Celju »čisto« stranko«! — V vasi Studenec hrenovške fare je pogorelo pet posestnikov. Mladenič Jernej Sever se je ponesrečil: pri gašenju je padel nanj zid s tako silo, da je bil takoj mrtev. — Francoski škofje zopet zborujejo v Parizu. Posvetovanja so tajna in se jih udeležuje 82 cerkvenih knezov. — Državni zbor avstrijski bo razpuščen meseca januarja; nove volitve bodo okrog 25. sušca. — Strašna vročina je bila zadnje dni na Angleškem; obolelo in umrlo je mnogo ljudi. — Velikanska povodenj je uničila polje in nasade v indijski provinci Behar. Več milj naokrog je stala voda devet črevljev visoko. — Proslulemu učitelju Grmeku ter Češniku se je pridružil, kakor je poročal »Slovenec« v članku »Naše šolske razmere«, kot junak izredne nekolegijalnosti do součiteljic Ivan Vuga v Nadanjemselu. Vsi trije vzgojitelji so še vedno na svojih mestih. Kompetentne oblasti škodujejo brez dvoma učiteljskemu ugledu, ker se ne zganejo. Ni se čuditi, ako se ljudstvo brani pošiljati deco v šole, ki v njih poučujejo možje, kakor so različni Vuge, Grmeki, Češniki itd. — Pred deželnim sodiščem se je vršila obravnava proti Fr. Perdanu, ki je obdolžen defravdacije. Obdolženec je priznal krivdo ter se je izgovarjal, da je imel premajhno plačo, pa da je mislil povrniti. — Obravnava se je preložila, da se zaslišijo priče, ki povedo, na kak način je prišel do denarja in koliko je poneveril. Ni izključeno, da pride Perdan pred porotnike.

Rusija. Napadi na policijo in na vojaške straže se ponavljajo. Revolucionarji napadajo in ropajo. Car živi v neprestanem strahu. Blizu ne sme nihče priti; ako kdo stopi na travnik, kjer se car izprehaja, je ustreljen. Na Finskem so umori in ropi na dnevnem redu. — Na poveljnika generala Tjumentkova v Varšavi so neznani zločinci streljali in ga težko ranili.

Ob prihodu dalmatinskih Sokolov na Reko, so Italijani metali kamenje in žvižgali, ker so Dalmatinci klicali: Živela hrvaška Reka! Pri spopadih je bilo ranjenih čez 50 oseb. — Na poti v Dalmacijo se bo avstrijski cesar ustavil v Divači v torek okrog 9. ure, kjer ga bo pozdravil cesarski namestnik tržaški. V sredo ob 1. uri popoldne se pripelje cesar k otoku Melada, ondi se prično morske vaje. — Na Krasu je občutljiva suša. — Žensko, ki so jo našli s prerezanim vratom pri novem pokopališču v Ljubljani, je umoril 23letni hlapec Alojzij Župevc, viničarjev sin s Trške gore. Morilec je spočetka tajil, potem pa je docela hladnokrvno in natančno popisal svoj zločin. — Nadškof Skrbenský je izdal ostro pismo proti svobodni šoli. — Italijani so v Reki metale debele skale v uredništvo »Novega Lista«, ter razdejali več trgovskih izložbenih oken. — V tem ko vlada marsikje strašna suša in vročina, pišejo o veliki povodnji ki je napravila mnogo škode na Španskem in v francoskih Antilah; reka Taja je preplavila mnogo sveta. — Na otoku Havai je bil v torek silen potres.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja 9. septembra: Ime Marijino, Korbinijan, Gorgonij; ponedeljek 10. septembra: Nikolaj Toled., Pulherija; torek 11. septembra: Prot in Hijacint; sreda 12. septembra: Gvidon, Macedonij; četrtek 13. septembra: Virgilj, Ljubivoj; petek 14. septembra: Povišanje sv. križa, Notburga; sobota 15. septembra: Nikomed, Evtropija.

Koroške novice.

k **Št. Jakob v Rožu.** Kamenje, biči, koli, polivanje s kropom so znamenja olike naših nemčurjev. Kdor je hotel videti zbesnelost teh ljudi, prepričal se je ob zadnjem ljudskem shodu dne 26. avgusta. Sicer so pri nas take ljudske veselice nekaj čisto navadnega — imeli smo jih v tem društvenem letu že šest — a nasprotniki naši se jim vendar ne morejo privaditi. Kri jim je vskipela ob zadnjih dveh veselicah, dne 22. julija in 26. avgusta, ker je nas ob obeh teh veselicah posetilo veliko število kranjskih in štajerskih Slovencev.

(Dalje v I. prilogi.)

Ni si bil pridobil še srca, ki bi mu bilo povedalo kaj takega . . .

Bolj če je mislil, tesneje se ga je oklepalo . . . In imel bi pač slab spomin: da bi ne rešil teh zagonetk.

Bil je to spomin iz otroških let. Rafl se do danes ni zmenil zanj — v tem večnem vrtincu . . . Danes pa se mu je vdal iz ljubezni do prostosti . . .

Rafl je bil star deset let. Bilo je zimskega popoldne. Vesel je prihitel iz šole. V veži ga je čakala objokana mati . . . Prvič jo je videl jokati. In jokal je tudi Rafl. V sobi je umiral oče . . . Dvoje mož ga je prineslo na pol živega iz gozda . . . Po drči je spuščal drva — pri tem pa se je pripetila nesreča.

Še tisto noč je umrl. Malo pred smrtjo je še poljubil svoja otroka: njega in nekaj let starejšega brata . . .

»Pridna bodita — ubogajta mater — —!« bile so njegove zadnje besede —. Zajokali so vsi trije: mati in brata . . .

Mati je prižgala mrtvaško svečo, — oče je pa izdihnil dušo . . .

In ostali so sirote . . .

Začelo se je potem težko življenje. Rafl je moral izostati iz šole — čeprav nerad. K Smuku je moral za pastirja. Do osemnajstega leta je služil v domačem kraju.

Potem ga pa je jelo vleči v svet. Mati ga je pridržavala, pa ji je obljubil, da ji pošlje še več, kakor ji je dajal doma od zaslužka svojega.

In nekega jutra je odšel . . . in potem — potem — — —

Oh ti spomini . . .

* * *

Na velikem kolodvoru so gorele luči . . . Na peronu so žvižgale lokomotive in vozovi so udarjali drug ob drugega . . .

Čulo se je težko sopenje stroja . . . medtem pa so vpili izprevodniki neprenehoma . . .

V čakalnici se je gnetlo ljudstva, pisanega ljudstva, ki se je stakalo od raznih strani in istotako bo odšlo na vse štiri vetrove . . .

Danes so skupaj ljudje — in pozneje se ne vidijo več — morda celo življenje ne . . .

Med množico je bil tudi Rafl . . . Sedel je na stolu ob steni. Podprl si je glavo in zrl ven v noč . . .

Enakomerno žvižganje, vpitje, premikanje vozov . . . težka sapa stroja, vse mu je delalo omotico v glavi.

Zadnji drobiž je poiskal iz žepov in stresel tam na mizico pred blagajno, da je dobil vozovnico do postaje: «Listje« —

Nemirno beganje je bilo zunaj na peronu . . . uslužbenci so pohitevali z zelenkastimi luči sempatje . . . Rafl se je ozrl skozi okno — in tam od daleč videl prihajati vlak, spredaj z zelenimi in rdečimi luči . . . Bližal se je sem iz temne plani . . . Krepko je zažvižgal — in komaj je, pa že je bil zunaj na peronu. Kolesa so škripala, dokler se niso ustavila popolnoma. Odklepale so se zaklopnice in udarjala so vratca kupejev, iz katerih se je vsulo ljudij, kakor drobiža iz nezadrgnjene mošnje . . .

Pisani valovi so se valili proti izhodu — iz čakalnice so pa silili na vlak . . . Prava mešanica.

Izprevodniki so vpili na vso moč . . . in brleli krog vozov z zelenimi lučmi na prsih . . .

Iz čakalnice je odšel Rafel na peron k vlaku. Izprevodnik mu je odkazal voz in preskrbljen je bil potem za celo pot.

Stisnil se je na sedež k oknu, stegnil noge — in udal se je brezskrbnemu spancu — —

V pol snu pa je slišal vrvenje ljudi, ki je prihajalo od zunaj . . . v vozu so govorili — pa pol glasno, ni se jim ljubilo — spanec jim je silil v oči — —

V polsnu je slišal še pisk stroja — škripanje koles — in loputanje kupejnih vratc. — Začutil je še, da so se premaknili — — potem pa nič več — —

Vlak je vozil mirno, čez tiho nočno plan . . .

V kupej, kjer se je vozil Rafl, je stopil izprevdnik. Za rameni ga je porukal . . . . vozovnico je hotel imeti od njega . . . Rafl je odprl oči — in na največje začudenje — bil je že dan. Prvi žarki jesenskega solnca so se lovili skozi okna hitečih vozoov . . .

Rafl je odprl oroseno okno in pogledal ven . . . Neka tiha sreča mu je silila v dušo, ker ugledal je domačo zemljo, ki jo je bil malone že izgubil iz spomina . . .

Bil je zopet srečen, tako še nikdar, odkar ni videl domačih svojih krajev . . .

Takrat, ko se je vozil v svet — pa od tega je že davno — se je zdel neizmerno srečen, zdelo se mu je, da hiti po srečo, da jo bo lovil v naročje in potem bo prišel ž njo domov . . . Doma pa jih bo obdaroval s to srečo v znak ljubezni in hvaležnosti . . . Tako je bilo takrat. Pomiloval je druge, ki morajo biti, kakor priklenjeni doma — a njemu je odprt ves svet. Oni niso smeli od doma, a on si je zaželel tujih krajev, tujih ljudi in odšel je ponosen, ker šel bo po srečo, nekdaj ga bodo pa občudovali, ker vrnil se bo s polnimi rokami . . .

Tako je bilo takrat. — S takimi domišljijami si je polnil hrepenečo dušo . . . Danes pa nič več. V duši mu živi globoko spoznanje. Mesto upov, ki jih je nosil tedaj s seboj, ima v duši sedaj vseh vrst prevare, ki so ga srečavale na tujih cestah . . . ter se ga oklenile, kakor žrtve svoje . . .

In ne toliko nam domačinom, kakor našim gostom je veljalo nesramno počenjanje teh zlikovcev. Ob prvem obisku izvenkoroških Slovencev so kuhali jezo, bili so nepripravljeni — a tem srditejši so nastopili to pot in sicer popolnoma pripravljeni na zavraten napad. Gostje so bili pri nas od petka do ponedeljka in vse te dni so kazali nemčurji svojo oliko. Prvi večer, v petek pokažejo nasprotniki jezo s tem, da zamažejo tablo »Slov. plan. društva«. Tabla stoji v sredi vasi. Drugi večer: Priča, ki je to slišala na lastna ušesa, videla z lastnimi očmi, je nam pripovedovala: Okoli pol 10. ure zvečer kliče poštna uslužbenka na tukajšnji pošti svoje hlapce in ko pridejo jim reče: Danes nobeden ne sme iti spat. Ko bodo Slovenci šli tod mimo, vzemite biče in kar najdete in jih nabite, in zvabite jih sem pod okno in jaz jih bom polila s kropom, a izdati me ne smete. Zdaj pa pojte v gostilno in pijte, kar hočete.« Hlapci so si zagotovili, da niso otroci, da bi kaj takšnega izdali. Malo pozneje se dogodi pred pošto sledeč prizor: Gostje odhajajo iz »Narodnega doma« v prenočišča: med potjo jih napade nemčurska množica s kamenjem. Eden gospodov je bil ranjen na glavi, drugi na očeh, ker mu je bil zbit ščipalnik. Drugi so bili srečnejši, kamenje so dobili samo v noge. Prizor isti večer, samo malo pozneje: K »Narodnemu domu« prideta dva nemčurja s koli, eden je imel tudi bič. Ko jih nekdo zapazi, eden zbeži, drugi vrže kol proč, bič nasloni ob zid in vstopi v »Narodni dom«. Naši gredo po bič in ga pokažejo nemčurju, obenem mu tudi pojasnijo posledice takšnega ravnanja. Ker se je zbal posledic, pove nepremišljeno, kdo mu je bič uročil. Osebe so nam znane, bič pa hranimo v »Narodnem domu«. V nedeljo potem posvari priča, ki je vedela za vse ravnanje nemčurjev enega dotičnih hlapcev. Ta se izgovarja, da je ob tem času priča že spala; a priča nato: Jaz sem vse slišala, sramujte se! Malodušno vpraša nato hlapec: Kako, vi ste vse slišali, vi vse veste? Priča: Jaz vse vem. Prizori v nedeljo zvečer: Žendarmerija posreduje, a tudi ne more zabraniti, da bi odhajajoči gostje ne bili politi s kropom, obsuti s peskom, ko so se mirno vozili mimo pošte. Bili so ti gostje: **dr. Arnejec, dr. Fuger in njegova žena.** Ob še poznejši uri je bil »Mirov« urednik dejansko napaden od znanega nemčurja. Take stvari počenjajo narodni nasprotniki in odpadniki v Št. Jakobu. Radovedni smo, kaj store merodajni faktorji, katerih dolžnost je, da tudi Slovence v smislu zakona branijo proti izgrednikom.

k **Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva.** Predobro je že znano sl. poštnemu ravnateljstvu, kakšne uradne osebe poslujejo na pošti v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem. Večkrat je bilo že treba c. kr. komisarja iz Gradca, ki je tukajšnji uradni osebi poučil o njih dolžnostih, a razmere postajajo še bolj neznosne. Kakšne nazore ima tukajšnja c. kr. poštna uslužbenka o slovenskem občinstvu, je razvidno iz poročil, dodamo samo en slučaj. Stranka pride v urad in zahteva v slovenskem jeziku znamke, a c. kr. poštna uslužbenka jo zavrne: »Glauben sie, wenn sie von Krain kommen, dass sie alles umstürzen können« — in brez znamk je morala stranka iti naprej. Še le, ko se je vrnila in je ponovno slovensko zahtevala znamke, jih je dobila. Ko je pa stranka odhajala, reče po izjavi priče c. kr. poštna uslužbenka: »Solche Lausbuben kommen her und wollen provozieren! ! Bili so visokošolci. Če takšnih nezaslišanih razmer c. kr. poštno ravnateljstvo ne odpravi, bodemo prisiljeni seči po drugem sredstvu. Škandal pa je, da so takšni slučaji v popolnoma slovenskem kraju mogoči, škandal, da dobi taka oseba, ki naprej in naprej trdi, da ne zna slovenski, pravico uradovati v slovenski vasi.

Kupujte narodni kolek! S tem pomagate bratom ob meji!

Štajerske novice.

š **Celjski Slovenci prodani.** Ni še dolgo, odkar so izvestni celjski krogi sprožili govorico: »Štajerski in koroški Slovenci so prodani!« Farizejsko so zavijali oči in kazali na naše neljube jim poslance, češ: To so izdajalci! Posebno se je v tem odlikovala pod znanim notarjem Bašem izhajajoča celjska »Domovina«, ki je s povečalnim steklom iskala madežev zlasti na vrlem dr. Šusteršiču, kar jih ni mogla najti, jih je pa naredila sama. Tako ga n. pr. napravila odgovornim celo za to, kar dela pisarna Ljudske posojilnice. No, danes smo v neprijetnem položaju, slovenskemu svetu povedati dogodbico o prodaji slovenskega sveta v Celju za šulferajnsko šolo. Vse to smo že vedeli meseca maja, ko smo prvič prinesli dotično vest. A ker smo mislili, da se bo stvar le še popravila, smo čakali, sedaj je pa »Slovenski Narod« celo stvar precej zavito spravil v svet. Dne 29. m. m. je namreč prinesel — najbrže iz peresa notarja Baša — uvodnik, kjer pove o bistvu sledeče: Za »Dijaški dom« v Celju se je približno pred štirimi leti kupil takozvani Gugenmossov svet. Dr. Sernec, ki je takrat kupčijo sklenil, in tudi ostali prvaki so svet hvalili kot zelo prikladno stavbišče. V zadnjem času so pa za podpore dijakov rabili več denarja, zato je dr. Sernec košček (!) tega sveta prodal nekemu Naskotu, ta Nasko pa naprej Šulferajnu. »Narod« pristavlja hinavsko, da če dr. Sernec že ni vedel, da se bo rabil ta košček za nemško šolo, bi bil to vsaj lahko slutil! Facit vsega je, **da bo na svetu, ki je bil namenjen za slovenski dijaški dom, stala nemška šulferajnska šola,** s katero bodo Nemci zaradi nje ugodne lege z lahkoto ponemčili Gaberje, Spodnjo Hudinjo, Gornjo Hudinjo in druge kraje na tisto stran. **Gotovo je pa tudi, da Nemci te šole ne bi mogli zidati brez slovenskega sveta, ki ga jim je prodal dr. Sernec!** »Domovina«, ki se je dvakrat zgražala nad dr. Šusteršičem, ker je brez njegove vednosti in proti njegovi volji zastopal dr. Plachki Ljudsko posojilnico, o vsem tem molči kakor grob. Hic Rhodus, hic salta! Ker »Domovina« trdovratno molči, se je pa nemška »Vahtarca« krepko oglasila in prinašamo v naslednjem nekaj odstavkov odgovora, ki ga je »Vahtarca« dala »Narodu«. Iz vsega je posneti, kako se Nemci rogajo danes onim slovenskim prvakom, ki so napravili Nemcem s kupčijo veliko, naš narod skrajno oškodujočo uslugo, in to v trdni nadi, da bodo Nemci za uslugo molčali. »Vahtarca« pravi: S slabo prikritim gnjevom piše »Narod« blažilno hladeče, da je načelnik »Dijaške kuhinje«, dr. Josip Sernec, sosedu Naskotu prodal od posestva »Dijaške kuhinje« košček sveta. **Ta »košček« obsega samo okoli 5000 štirijaških meterčkov, na kojih bi bilo dovolj prostora ne samo za šulferajnsko šolo, ampak tudi za slovenski dijaški dom** in za tako potrebno slovensko vseučilišče. Pri tem bi bilo »hvaliti«, pravi »Narod«, da je dr. Sernec ta košček sveta zelo drago prodal. »Sosed« Naskot je namreč kupil svet daleč pod navadno ceno; on ali bolje rečeno nemški **šulferajn je pridobil zemljo za okroglo 12.000 kron, dočim je vsled svoje skrajno ugodne lege vredna med brati dvakrat toliko.** »Grajati« pa bi bil ta korak zato, ker če že dr. Sernec ni mogel vedeti, je vsaj lahko slutil, da se bo svet rabil za narodne nasprotnike Slovencev. S to razlago dela pa »Narod« dr. Sernecu bridko krivico, kajti dr. Sernec res ni mogel slutiti, da se bo dotični svet rabil za sezidanje nemške šole **(brez teh 5000 štirijaških meterčkov se namreč šola v Gaberji niti zidati ne bi mogla) ampak** — in tu izdajemo tajnost — **dr. Sernec s celim svojim štabom je to ob sklepu kupčije vedel čisto natančno:** toda denar! denar! in zopet denar!... **Sicer je pa za to kupčijo,** ki se od Nemcev ni prav nič skrivala, **vedel ne samo dr. Sernec, ampak tudi** — in to povemo v pomirjenje »Naroda« — **c. kr. notar Baš, ki je v tej zadevi šel Nemcem zelo na roke, kakor tudi dr. A. Brenčič, ki si je v mestnem stavbinskem uradu dal celo načrte pokazati, da vidi iz njih črno na belem, da Nemci v resnici nujno rabijo svet za nemško šolo.«** — Tako torej »Vahtarca«,ki pove celjskim voditeljem zlasti kar se tiče njih slovenstva še par drugih krepkih resnic, ki jih pa nočemo objavljati, ker s to stvarjo nimajo nič opraviti. Svetovali bi pa gospodom, da ne mečejo na mimoidoče iz svoje steklene hiše kamenja, ker si s tem le sami škodujejo!

š **Štajerski »čisti«** so poslali v svet novo encikliko, ki se glasi: »Vaše blagorodje! Kakor izvemo, začne izdajati neki Križman v Ljubljani list »Mladoslovenec«. Križman je znan na Štajerskem kot bivši urednik ptujskega »Štajerca«, je znan izza časa umazane afere s »Slovenskim Štajercem«, s katero afero je izpodkopal v slovenskem ljudstvu na Štajerskem še bolj zaupanje do slovenskega časopisja, in je pričel sedaj v Ljubljani s tem listom — on se skriva za neki konsorcij — gotovo ne iz čistih narodnih, ampak iz špekulantskih namenov. Podpirati njegovo nesolidno in nečastno podjetje, bi bilo skrajno nepolitično tudi od naših zaupnikov. Postavimo si štajerski Slovenci nekaj solidnega, trdnega, kar bo držalo in v kar bo ljudstvo vdobilo zaupanje. Bojkot Križmanovim umazanim špekulacijam! Z ozirom na naš zadni dopis javljamo, da se veliko zborovanje skliče približno sredi meseca septembra. Slovenski pozdrav! — Osnovalni odbor. Celje, Graška cesta štev.37.«

š **V pojasnilo.** Gospod državni poslanec dr. Voušek nam piše: V številki 202 »Slovenca« se je pod notico »Kako to?« objavila vest, da je »Deutsche Wacht« prinesla listo tistih, ki so ob priliki otvoritve brežiškega mostu doposlali »Glückwunschschreiben und Drahtungen« ter da se med drugimi v tej vrsti nahaja tudi moje ime. Dovolite, da vam stvar docela pojasnim. Ob priliki otvoritve brežiškega mostu se mi je od strani mestnega urada doposlalo vabilo. Ker so Slovenci sklenili se te slavnosti ne udeležiti, sem jaz mestnemu uradu v Brežicah poslal pismo, v katerem se mu za doposlano vabilo zahvaljujem, obenem pa obžalujem, da mi okoliščine ne dopuščajo, se te slavnosti udeležiti. To torej je bilo vse. Te besede se pa nikakor ne dajo smatrati kot »Glückwunschschreiben« ter se moje ime v listo »gratulantov« le vsled pomote sprejelo. Dotično pismo, kojega sem odposlal le vsled običajne uljudnosti, leži pri mestnem uradu v Brežicah. — Prosim, da blagovolite te vrste objaviti v vašem cenjenem listu. — Z odličnim spoštovanjem uadni — Dr. Voušek, državni poslanec.

š **Sv. Jurij ob Ščavnici.** »Bralno društvo« je jurjevškega rojaka velerodn. gospoda F. Hrašovec, vpok. sodnika v Gradcu povodom njegove 85letnice imenovalo svojim častnim članom.

š **Strelski in kegljavski klub Hrastnik-Dol in »Bralno društvo na Dolu** vabita na ljudsko veselico, ki se vrši v nedeljo, 9. kimovca v gostilniških prostorih g. F. Roša na Hrastniku v prid »Družbi sv. Cirila in Metoda«. 1. Davorin Jenko: Naprej, koračnica. 2. Fil. Emeršič: Slovenski zvoki. 3. F. Jakš: V mornarskem krogu, valček. 4. Krojač Fips, burka v enem dejanju. 5. F. Emeršič: Veselo srce, pesem, — Domača zabava, potpuri. 6. Raztresenci, veseloigra v enem dejanju. 7. F. Emeršič: Ljubljanski sokol, koračnica. — Prosta zabava: Streljanje na dobitke, šaljiva pošta, ples itd. V raznih paviljonih bo cenjenim gostom najbolje postreženo. Začetek ob pol štirih popoldne. Godbene točke proizvaja godba slav. »Pazniškega in delavskega podpornega društva v Trbovljah«. — Vstopnina: Sedeži od 1. do 5. vrste 1 K, ostali sedeži 50 vinarjev, stojišča 30 vinarjev. Predplačila se hvaležno sprejemajo. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabita vljudno društvena odbora.

š **Iz Št. Petra v Savinjski dolini.** V soboto ponoči je neki tat na prav predrzen način tukajšnjega župnika okradel. Tat je prišel v hišo prižgal si je luč v veži ter stopil predrzno v župnikovo spalnico, preiskal župnikove hlače, vzel iz žepa ključe in nekoliko denarja, potem si odklenil omaro ter vzel iz nje okolu 200 K cerkvenega denarja. Župnik se v tem na pol prebudi ter zakliče v polusnu: »Poberi se odtod!« Tat ga je seveda ubogal, odnesel je pa seboj župnikov in cerkven denar, kolikor si ga je mogel v tem kratkem času prilastiti. Žandarmerija tatu išče, pa ga še ni našla.

š **Velik gozdni požar na Radohi v Gornji Savinjski dolini.** V nedeljo dne 2. septembra okrog 12. ure dopoldne se je pod vrhom Radohe, tik nad Iglo začeli naenkrat valiti ogromni črni oblaki dima. Z velikim strahom opazi tukajšnji gozdar Peter Zabovnik, da je precejšen del knezoškof. gozdov v ogniu. Hitro skliče nekaj mož, ki vzamejo sekire, lopate in drugo orodje ter jo mahnejo urnih korakov na lice mesta. Na veliko srečo ni bilo vetra in tako se je ljudem po velikem trudu in naporu posrečilo udušiti ogenj, ki bi bil lahko napravil velikansko škodo. — Posebno hvalo zaslužijo tudi vrli Ljubenčani, ki so takoj ko so zapazili dim, se vsedli na vozove in se v diru pripeljali v Luče, misleč, da je vas v nevarnosti. Vsa čast takim sosedom.

š **Marija Nazaret.** Prejeli smo obširno poročilo o ljudski veselici, ki se je vršila na prijaznem griču pod košatimi lipami. Žal, da je poročilo slučajno zaostalo, kar naj nam oprosti gospod dopisnik. Mladina je predstavljala »Lurško pastarico« s petjem v splošno zadovoljnost mngobrojnega občinstva, ki se ni moglo načuditi vrlim kmečkim deklicam. Hvala vsem, ki so se potrudili za lepo veselico, prijetno razvedrilo mladim in starim. Želimo, da pridna mladina kmalu priredi enako zabavo.

š **Za slovenske pravice.** Zadnji ptujski »Štajerc« prav škodoželjno povdarja, da je slovensko veteransko društvo v Središču v veliki zadregi, v katerem jeziku naj se napravi prošnja na cesarja za dovoljenje društvene zastave s cesarskim orlom. Mi sicer tej vesti ne verjamemo, ker vemo, da so odločni, zavedni in inteligentni možje članovi središkega voinega društva. Ker bi se pa vendarle tu ali tam mogel pojaviti kak dvom, opozarjamo, da se prošnje na cesarja ravno tako rešujejo, naj si bodo spisane v slovenskem ali nemškem jeziku. V cesarjevi pisarni se na to ne gleda. Zatorej naj se vse take prošnje delajo v slovenskem jeziku. Da se pa doseže nagla in ugodna rešitev, je dobro se obrniti za posredovanje na državne posance. Gospod dr. Korošec in drugi poslanci so za to vedno na razpolago. — Tako delajte in s tem daste najboljši odgovor giftni kroti!

š **Iz Konjic** nam pišejo: Dne 3. t. m. smo tukaj pokopali bivšega odvetnika, dr. Mihaela Ledererja. Pogreba se je udeležilo vse, kar v Konjicah in v okolici nemško misli. Cela pogrebna prireditev je imela nemški značaj. Dr. Lederer je bil tisti, ki je začel v Konjicah narodnostni boj; on ga je tako poojstril, da so ene občinske volitve — okolu leta 1888 — trajale od 8. ure zjutraj do 3. ure zjutraj druzega dne. Le s svojim silovitim nastopom je dr. Lederer preprečil, da niso takrat prišle Konjice v slovenske roke. Ker je pa takrat sprevidel, da mora konjiška občina na vsak način pripasti Slovencem, je izdal parolo, da se slovenska okolica odloči od trga. To se mu je tudi posrečilo in obdržal je na ta način trg Konjice nemški do danes. Bil je dolgo vrsto let župan in načelnik okrajnega zastopa, a vedno in povsod zagrizen nasprotnik Slovencev. —

Naročajte se na »Slovenca«, ki brani Vas in Vaše pravice proti napadom ljudskih sovražnikov! Ako eden ne more, naj se več skupaj naroči na »Slovenca«!

Mimo okna kupejnega so hitele znane mu vasi . . . Vstajale so po plani in množile so se ena k drugi; Raflnu pa so se budili spomini — — budili so se, kakor bi jih nalahno poklical . . . prvič . . . v drugo, tretjič pa močnejše . . .

Raflna je postalo sram samega sebe ob teh spominih: kaj bodo rekli na vasi, ko bo šel med hišami . . .

Glejte ga, nekdaj, — takrat je bilo . . . — odhajal je ponosno, moško . . . danes se pa tak vrača. Kakšen pa tudi je . . ., kakor bi bil ciganom ušel . . .

Ogledoval se je Rafl . . . pa res je bila videti njegova obleka v slabem stanju . . . pri suknji nobenega gumba več in po laktih se mu je svetila od maščobe . . .

Prvi hip si je zaželel: da bi se obrnil vlak in jo odkuril nazaj, odkoder je privozil, da bi se skril domačim krajem, da bi ga ne srečavali znanci in se ozirali sredi pota za njim . . .

Trenutek pozneje pa je opustil vse to, ko se je spomnil življenja svojega med tujim svetom. Njegovo življenje dosedaj v tujini se mu je zdelo težka izkušnja in uganka, ki jo je rešil danes:

Postaja: »Listje«.

»Listje . . . Listje . . .«, je zaklical parkrat sprevodnik in obšel vozove . . .

Dve minuti . . .

Rafl sam je izstopil na tej postaji . . . Vstopilo pa jih je več . . . Med zadnjimi: moški in ženska.

Rafl ju je videl postrani . . .

Sosedova sta bila . . .

Rafl ni maral, da bi ga opazila . . . Hotel bi ju vprašati: kako pa doma — — mati zdrava, kako je z bratom; pa bilo ga je sram. Prišla mu je na misel: slaba obleka brez gumbov in vsa zamazana od maščobe.

Bog varuj, da bi mu bil kdo povedal v obraz takrat, ko je odhajal: Fant, le zapomni si, nekdaj boš pa prišel nazaj v zašiti, umazani obleki, v črevljih brez podplatov.

To bi mu bil posvetil ponosni Rafl Šinkovčev.

Stal je na domačih tleh. Z radostnimi pogledi je objel malo, ravno plan . . . V tem hipu mu je vstala iz duše vsa ljubezen do svojih lepih krajev . . . vse bi pritisnil k sebi na ljubeče srce. Zaživel mu je znova ponos: saj sem sin teh poljan . . .

Pod gričkom stoji hišica, čedna, nizka, spredaj z malim vrtom; ob okna se naslanjajo veje češpelj in v vetru udarjajo ob steklo, kakor bi kdo lahno trkal na okno . . .

In včasih pride k oknu suhotna ženska, velega obraza, v katerem so vdolbene črte, zarisane od težkega življenja, od morečih skrbe . . . Pod visokim zgubanim čelom ji sveti dvoje živih oči, večjidel mehko vlažnih . . . Njene roke odpro okno — oči pa ji hite prek vasi v dolino, koder se vije bela cesta iz sveta . . .

Rafl stopa po cesti . . . Zdi se mu, da vidi domačo hišo, solnce jo sveti . . . na steklih blišče žarki . . . Okno, kakor bi kdo trkal. Mati je odprla okno — pogledi ji silijo v dol na belo pot . . . z roko si zasenči oči in gleda — in gleda . . .

»Vidi me — —«

Rafl je pospešil korake. Ni ga bilo več sram. Če ga je kdo srečal in začudeno pogledal v oči, ni povesil pogledov v tla — Vsakemu je pogledal v obraz: kaj mu hočeš — na domačih tleh sem — ničesar mi ne moreš — —

In stopal je dalje samozavestno, še na misel mu ni prišla več: njegova zamazana obleka, suknja brez knofa, čevlji brez podplatov .

Prišel je do vasi . . . do rojstne koče pod bregom bi imel še dobre pol ure. Pa bil je žejen in zaželel si je kozarec pijače . . . Iz žepov je zgrebel izmed kruhovih drobtin, tabakovih vlakn še nekaj drobiža, kvečjemu za pol litra vina —

Naj bo že kakor hoče — Rafl je vstopil k »Sodčku«. — Znani so mu ljudje, pa ne boji se jih, da bi mu kaj očitali.

Vse polno je bilo pri »Sodčku«, ko je vstopil Rafl. Na stežaj je odprl vrata — v mislih mu je že bilo: notri so ljudje, ki me poznajo — in to bo začudenja, ko bo stal pred njimi nekdanji Šinkovčev Rafl. Vabili ga bodo k mizi pit, ali pa ga bodo gledali začudeno samo, pa reči se mu ne bodo upali ničesar . . .

Na stežaj je odprl vrata — pogledi izza mize so se obrnili k vratom —

Ralf je sedel k oknu v kot . . . pri drugih mizah pa je bil pogovor, kakor prej . . .

Pogledali so sprva Raflna, pa zdel se jim ni pravi, zato ga niso vabili . . .

Samo domača punica ga je vprašala, kaj hoče. Zahteval je, kolikor je ravno imel drobiža.

Rafla je ujezilo, da se nikdo ne zmeni zanj. Dekle mu je prineslo pijače, potem pa odhitelo k drugim mizam.

Rafl je bil spet sam . . . Hitro je pil, roke so se mu tresle jeze, da je polival in z gladke javorove mize je stekal curek na tla.

Najraje bi bil vstal, stopil k mizam pred fante . . . pogledal jih s hudim, očitajočim pogledom . . . ter jih vprašal: Me ne poznate več, — Šinkovčevega Rafla? Nočete več svojega tovariša, ki ste ga imeli nekdaj v svoji sredi. In takrat ob slovesu sem vam dal za pijačo . . . Pili smo . . . In sedaj?

Novice iz Zagorja ob Savi.

V Kotredežu so se stepli 26. avgusta ter precej ranili Pintarjevega in pa Filipa Škrabanja.

Semenj v Zagorju sv. Janeza dan je bil obiskan bolj slabo.

Protestni shod. 15 let so trdili soc. demokratje da hočejo delavcem zboljšati zaslužek in jih izobraziti ter pri tem tajili, da niso veri sovražni. 26. avgusta so pa jasno pokazali, da je njih glavni namen, podpirati judovske kapitaliste v sovraštvu do krščanstva. Sklicali so tudi pri nas v zvezi z brezverskimi liberalci protestni shod zoper katoliški shod, dasi so vedeli, da bo vseslovenski katoliški shod v Ljubljani sklenil več resolucij zelo koristnih za delavce. V vabilu so povdarjali, da se bojujejo zoper klerikalizem. Klerikalizem pa je pri nas — ravno to kar katoličanstvo. Torej proč s katoliško vero! Priznali so, da jim je žal, da se je slovensko ljudstvo sploh kedaj dalo krstiti; še bolj pa, da se ni pozneje pustilo poluteraniti. — Anton Koder, ki je bil nekdaj pameten mož, je vzel ta shod pod streho. Udrihala sta Čolaček in trboveljski Sitar po veri in cerkvi, da se je kar kadilo. Povedala sta baje poslušavcem tudi, da je njih na shodu več kakor katoliških mož na katoliškem shodu v Ljubljani. Verjeli jima vendar tega niso, ker sami vedo, da ima cela zagorska fara vsega skupaj s koroškim Čobalom vred kakih dvatisoč prebivalcev manj kakor je bilo zavednih mož na katoliškem shodu. En »voditelj« je na shodu baje celo rekel, da bi njega bilo sram, biti v nebesih. No, naj le bo brez velike skrbi glede tega. Lahko se bo ubranil te sramote. Spoznal pa bo tudi kmalu, da je vsakega poštenega delavca sram, takim ljudem še nadalje nositi svoje trdo prislužene groše. Čobalu zo že zopet začeli uro navijati. Na sestanku pri Müllerju v nedeljo 2. septembra je slišal od konsumarjev take, da jih bo pomnil. Dolgo mu niso pustili govoriti. »Pfui« in »Proč ž njim«-klicev ni bilo ne konca ne kraja. Tudi njegov terorizem mu ne bo več dolgo pomagal. Zapeljani, da jim ni mnogo za vero vendar jim že pamet pove, da človek, ki čez Kristusa in njegovo cerkev tako zabavlja, ne more biti ljudski voditelj. Imajo čisto prav.

Idrijske novice.

Osmi razred na naši c. kr. rudarski šoli se letos ne otvori, tako je poljedelsko ministerstvo določilo dne 26. avgusta t. l. Do sedaj smo spravili dekliško šolo do 7. razreda in letos je bilo 32 učenk v 7. razredu. Vsakdo je pričakoval, da dobimo letos še 8. razred in tako se ljudška šola počasi izpremeni v meščansko šolo. Dekletam, ki jo izvrše, je odprta potem pot na učiteljišče, ali k pošti. Delalo se je veliko, da bi stvar ne zaspala, ali se kako ne zavlekla. Februarja meseca je bila deputacija očetov, ki so imeli hčere v 7. razredu, pri g. nadsvetniku, da bi se pravočasno poskrbelo za dopolnitev, deželni šolski svet je bil istega mnenja, da je potreben 8. razred, celo referent pri poljedelskem ministrstvu se je začetkom junija izrazil, da tako malenkost, ustanovitev 8. razreda namreč, ministrstvo prav lahko vtrpi. Sedaj pa koncem avgusta ministrstvo naenkrat pravi, da tega ne stori, ker ni »postavnih predpisov«. Znano nam je bilo že prej, da postavno siliti ne moremo ministrstva, saj smo za 6. in 7. razred le prosili in s prošnjo smo se trudili doseči tudi 8. razred. Kje tiči vzrok? Prej je bil poljedelski minister Buquoi, konservativec, ali kakor pravijo naprednjaki, klerikalec, a sedanji Auersperg je hud liberalec. Klerikalni minister je razširil rudarsko šolo na našo prošnjo za dva razreda, a liberalni njegov naslednik je to razširjenje vstavil, če tudi je vedel, da bode konec naših prošnja v tej zadevi, če še zadnji razred dovoli. In ravno v tem času se toliko na shodih upije, kaki mračnjaki so klerikalci, ki ne privoščijo ljudstvu svitlobe in omike. Evo, glejte kako so delali za omiko ljudstva klerikalni, kako pa dela ravno v tem času liberalni minister! Gotovo bodo še združeni demokrati in naprednjaki govorili, kako klerikalci drže ljudstvo v sponah nevednosti. In dobili se bodo najbrž ljudje, ki jim bodo verjeli, naj tudi dejanja še tako glasno nasprotno govore. Zakaj je minister Auersperg take določil? Ustregel je našim naprednjikom. Saj je v seji dne 18. marca 1905 interpeliral dr. Ferjančič v državnem zboru o idrijski rudarski ljudski šoli, in v drugi točki interpelaciji je zahteval le štirirazredno šolo, ki zadostuje idrijskim razmeram. Imeli smo pa takrat že petrazredno deško in šestrazredno dekliško šolo. Tedaj je bila petrazrednica našim naprednjakom že preveč, v kako zadrego bi jih še le spravila osemrazrednica. Ni čuda, da jih je iz zadrege rešil somišljenik liberalni Auersperg, ki je črtal osmi razred. A kdo bode imel škodo od tega? Pač le rudar, ki ne more svoje hčere poslati v Ljubljano, da bi zvršila prvi večji del svoje izobrazbe. Na misel nam pride nehote oni preglasni izrek voditelja ljubljanskih naprednjakov dr. Bleiweisa, ki je začuden javno povedal: »delavske hčere pač ne bodo pohajale višjo dekliško šolo«. In taki ljudje se vedno bahajo, kako srčno žele svojemu narodu omike, napredka, prosvete, luči i. t. d. Ali delavec ne spada med slovenski narod? Bo on spoznal, kako gorak prijatelj mu je liberalec? — Zadnjo nedeljo so zbijali nekateri mladi naprednjaki ob 3. zjutraj svoje šale. V cerkev sicer ne dohajajo, a do pod zvonika še pridejo opravljat cerkvenikovo službo. Ko je ob 3. zjutraj cerkovnik pri sv. Antonu s 3 zvonovi naznanjal jutro, začeli so ponočnjaki zvoniti z velikim zvonom pri župni cerkvi sredi mesta. Če pa v Idriji ob nenavadni uri zvoni s 4 zvonovi, je to znamenje, da kje gori. Zato so meščani urno skočili s svojih postelj in se skozi odprta okna popraševali, kje je nastal ogenj. Ponočnjaki so se zbali ter urno zbežali v stranske ulice. »Slov. Narod« najbrž tega ne bo omenil, ker so njegovi pristaši nočni mir kalili in prestrašili Idrijčane, a kako bi vpil in zmerjal, ako bi bili ponočnjaki naše stranke, nam je še v živem spominu od zadnjega sestanka visokošolcev.

Jeseniške novice.

j **C. kr. poštnemu erarju** še do danes na v glavo padlo, ko vendar že pošta obstoji čez eno leto na Savi, da bi za ta urad napravil sposoben voz za prevažanje paketov na in od postaje Jesenice. Ker šavski poštni urad svojega voza nima, mu tovarna na pomoč prihaja s kako lojternico. Mislimo, da bi bil že skrajni čas za to, da napravi red c. kr. poštni erar. Bodite tam varčni, koder je potreba, na Savi je pa dovelj prometa.

j **Razburjenje med delavstvom** raste, ker se socialnemu odseku delajo ovire od vseh strani. Sedaj je še župan odločno nastopil proti njemu in pravi, da soc. odsek ne sme delovati, dokler Pongratzeva pritožba zoper odsek ne bo rešena. Trdi, da imajo pritožbe zoper sklepe občinskega odbora odloživno moč. Takrat, ko je on bil izvoljen za župana in se je zoper njegovo izvolitev vložila pritožba, pa je rekel, da nima odloživne moči, in je županstvo prevzel in nastopil, predno je izvolitev postala pravokrepna.

j **Vmešavanje v delovanje županstva** je, pravi župan, ako mu socialni odsek pove, da bo pri občinski seji vložil interpelacijo, če ne razglasi njegovega sklepa. Ker je župan za svoje delovanje odgovoren občini, zahtevalo je več kot tretjina odbornikov, naj župan skliče sejo, pri kateri se mora obravnavati o ti županovi izjavi, da bomo na jasnem, kaj smejo občinski odborniki in kaj sme župan. Župan pravi, da se ne pusti terorizirati, občinski odborniki se pa tudi toliko zavedajo, da se ne pustijo kar tako strahovati.

j **Otroški vrtec** za Jesenice bo še nadalje na Savi, kamor je za jeseniške otroke res hudo hoditi, zlasti pozimi. Zakaj bi ne bil na Jesenicah? Odločila je za Savo jeseniška podružnica sv. Cirila in Metoda, oziroma odborniki njeni: Guštin, Humer, Fabinc itd. Ta podružnica pa bore malo prispeva za vrtec. Vrtnarico plačuje družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, stanovanje pa jeseniška podobčina. Ne vemo torej, kako pride podružnica do tega, da odločuje, kje naj bo otroški vrtec. Menimo, da tu ima pač podobčina prvo besedo. Ne bo napačno, če se ta zadeva sproži pri občinski seji.

j **Dušljivi kašelj** muči otroke; nekaj jih je že umrlo.

j **Kapelica na Plavžu** bo blagoslovljena v nedeljo 9. t. m. ob 2. popoldne. Izpolnila se bo torej srčna želja Jeseničanov, ki so komaj že čakali, da bi se postavila kapelica na Plavžu. Vse delo stane do danes sedem tisoč kron, katere so darovali razni dobrotniki. Kapelica bo najboljša priča, da je med Jeseničani še mnogo dobrih in vernih ljudi.

Jeseniška zgodovina. (Dalje.) s

Od kod pa ime Kelti? Že rimski pisatelji imenujejo prebivalce po planinskih deželah »Celtoe« ali »Kelte« ter pravijo, da so ti posebno izvežbani bili v spiranju ali čiščenju zlata, ki so ga našli po gorskih vodah. Strabo in Polibij pripovedujeta celo, da je to delo bilo posebno opravilo keltskih narodov. Ali mar ni morda ravno to opravilo bilo tudi odločilno glede nastanja imena »Celt« ali »Kelt« za ljudstvo, ki se je bavilo s tem delom? Prastari izraz »zelt, zelts« pomenja zlato, koja beseda je prav lahko nastala po premestitvi črk, kar se pri slovanskih narodih prav rado dogaja, da je iz »zelto« ali »zalto« nastalo zlato. In Rimljani so oni narod, ki se je bavil s pripravljanjem in čiščenjem zlata, imenovali sploh »zelta« ali »Celta«. Latinski »c« pa se izgovarja za »k« in tako imamo ime Kelti, katero se je ohranilo pri planinskih narodih tudi pozneje, ko niso imeli več tega posla. Le nekatera krajevna imena, kakor »Zlatnaves«, »Zlatoličje« se je še ohranilo v spomin na nekdanje naselbine. Ker pa so imena planinskih rek, v kolikor so jasna, slovanskega izgovora, se mora sklepati, da so tudi oni naselniki, katere zovejo Kelte, bili Slovani. Tako trdi tudi Žunkovič v svojem spisu. Enaka je tudi z imenom »Taurisk«, ki ima za podlago slovanski pomen »tur« ali bivol, kakor tudi druga taka imena, »Turk«, »Turjak« itd. Oznamenjuje torej ono okolico ali pokrajino, kjer so se nahajali svoje dni bivoli ali turi. Prijelo se je pa to ime naposled tudi ljudstva dotične dežele, kjer so bivali turi, zlasti še, ker so jih krotili in preganjali. Moral je pa narod ta pač krepak biti, da je obvladoval divje bivole. Kakor pa kaže ime, bil je slovanskega rodu ter znan v zgodovini že za časa Rimcev, kakor omenjajo razni pisatelji. Valvasor v svoji knjigi in Dimitz v svoji zgodovini omenjata, da je na Belšici, to je na gorovju nad Koroško Belo proti Breznici, katero meji Kranjsko od Koroškega, kakih 300 poganskih grobov. Pravijo, da so to grobovi pogumnih Tavriskov, kateri se niso hoteli Rimcem pokoriti, marveč so rajši v tem gorovju do zadnjega ohranili svojo ljubo svobodo ali prostost.

K napominanim grobovom v gore se napravi okrog l. 1631. Janez Krstn. Peterman, doktor zdravilstva, v spremstvu nekega rudokopa z imenom »Solzina« (Saveljcina), da bi jih natančneje ogledal in preiskal. Dospevši do grobov udrihne Saveljcina po nekem grobu s svojim orodjem, da bi ga odprli, toda glej! Z jasnega neba prihruje grom in strela in naenkrat tako huda nevihta, da jima ne preostaja drugega, kakor hitrih korakov oditi nazaj na Javornik, ne da bi kaj preiskala. Peterman pripoveduje, da je videl na grobovih tudi napise, katerih pa ni znal brati. Prepisati pa jih ni ubtegnil, ker je moral bežati radi silnega treska in nevihte. Dvesto let pozneje, dne 3. septembra 1831. leta se pa na pot v gore poda k grobovom neka družba z istim namenom, kakor nekdaj napominani Peterman. Tudi tedanji oskrbnik Anton Oman na Javorniku se pridruži preiskovalcem. Vodnik v gore jim je bil neki Anže iz Most. Prišedši na vrh hribov k grobovom, od koder je krasen razgled na vse strani v jasnem jutru, poskuša Anže en grob odpreti, pa o groza! Zopet prihruje nevihta, nebo se potemni, sneg pa se vsuje in mede, kot bi plaščarje trgal. Kmalu je vsa okolica pokrita s snegom nad dva čevlja na debelo. Morala je vsa družba zopet oditi, ne da bi odslej bili kaj bolje poučeni o zgodovini in vsebini grobov, kakor poprej. Vsak pameten človek lahko spozna, da je pri tem mnogo prazne vere v zvezi z romantiško domišljijo, katera nam hoče le naznaniti, kako težko je v skalovitem gorovju preiskovati kako stvar, ker so na potu večkrat tudi mnoge naravne ovire. Preiskovanje napominanih grobov pa prepustimo radovednejšim hribolazcem sedanjosti. Čudom se je pa vendarle čuditi, da slavni preiskovalec starinarstva v sedanjih dneh in velik prijatelj prazgodovinskih grobišč g. Jernej Pečnik še ni zašel v to pogorje, ko je vendar že v tem oziru prepotoval skoro vso kranjsko deželo ter preiskaval tudi že v begunjski okolici. Zakaj nam vsaj deloma ne odkrije temne preteklosti naših gora in hribovja v gorenjski dolini? Dostavljamo k temu le še, da se nad vasjo »Potoki« v belanski župniji še dandanes imenuje skalovito hribovje »ajdovna«, kar spominja na stare poganske čase. Valvasor nam pripoveduje na omenjenem mestu svoje knjige tudi o gradovih starih naselnikov v tem kraju. Pravi, da so stali pod Belšico, izdolbeni večinoma v skalo. Znamenja so bila za njegove dobe še o dveh. Jeden je bil že popolnoma razdrt in porušen, o drugem so pa bili še ohranjeni železni podboji od vrat in v skalo izklesane stopnice. Deloma se še dandanes zaznajo sledi starih razvalin ondi. Tudi razne starine, kakor bakrene cevi za vodo, dragocene srebrne in bakrene svetinje in druge reči najdejo pastirji večkrat v okolici. Kako pa sta se gradova zvala, o tem viri molče.

Vrhniške novice.

Rekurz zoper občinski volilni imenik je bil po dolgem času za nasprotno stranko neugodno rešen. Proti volji naše liberalne reklamacijske komisije, v kateri so sedeli veleučeni gospod župan, socialni demokrat Lenarčič in c. kr. notar — je c. kr. okrajno glavarstvo uvrstilo vendar g. kaplane v I. razred, izbacnilo pa iz prvega razreda notarja in poštarico, ki nista državna uradnika, kakor tudi lekarnarja, ki ni doktor, za kar ga je že imenovana reklamacijska komisija diplomirala — ter jih uvrstilo po razmerju davka v II. in III. razred. Edinole načelnika katoliškega političnega društva g. Frana Tršarja ml., je c. kr. okrajno glavarstvo vsled napačnega poročila tukajšnjega c. kr. davčnega urada namesto v II. razred uvrstilo v III. razred. G. Fran Tršar je s plačilnimi nalogi dokazal, da plačuje 98 kron davka, a davčni urad je izkazal samo 40 kron, o čemur se bode še pri najvišji instanci obravnavalo in dokazalo nepravilno postopanje c. kr. vrhniškega davčnega urada. O tem bodemo še več govorili.

Kaj je z našo obrtno šolo? Imamo nad 80 za to šolo godnih rokodelskih učencev. Rečeno je bilo, da se bode ta šola že letos pričela, pa g. županu in Lenarčiču, kot glavnima voditeljema sedanje občinske uprave ta šola ni po volji, radi tega tudi kolikor mogoče temu napredku nasprotujeta. Občinska seja radi te šole se bi že imela davnaj vršiti, pa g. župan jo ne skliče. Kje tiči zajec, ne pogruntamo. Zares lepi naprednjaki so ti liberalni gospodje, ki nasprotujejo blagostanju in napredku obrtnega stanu. Iz tega se razvidi, da liberalci hočete, da ljudstvo ostane zabito in ne klerikalci, kakor nam vedno očitate. Zadnji čas bi že bil tudi, da se bi vendar že enkrat začele graditi zunanje šole. Tukajšnje učiteljstvo vendar ne more podučevati toliko otrok. V vsakem razredu je nad sto otrok. Ali ni to mučno za učitelje in učence, ki so natlačeni kakor žveplenke? Kaj je s paralelkami? Tudi

---

Pa čemu, pa naj pustijo, če nočejo. Izpil je, plačal in vstal, k mizam pa ni pogledal, za njim se ni ozrl nikdo, samo domača natakarica, če je mislila, da še ni nemara plačal...

Pred gostilno se je oddahnil. Kaj če me ti prav nočejo spoznati, da me bo le doma mati, ki odpira okno in gleda na cesto, kedaj pridem po belo posuti poti...

Ko je odhajal, so ga poznali in želeli so mu: srečno pot! Ko pa se vrača, mu nihdo ne stisne roke v pozdrav ter ga ogovori in povpraša: kako je bilo...

Dobre pol ure je hodil še, da je prišel do rodne koče.

Marsikaj novega, kar še takrat ni bilo — pa kdo bi našteval malenkosti.

Prvi hip je človeku novo, potem pa utone v spominih na staro...

Bistveno pa še kakor nekdaj. Hišica, spredaj z vrtom... ob hišnem zidu slone češplje, nad vrtom pa vise veje orehove.

Stopil je Rafl na dvorišče. Iz veže se je zagnal proti njemu roj otrok, ki jih Rafl ni poznal.

Čegavi so? — — —

Otroci so ga naivno izpraševali: Kdo si pa?

Bridko se je nasmehnil Rafl. Hotel jih je prašati po materi — ali opustil je...

Otroci ne bi vedeli, kaj hoče.

Stopil je v vežo.

Mož srednjih let je hodil po kamenitem tlaku — v zadnjem trenutku se je ozrl po prišlecu.

Rafl ga je vprašal po materi. Mož ga je gledal debelo.

Kdo ste pa?

Rafl mu ni mogel dovolj povedati ali ga pa mož razumel ni.

»Tončka, nekdo je tukaj, vpraša po materi — —«, je poklical gospodar ženo iz zgornje hiše...

Po stopnjicah je prišla radovedna ženska gledat tujca, ki vpraša na tujih tleh po materi...

Žena Raflna ni spoznala, Rafl pa jo je in dopovedal ji je toliko, da se je z globokim »a, da«, spomnila njegove matere in brata njegovega.

»Veš, Marijanin je,« — je dopovedovala možu.

Raflu pa je razodela žalostno povest. Mati je umrla, pred tremi zimami so jo pokopali — — brat se je pa izselil v Ameriko in poprodal svoje domovje. Zanj pa vedeli niso, vsi so mislili mrtvega že in mati je žalovala...

Rafl je pogledal Tončki v oči — v duši pa so mu vstajali grobovi...

Najraje bi bil povprašal: Ljudje, ali mi imate še kaj povedati, ali je to že mar vse? — — — — —

* * *

Prijazen gospodar ga je peljal v sobo in gospodinja mu je postregla...

Raflova tako znana sobica. Najljubša mu je bila — bila je nekdaj njegova... Takrat je bil v nji najbolj domač. Sedaj si pa skoraj ne upa stopiti čez prag. Te čudno pobarvane stene upirajo vanj svoje mrzle oči: čemu si prišel?...

Povsem tujca se je čutil Rafl... V tej sobi je imel vse drugače urejeno. Pa tudi samega sebe je ogledal. Z močnim sunkom ga je zarezalo v dušo...: oh, in sam takrat tudi ni bil tak...

Povsem dugačen je bil. Ta čudna sedanja zamazana obleka, suknja brez gumbov in sveti se od maščobe.

Kako si upa stopiti v to nekdanje svetišče — pa tak...

Sklonil je glavo na prsi — in kesal se je vsega...

Sklenil je sleči to zamazano obleko in obleči se v novo, v kakršni je bil preje, ko so ga še vsi poznali in ljubili...

* * *

Tisti večer so se dogovorili pri Omejčevih radi hlapca. Rafl se jim je ponudil. Omejec je bil zadovoljen — in Raflu je dal še tisti večer drugo obleko. Tudi sobica je bila zopet njegova.

Nedeljo pozneje so pa videli vaščani Rafla pred cerkvijo — — —

»Pri Omejčevih imajo hlapca —«

»Kdo pa je?«

»Šinkovčev Rafl — vrnil se je, ko je že toliko časa taval po svetu, da niso vedeli ničesar o njem . . . Umrl je — so govorili pred letom dobrim.«

In ljudje na vasi so zopet poznali Šinkovčevega Rafla — — —

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Unkat sm jm kar u nagle pisu, kuku je leberalna stranka una nedela u sucjalistuskm dume konc jemala in nazadne pu velikeh matrah tud žalostn konc strila. Jest b pustu zdej ta reč prgmah, ke tulk pildnge mam pa še zmeram, de vem, de je grdu ud ta rankeh kej slabga vn prnašat. Kje pa lažniu Klukec, al kokr mu nahter bl ta zabit prauja »Sluvensk Narud«, puskusu mene na laž pustaulat in ta leberalna smrt use drgač pupisuje kokr je blu u resnic, se morm pa use glih

te so nam bile že davnej obljubljene, a sedaj zopet vse spi. Deželna vlada in druge šolske oblasti, kje ste? Ganite se! Menda imajo v Turčiji glede šolskih razmer bolje urejeno kakor pri nas. Škandal! Naš župan vedno v Ljubljano leta, ne stori pa ničesar. Menda hodi le prosjačiti še za kakšne zaslužne križčke, ker na tem mu je največ ležeče. Mogoče da pri baronu Heinu se bi dalo že še kaj doseči. Sedanji g. predsednik pa ne hodi na lov divjih petelinov in tudi ni prijatelj jabolk, hrušk, jagod in drugih takih delikates.

Tržiške novice.

Ljudska veselica, katero je priredilo tukajšnje »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« na angeljsko nedeljo, se je vrlo obnesla. Vreme je bilo krasno, udeležba povoljna. Tamburanje in petje pod vodstvom gospoda Slabeta je bilo prav dobro, vodji in celemu zboru vsa čast. Priredila se je tudi gledališka predstava »V Ljubljano jo dajmo«, ki je bila zelo zanimiva. Oče, g. Papov, je prav dobro pogodil svojo vlogo. Mater Rotijo smo vsi občudovali radi njenega res finega, izrazovitega nastopa. In Marica, pohlevna in poslušna hčerka, nam je vsem ugajala po svoji priprosti, neprisiljeni in nežni vnanjosti. Prav izborno, rekli b., umetniško, je igral Pavle, gospod Vidic. Pohvaliti moramo tudi Nežo in dr. Snoja, ki sta tudi pohvalno izvršila svojo nalogo. Imeli smo Tržčani v resnici prijetno zabavo na prijaznem Krvinovem vrtu. Pričakujemo kmalu zopet takega užitka.

Socialni odsek. Naš slavni občinski odbor opozarjamo, da naj kmalu ukrene potrebne korake, da se konstituira socialni odsek, ki se bo res kaj zavzel za naše tužne socialne razmere. Gospodje, pokažite, da greste s tokom časa in da imate kaj smisla za občni blagor prebivalstva!

Volitve. Gospodu županu je že potekla zakonita doba, pa volitve še niso razpisane. Naj se malo potrudijo in razpišejo kmalu volitve, da se ne bo reklo, da je v Tržiču vse narobe.

»Slovensko planinsko društvo«. Hajlanja je v Tržiču vedno več, a da se to hajlanje tt.di razširja po naših slovenskih planinah, to je pa tudi že več ko preveč. »Slovensko planinsko društvo«, ali spiš? Ali trpiš, da tržiški hajlovci pačijo slovenska imena, kakor »Kokovniz«, »Storschiz«.

Protisokolski izgredi v Zadru.

Ko so se vračali Sokoli z Reke, je priplul parnik ob 6. uri zvečer v Zader, a mu je bilo prepovedano pristati. Sokoli niso hoteli v čolnih na suho pod varstvom orožništva. Deputacija samo se je peljala na suho ter šla k poslancu Biankiniju, k deželnemu odborniku dr. Dulibiču in k uredniku poslancu dr. Prodanu, ter jih prosila, naj s svojim vplivom dosežejo, da sme parnik v pristanišče. Slednjič se je dovolilo parniku pristati, a pod pogojem, da stopijo na suho samo zadrski Sokoli. Ko so ti stopili na suho, jih je obstopilo orožništvo; občinstvo ni smelo v pristanišče. Ko so pod orožniškim varstvom Sokoli šli domov, jih je spremljala množica. Psovke in zmerjanje je letelo od obeh strani.

Društvo »Juventus« je priredilo nato demonstracije. Demonstranti so hodili po mestu, slišali so se govori, vojaštvo je zasedlo prostore društva »Juventus«. Mnogo občinstva je prihitelo, ki ga je pa vojaštvo razgnalo.

Razburjenost je bila velika ves večer. 14 oseb je aretiranih.

Izgredi na Reki.

O izgredih na Reki še poročajo: Dne 5. t. m. zvečer so zaprli most, ki vodi v Sušak, vojaki. Po demonstraciji pred redakcijo »Novega lista« so nameravali demonstrirati Italijani tudi pred uredništvom »Hirlapa«, a je demonstracijo zabranila policija, ki je tudi streljala. Ker je razburjenje vedno bolj naraščalo, so zaprli kavarne in gostilne. Dvema vojaškima stotnijama so ukazali, da naskočijo množico z nasajenimi bajoneti v teku. Množica je zbežala proti sušaškemu mostu, kjer so peli italijanske pesmi. Na Sušaku so razbili Hrvatje iz maščevanja vse italijanske napise in oplenili prodajalnice sadja. Pretepli so tudi nekega italijanskega učitelja. Tudi na Sušaku so zaprli več oseb. Reški župan dr. Vio je bil med nemiri v mestu, njegova žena in otroci so pa bili med nemiri v svoji vili v Podvežici, v katero so vdrli demonstranti, ki so prerezali telefonične žice, razbili vse šipe, razdrli ograjo in vse opustošili v vili. Županova žena se je rešila z otroci. Reška policija se je postavila na stran Italijanov. Pred uredništvom »Novega lista« sta bila postavljena le dva policista. Italijani so napadali in pretepali posamezne Hrvate. Pretepli so tudi nekaj Mažarov. Do dveh zjutraj, dne 6. t. m. so trajali nemiri. Italijani so se izprehajali v velikih množicah po mestu. Odlikovala se je pred vsem laška reška mularija, ki prav nič ne zastaja za tržaško. Nasilno postopanje Italijanov v Reki proti Hrvatom je razburilo tudi Hrvate, da povrnejo Italijanom z istim orožjem. Poleg županove vile so napadli včeraj zvečer tudi italijansko tvornico likerja »Rokal & Mini«, kjer so povzročili veliko škode. Ravnatelj in njegovi sluge so streljali na Hrvate, ranjena sta bila zelo nevarno Hrvata trgovski sotrudnik Gostinčić in delavec Bakić. Hrvaški delavci so opustošili tudi več italijanskih tvornic. Uradni brzojav poroča, da so razgnali množico pred tvornico vojaki. Hrvatje so tudi napadli več Italijanov, ki so se branili z revolverji. Neki tridesetletni delavec je bil ustreljen zahrbtno v pljuča. Krvavo so pretepli sina italijanskega veletržca Morinija. Razburjeni Hrvati so vdrli tudi v več italijanskih hiš, kjer so pretepli prebivalce.

Reški Italijanaši so zahtevali pismeno, naj župan skliče sejo, da protestirajo zaradi sokolskih napadov (!!) Reški »Voce del popolo« je priobčil hujskajoče poročilo z naslovom: Po invaziji barbarov. Supilo je izjavil o izgredih, da so avtonomisti in Italijani na Hrvate razburjeni zaradi reške resolucije, ker se boje, da izgube svoj vpliv, ako sklenejo Hrvati in Mažari nagodbo. Italijani so demonstracijo proti Sokolom dobro organizirali. Izgrede proti Hrvatom je vodil diktator reškega magistrata Riccardo Zanella, ki je v kavarni »Europa« sredi svojega generalnega štaba dajal navodila 16- do 20letni mulariji.

Poročajo se še sledeče podrobnosti: Dne 5. septembra zjutraj je došlo iz Zagreba kakih 50 Sokolov. Ko so ti ob 2. uri popoldan šli na parnik, se je zbrala množica demonstrantov. Pri odhodu so Sokoli ustrelili kakih dvajsetkrat v zrak iz revolverjev kot slovo, ne da bi koga ranili. Enega vojaka je policija zaprla, češ da je pomagal razbijati kavarno Evropo. Častniki so hodili potem okoli poizvedovat, če je bil še kak vojak soudeležen pri izgredih. Jakob Supilo je bil ranjen na obeh rokah od udarcev policista, ki se mu je silovito ustavljal. Neki Hrvat je namreč obesil na kol hrvaško trobojnico. Straža je to smatrala za provokacijo in zahtevala odstranitev zastave. Nastal je tepež za zastavo, pri katerem je dobil Supilo udarce, od katerih je izgubil precej krvi, a niso nevarni.

Neki francoski sportsman je imel društveno znamenje s francosko trikoloro na rokavu. Italiani so mislili, da ima hrvaško trobojnico in bi ga bili skoro pretepli.

Pri naskoku na uredništvo »Novega lista« sta se čula dva strela; ne ve se, kdo je ustrelil. Hrvatje so italijanske in madjarske firme metali s prodajaln do polnoči.

Ob desetih zvečer se je pet Sokolov v diru peljalo k parniku, ki so streljali; v množici je narastlo veliko razburjenje, dve ženski sta omedleli. Ko so pa dirjali dalje, je en konj padel, in se ni mogel dvigniti; policija, ki jim je sledila, jih je zajela in aretirala. Ko so jih peljali v zapor, jih je hotela množica raztrgati in le vojaštvo jih je ubranilo. Ti so Ivan Belli iz Mostara, Pavel Drodjić iz Skadrina, Gerard Drodjić iz Cirkvenice, Luka Popović iz Karlovca in Gabrijel Baksić iz Mostara. Trije so imeli revolverje.

Včeraj zvečer se je sešel občinski svet k izredni seji.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

V prvi seji državnega zbora predloži vlada proračun. Vlada zelo želi, da reši zbornica poleg volilne reforme tudi predlogo o podržavljenju Severne železnice. Parlamentarni krogi pa tudi žele, da reši zbornica predlogo glede »Lloyda« in pa »Donavske parobrodne družbe.« Delegacije naj bi zborovale v drugi polovici novembra. Poljski listi poročajo, da upajo na rešitev predloge o podržavljenju Severne železnice kmalu, ko se snide zbornica.

VOLITVE V MORAVSKI DEŽELNI ZBOR.

Moravsko namestništvo je razpisalo nove volitve za moravski deželni zbor. Dne 11. novembra voli splošna kurija, 18. ožje volitve; kmečke občine volijo 20. novembra, ožje volitve 27. novembra; mestna kurija voli 29. novembra, ožje volitve 5. decembra; volitve trgovskih in obrtnih zbornic 6. decembra, veleposetvo 7. decembra.

POGAJANJA Z OGRSKO.

Včeraj popoludne so končali posvetovanja poročevalci glede nagodbe. Beck odpotuje danes na Semering, da se posvetuje s finančnim ministrom Korytowskim. Beck poroča danes tudi cesarju o zadevi. V soboto se pa odpelje Beck v Budimpešto, kjer se prično pogajanja z Wekerlom. Danes poroča tudi Wekerle o položaju. Avstrijska vlada je še vedno voljna, da sklene z Ogrsko nagodbo na pragmatičnem indualističnem načelu. Če pa vztraja Ogrska na stališču samostojne države, potem s ebo postopalo z Ogrsko kakor s ptujo državo.

BOSNA IN AVSTO-OGRSKA.

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« se bavi z vprašanjem, zakaj je Bosna prišla pod Avstro-Ogrsko in zakaj neče biti združena s Srbijo ali Črnogoro. »Hrvatski Dnevnik« pravi, da so Hrvatje sami poklicali avstro-ogrsko cesarstvo, naj se polasti Bosne, češ, da Bosna spada po pravu pod habsburško oblast in je del Hrvaške. Storili so to proti volji Srbov, ki prebivajo v Bosni; obrnili so se na berolinski kongres z nujno prošnjo, da se naj Bosna nikar ne združi s Srbijo, ker od Srbije ne bi imeli nobenih garancij za mir in razvoj, ampak Srbi bi v svojim fanatizmu začeli boj proti katoličanom in proti mohamedanom. Tudi sedaj še, pravi »Hrvatski Dnevnik«, ima Avstrija dovolj opravka s srbskim elementom. Koliko katoličanov in mohamedanov je bilo še v zadnjem času v Bosni umorjenih, posestva njihova oropana in požgana. »Hrv. Dn.« pravi, da je to delo fanatičnih pravoslavnih Srbov.

Seveda je pa tudi avstro-ogrska monarhija v Bosni storila velike grehe proti ljudstvu. A o teh se ne sme v Sarajevu pisati, ker stoji zadaj rabeljska cenzura.

DALMATINSKO VOJAŠTO POMNOŽE.

Že večkrat smo v našem listu poročali, kako pomnožujejo vojaške čete ob naši italijanski meji na Primorskem, Koroškem in na Tirolskem. A zdaj nameravajo pomnožiti tudi vojaštvo v Dalmaciji, kjer je bilo do leta 1878 osemnajst bataljonov. Po okupaciji so pa znižali vojaštvo v Dalmaciji. A zdaj so pričeli že pomnoževati dalmatinske vojaške čete. Posadko v Kotoru so že pomnožili od treh na štiri bataljone. Ob cesarskih vajah se pa najbrže še bolj prepričajo, da v Dalmaciji niso vojaške čete dovolj močne, ako nastane vojska.

REŠKA RESOLUCIJA.

»Ogrski brzojavni urad« poroča: Merodajni krogi izjavljajo, da kar je znano kot »reška resolucija«, ni nič drugega, kakor skupno sestavljene gotove želje Hrvatov in Dalmatincev, ki so jih sestavili svoj čas samostojno, in o katerih so se nameravali svoj čas posvetovati z vodilnim odborom koalicije. A predno so se pričela posvetovanja, so razpustili 19. februarja ogrsko zbornico, poslanci so izgubili svoje mandate in zato se ni mogel noben član vodilnega odbora pogajati s sestavljavci reške resolucije in se tudi ni pogajal. Reška resolucija ni bila nikdar kaka pogodba ali pakt, marveč zahteva le hrvaškodalmatinske želje, ki ne vežejo nikogar in tudi ne za ogrsko koalicijokakor tudi ne za člane sedanjega odbora. Tudi ministri Polonyi, Košut in Apponyi niso odgovorni za resolucije in njene posledice.

PROTI »SVOBODNI ŠOLI«.

Praški kardinal knezonadškof Skrbensky je izdal proti »Svobodni šoli« pastirsko pismo, ki naglaša: Nasprotniki groze katoliški cerkvi in veri v Avstriji. Delujejo nato, da odpravijo krščanski nauk iz šol, ki ima sedaj svojo določeno, dasi majhno učno dobo. Pristaši »Svobodne šole« pa nameravajo sploh odpraviti krščanski nauk iz šol, da postane šola brezverska. Pravijo, da hočejo iz šol izključiti le klerikalce. A njihova trditev je zvita, ker kdo so klerikalci v šoli. To so duhovniki, ki poučujejo otroke v verskih zadevah. Katoliški stariši morajo nastopiti proti vsakemu napadu v tej smeri, ker pod »Svobodno šolo« se skriva društvo, ki ima namen, da emancipira šolo od vere. Žalostno je, da so člani »Svobodne šole« tudi osebe, ki bi morali biti temelji države in družbe. Pravijo, da hočejo vzgojiti nov rod, neodvisen od cerkve. Tak rod bi bil podvržen strastem, bil bi žrtev zapeljivcev. Pomenjal bi razpad cerkve in države. Nadškof kardinal nadalje zapoveduje vernikom, naj ne pristopijo »Svobodni šoli« in ne podpišejo nobene prošnje društva. Priporoča vernikom končno, naj čitajo le knjige in časopise, ki priporočajo krščansko vzgojo otrok, udeležujejo se le shodov, ki razširjajo krščanski duh in naj volijo le kandate, ki zastopajo krščanska načela. Otroci naj se pridno pošiljajo v cerkve in naj se jim daje doma lep zgled.

KRALJ PETER V ZAJČARU.

Belgrad, 6. septembra. Sinoči so meščani v Zajčaru na čast kralju Petru in prestolonasledniku priredili bakljado. Na pozdrav je odgovoril kralj, da je končana v Srbiji doba političnih preganjanj. Notranja nestalnost je posledica neugodnih parlamentarnih razmer. Pri zadnjih volitvah pa je vlada dobila večino in bode resno pospeševala blagostanje prebivalstva. Kralj in vlada računata na podporo vsega prebivalstva.

POSVETOVANJE FRANCOSKIH ŠKOFOV.

V seji dne 6. t. m. so se baje posvetovali dopoldne francoski škofje o načinu, kako dobiti sredstev za dosedanje dohodke. Sklenili so, da postopa vsaki škof sam po razmerah. Škofje najbrže obveste duhovnike o svojih sklepih zaupno, ko jih odobri papež.

NOVI NAČELNIK NEMŠKEGA NASELNIŠKEGA URADA.

Vse svoje obligacije in akcije je prodal novi načelnik nemškega kolonialnega urada ekscelenca Dernburg, ko je nastopil svoje novo mesto.

SULTAN O BOSNI IN HERCEGOVINI.

Turški poslanik v Belgradu Peti paša je izjavil deputaciji bosanskih mohamedancev, da sultan ne ugovarja avtonomiji Bosne in Hercegovine. Nikdar pa ne prepusti, da bi uvrstili deželi v avstrijsko cesarstvo.

šenkat uglast, de ta reč vornk prerešetam.

Lažniu Klukec iz Knafluve gase prau, de je dohtar Taučar u sojmo nagrobnmo govore reku, de je nemu use glih, če dehoušna tud vs vin u Iblan pupije, sam de ga pušten plača.

Kdur dohtar Taučarja tud sam pu ksihte puzna, u prec vedu, de on kej tacga ni nekol mogu zint in de se je Klukec tku nagraužn zlagou, de b dohtar Taučar še tar nar bl pametn naredu, če b ga kar prec rihtari gespude dohtar Žebrete čez dau, da ga u za enkat drukat navadu, kua se prau taka naumnast čez dohtar Taučarja vn prnašat. Dohtar Taučar je u sojmo nagrobnmo govore res ud same pijače guvuru, reku je tud, de je nemu use glih, če dehoušna vs vin pu Iblan pupije, ampak tu se na sme puzabt, de je prou na glas prstavu, de ga žihr pupije, sam de ga zajnga ena puštena mera za usak dan pršpara. Tku je reku dohtar Taučir in nč drgač.

Ke s je na ta viža zažihru pijača, je reku naprej, kuku tist mužakari, k sa pršli na katolšk shod u Iblana, slab vn vidja in de se jm že ud zdeleč puzna, kuku morja srumaki delat in se matrat, de se pušten preževeja; nazadne je pa še prstavu: »Zdej pa puglejte, lub moj pušlušauci in pušlušauke, kuku pa naš ldje dobr vn vidja. Ksihte maja kar utekle in zabruhnene, kokr kularabe, nusove maja kufraste in ukul usacga našh mož ta nar mn deset šritu deleč pu špirite deši. Tu je cahn, de se je ldem, k sa h naš strank šlišal, dobr gudil, in ta stranka morma dons h večnm pučitk u grob pulužet. A ja ni škoda? Puglejte pr en glih mene, kuku sm lepu rejen in rdeč, ket pirh in mejte me za muštr, kuku leberalci vn vidja in vem, de vas na bo nkol žela prjela iz klerekalcm držat, k sa shi ud peruga du zadnga ket trska. Men je ajgntlih use glih, kam vi šlište: al h klerekalnm backm, h našm vusličkm, al pa h sucjalnm teličkm, de mam le jest pouhn kurit, ta druh me znate pa usi rad mt. Jest se tud že douh cajta nism več iz vam ubiju, ampak sm vas dau mojmo pedentari dohtar Kame čez; on se je matru, de b naša stranka spet u lft spravu, k je pa tud on vidu, de je usa muja zastojn, je saj za en pušten pugreb puskrbou. Puvabu je Kristana in mu ublubu, če u prpelu velik sojh teličku h pugreb, ena taka službca, de mu na u treba nkol nč delat, de u le usacga te peruga pršou pu gnar, al pa kerga pujn puslou, pa u dobr. Kokr vidte, je Kristan res sturu soja doužnost in perpelu ena lepa šuma sojh teličku, tku de uma naša stranka lohka častn pukupal, in de se nam klerekalci na ujo mogl u ksiht režat. Tok, zdej pa iz Bugam, pugrebci! Jest grem zdela še hitr h Rož na en fruštek, pol pa dam pučivat. Vi pa pejte ukul pu Iblan in dejte iz jokam in cvilejnam ldem vedet dat, de je leberalna stranka puginla in de sma ja dons iz uso častjo pukupal. «

Tkula je dohtar Taučar guvuru in nč drgač. Kdur m na verjame, me zna pa rad mt.

De b s Kristan ublublena službca še bl zagvišu, je še on en cajt soje bile brau; k je pa vidu, de je žalast du vrha prkepela in de sa začel puslušauci ud žalast kar tult, ja je pa ubrau hitr za dohtar Taučarjam, de b mu na ušou, ke ga je mislu še neki napumpat, soje ldi je prepustu pa dohtar Kame, de jh je pelu naukul pu mest ldem naznajnat, de je leberalna stranka strila soj konc.

De lažniu Klukec iz Knafluve gase use drgač ud tega pugreba piše, se ni za čudet, sej je že ud nekdi tu negau kšeft soje brauce štrihat in mazat, de se spreminaja ud farb kokr mavrca. Nam je pa tud use glih, kuku Klukec ud tega umirajna piše. Kar je, tu je in ud take rči pisat, k ja ni več in k je zginla kokr kafra, je škoda usake kaplce tinte.

Ta nar bl se m pa še tu dupade, k prau Klukec, de sa leberaln birti u Iblan žalastn, k nisa tiste dni, k je biu katolšk shod u Iblan, nč predal, če prou sa prpraul »ldi in pijače zajne«. Lub moj Klukec, a s ti res tku naumn, de s mislu, de uja katolšk muže leberalce jedl in s žnim želodce frdrbaval? Na bod na sitn! Pujedl b jh prou za prou lohka use iblanske leberalce na kisl žup, če b jh glih tli, ampak nisa bli muže tku naumn, de b s iz leberalcm, k sa sama packarija, želodce frdrbaval, k je blu prate in pišk zadost za jest. Zavle tega sa pa tud še usi tist leberalci pr žeulejn ustal, kulkr sa jh iblansk leberaln birti katolškm mužem za u ajmoht prpraul, in vesel nej uja, de je tku! Če b jh muže, k sa pršli na katolšk shod res puhrustal, b se men še bl smilel, kokr se m je unkat smilu dohtar Valenčak, k je vs prestrašen in ubjokan prletu h rihtari enga psa tožt, de je u Rožn gas najnga zalaju, k mu ni prou nč naredu. K je enkat rihtar dohtar Valenčaku strah in pasi lajajne djau na protekol in tou psa zavle tega ene par mescu zašit, k je biu tku nasramn, de je šou dohtar Valenčaka ublajat in mu strah nardet, pa dohtar Valenčak ni vedu, kuku se tist pes piše, in ni vedu rihtari ud nega druzga puvedat, kokr de je mou tist pes uzadi rep, uspredi pa glava, tekat, ke je nanj laju, pol k je preč teku, je mou pa zad glava, rep pa uspredi. K sa skori usi iblansk psi na ta furm ustvarjen, mu pa rihtar ni mogu nč pumagat, sam tulk je nasvetu dohtar Valenčake, de nej enkat drukat, kedr u spet kašn pes nanjga laju, ga preci praša, kuku se piše in ki je u kvrteri, de se mu bo pol saj lohka du žiuga pršlu.

Predn za dons od nh sluvu uzamem, nej jm še puvem, gespud redehter, de sa se uni unkat, k sa pisal u nhnh cajtngah, de je biu prutestn shod u Črnemvrh razgnan, zlagal. Men je pisu moj prjatu iz Černga vrha, de tist ni blu res, kar sa uni pisal, ampak de sa lepu du anajsth punoč u ta nar lenš zastopnast, kokr punavad, skp sedel in tarokiral, in de jh ni nubedn preh razgnou, kokr birt, k ni mou drlaubnast dle cajta soja štarija udprta držat.

De na uja ldem krevica delal, nej enkat drukat, pred uja kej u cajtnge djal, prašaja

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

VSTAJA NA KUBI.

Potniki s Kube poročajo, da so na Kubi razmere mnogo slabše, kakor so jih dozdaj opisavali. Vlada zadržuje vznemirljiva poročila. Neprestano se vrše boji. V nevarnosti so tobačni nasadi. General Guerra je ukazal, da morajo vstaši vse požgati, ako se Palma ne uda. Izjalovilo se je tudi posredovanje za mir starih voditeljev kubanskih vojska z voditeljem vstaje Zayasom.

RUSIJA.

Ruska vlada izjavlja, da revolucionarno gibanje ne izpremeni končnih vladnih načrtov. Hudodelstva se morajo nemudoma zadušiti. Ker ne zadošča v sedanjih razmerah redno sodnijsko postopanje, so potrebna začasna določila o delovanju sodišč po krajih, kjer je razglašeno vojno in pomnoženo varstveno stanje. Vlada hoče, da nastane nov red po zakonih in racionelni svobodi. Glede agrarnega vprašanja omogočuje vlada krajevnim agrarnim komisijam, naj takoj izboljšajo položaj kmetom, ki nimajo dovolj zemljišč. Vlada hoče rešiti tudi judovsko vprašanje.

Car je odobril sklep ministrskega sveta o vojnih sodiščih. Generalni gubernatorji ali druge oblasti smejo po krajih, vojnim sodiščem odkazati zatožence, kjer je razglašeno vojno ali izredno varstveno stanje.

Pri hudelstvih tudi ni potrebna preiskava.

Veliki agrarni nemiri so nastali na posestvu knza Obolenskega. Zažgali so poslopje. Na kmete so streljali dragonci. Ubita sta bila 2, ranjenih pa več kmetov.

V Ruskem Turanu je velika vstaja. Vstaši razdirajo železniške proge. Delavci nočejo popravljati prog in stavkajo. Množe se ropi, umori in požigi. Tudi vojaštvo se upira. Nad 100 vojakov je ubitih. V Taškendu so se polastili upornih utrdb.

Policija je zasledila zaroto proti življenju velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Tatari so umorili v Suši generala Goložazova in nevarno ranihi njegovega namestnika generala Bauerja. V sangezunskem okrožju so zažgali Armenci osem tatarskih vasi in pomorili mnogo oseb.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

»Eclair« poroča, da zahteva španska demokratična stranka naj ostane poslaniško mesto pri Vatikanu toliko časa nezasedeno, dokler ne odjenja papež glede civilnega zakona. Španska vlada je predlagala pri Vatikanu razne diplomate za poslaniško mesto, a ne da bi odgovoril Vatikan. Zadeva zdaj počiva. Baje odstopi apostolski nuncij v Madridu, monsignore Rinaldini. Liberalna španska vlada baje namerava odpovedati apostolski stolici konkordat.

Dnevne novice.

+ **O katoliškem shodu** piše vse napredno časopisje brez prenehanja. »Narod« če tudi dokazati, da je bil katoliški shod popolnoma ponesrečen, proslavlja tisti protestni shod, na katerem je dr. Tavčar govoril o izstradanih klerikalcih, kot nekaj velikanskega. No, naj imajo svoje veselje! Nekaj cvetk podajamo o sledečem. »Narod« piše: »Klerikalci ozlovoljeni do skrajnosti in jezni tako, da bi najrajši grizli . . . škofje so osmešeni . . »Slovenec« je bil obsojen . . . Šusteršiča boli in peče . . . Da je bil tretji slovenski katoliški shod ponesrečen, mu dokazuje tudi neki izrek patra Freunda, ki je baje rekel, da so katoliški shodi »komedije«. Pater Freund je pa že par mesecev pred tretjim slovenskim katoliškim shodom umrl; liberalci so torej slišali travo rasti po njegovem grobu. Tega izreka pa tudi preje nikoli ni izustil pater Freund; bil je prepameten za to. A »Narod« je postavil v torek na laž vse one, ki so rekli, da se liberalci bore le proti »klerikalizmu«, kajti on piše v svoji polemiki proti katoliškemu shodu doslovno:

»Kako ne! Časi, ko so glasovi svetopisemskih tromb podirali zidove Jeriha, so minoli. Ves hrup, ki ga dela klerikalizem s katoliškimi shodi, ni ustavil človeškega razvoja niti za trenotek, pač pa vidimo, **da se podira čedalje bolj tista skala, o kateri je rečeno, da ji še peklenska moč ne bo kos.** Dan na dan se jasneje kaže, da tisti milijoni katoliških vernikov, na katere je cerkev tako ponosna, ji pripadajo le imenoma in da se cerkev, kakor bi gnal naraven zakon, bliža svoji katastrofi. Seveda se taki velikanski procesi izvrše v nekaterih desetletjih. **Skoro dvetisoč let stara institucija ne pade kar čez noč in zato se ne smemo spričo klerikalnemu prizadevanju za gospodstvo nad Slovenci tolažiti z zavestjo, da je zmaga rimskega klerikalizma itak nemogoča in — držati roke križem.**

Ali je mogel »Narod« jasneje povedati, kolika laž tiči v liberalnem boju proti »klerikalizmu«? Klerikalizem pravijo, in katoliško cerkev mislijo! S skrajno nervoznostjo torej že liberalci pozivljejo svoje pristaše, da naj podero to »dvetisoč let staro institucijo« in razrušijo skalo, na katero je Kristus postavil svojo cerkev. To si je treba zapomniti! O pomenu katoliškega shoda so si liberalci zelo na nejasnem. »Narod« dan na dan dokazuje, da ni imel prav nobenega pomena. Andrej Gabršček, velik poznavavec klerikalnega zmaja, pa mu pripisuje velikansko važnost ter pozivlje ves narod, zlasti pa Goričane, k velikemu odporu. Naj se torej domenijo med sabo! Liberalne bolečine v Ljubljani vsled katoliškega shoda so bile pa res grozne. Poroča se nam, da so liberalci v Ljubljani ponujali denar hišnim gospodinjam, da ne bi vzele udeležnikov katoliškega shoda pod streho. Pa so seveda spodleteli, kajti nekaj jih je ravno zaradi tega takoj ponudilo stanovanja pripravljalnemu odboru.

+ **Zabavljanje proti katoliškemu tiskovnemu društvu** je posebno prijeten posel za »Narod«. Vse, kar naredi tiskovno društvo, »Narod« opljuje in razkriči. Posebno se zaletuje sedaj v knjigoveznico, češ da ta uničuje knjigoveze. «Narod piše:

»Predno se je »Katoliška knjigoveznica« ustanovila, je bilo v Ljubljani redoma 12 do 14 knjigoveških mojstrov, a danes, ko so se od istega časa tiskarska dela najmanj potrojila, jih je le 10, in med temi nekateri le vegetirajo, drugi si pa lakote življenje končujejo.«

Nato pa moramo pripomniti, da so bili prej majhni mojstri, ki so imeli po enega, dva, 3 pomočnike, danes pa ima n. pr. Bonač deset pomočnikov, po 20 do 30 deklet, po 5, 6 in več učencev. Breskvar ima sedem pomočnikov, 4 učence, po 5 deklet. Tega »Narod« ne pove, ampak dolži le tiskovno družbo. O tiskovnem društvu pa povemo sledeče: **Društvo ima javno koristen namen za povzdigo slovenskega časopisja in književnosti.** Od tiskovnega društva nihče dividend ne dobiva, to ni nobeno kapitalistično podjetje, pač pa svoje uslužbence vse pošteno plača. Da ima tudi svojo knjigoveznico, mu je v dosego njegovega namena potrebno, konkurence pa noče nikomur delati. Oni, ki v »Narod« piše, na primer, je že dovolj pri »klerikalcih« zaslužil in tudi še lahko bo zaradi tiskovnega društva, ker se to briga za svoje lastno delo in nikomur nič ne jemlje. Res je, da zaradi izbornega dela knjigoveznice tiskovnega društva odjemalci radi dajejo vezat zlasti boljše, umetniške stvari društveni knjigoveznici, in če bi društvo hotelo, bi knjigoveznico lahko zelo razširilo in res delalo občutno konkurenco, a društvo tega noče in rajši pusti knjigoveznico v skromnejšem obsegu. Čudimo se pa, da se »Narod« tako vleče zato, da bi njegov dopisnik vezal molitvene knjižice! To bi bilo ravno škandal če bi »Narodovec« molitvene knjige vezal. Kar se pa tiče očitanja duhovnikom, bodi pa enkrat za vselej povedano, do noben duhovnik nima od knjigoveznice niti solda dobička. Za javnost je društvena knjigoveznica koristna, ker je pripomogla k povzdigi domačega knjigoveštva. »Narod« naj pa odgovori, zakaj »Narodna tiskarna« ne podpira od lakote umirajočih knjigovezov?

+ **Boj oznanjuje Vekoslav Spindler,** velik boj na življenje in smrt v zeleni Štajerski. Od »Domovine« so ga odslovili, in ker je hotel v zadnjo številko spraviti veliko zabavljanje zoper lastnike »Domovine« in so mu to preprečili, pa zdaj po raznih drugih listih pridiga na križarsko vojsko »zoper korupcijo« ter prisega, da »raje pogine, nego da bi se uklonil s svojim svetovnim naziranjem pred gromovniki pri »Slovencu«. — Boj proti korupciji je vsikdar tudi nam simpatična stvar, in bomo gospodu le hvaležni, ako prežene prav mnogo korupcije. Pred nami »gromovniki« se pač ni treba nikomur klanjati, smo čisto demokratični ljudje z izrazitim svobodoljubjem. A svetovno naziranje, ki ga zastopa Spindler, je našemu nasprotno, ker je protikrščansko. Mi ne moramo popuščati v načelnih vprašanjih. Spindler obljubuje, da »v kratki dobi stopi na veseli mejdan«. Ali misli iti k »Štajercu« ali k »Narodu« (kar je isto)? Bog ve! Vsekakor se oznanjajo zelenemu Štajerju vedno hujši boji.

* **Narodne pesmi.** Znano je, da namerava ministrstvo izdati vse narodne pesmi vseh avstrijskih narodov v tekstu in melodiji in da je tudi za slovenske narodne pesmi imenovalo poseben odsek, ki se je že uspešno lotil nabiranja. Da bi pa izvedeli najprej vire, kje dobiti še mnogo narodnih pesmi, sestavil je slovenski odsek vprašalno polo in jo predložil ministrstvu. Predno pa je izšla vprašalna pola, začeli so mnogi ljubitelji narodne pesmi sami od sebe marljivo nabirati pesmi in jih pošiljajo »Glasbeni Matici« v Ljubljano. Tako je g. Marko Bajuk zopet zbral 35 novih dobrih narodnih pesmi in jih poslal »Glasbeni Matici« Dalje sta poslala gg. Fran Dolžan 71, Alojzij Mihelčič pa 35 lepih, večinoma še nenatisnjenih pesmi. Vse te bode prav kmalu izdala »Glasbena Matica«. Naj bi marljive nabiralce posnemali še drugi! Kdor ima že kaj nabranega gradiva, naj ga nemudoma pošlje »Glasbeni Matici«. Drugi pa, ki imajo priliko nabirati, naj se takoj lotijo dela. Kar bo dobrega, bo vse »Glasbena Matica« izdala proti običajni nagradi. Kdor pa ne more sam nabirati, a ve za osebe, ki znajo še mnogo pesmi peti, naj naznani vsaj imena in naslove dotičnih oseb, in sicer kar kratko »Glasbeni Matici«, ki bo ukrenila vse potrebno.

+ **Koledar »Katol. tiskovnega društva« za l. 1907** izide v kratkem v popolno novi, moderni, lični obliki. Gg. katehete opozarjamo posebej na »Zapisnik učencev«, ki ga je povsem na novo priredil gosp. katehet Čadež in bo zadostoval za 400 učencev. Kdor pa želi večji »Zapisnik«, naj to takoj sporoči »Knjigoveznici Katol. tisk. društva«. Istotako naj se zglase oni gospodje, ki žele mesto »Zapisnika« le bel papir.

— **Iz pazinskega okraja v Istri** se nam piše: Nekaj let sem se opaža v tonu službenih dopisov neki duh, kateri je morda v navadi v Srbiji ali Rusiji, kjer se državna in cerkvena oblast indentifikujeta, ne pa pri nas v Avstriji. Bodi naveden odstavek iz okrožnice vsem župnim uradom v pazinskem okrajnem glavarstvu (št. 7400, dne 25. avgusta 1906): . . . Pošto se je pako opazilo, da se je od nekojih župnih ureda upisalo osobe, koje su već umrle, kao još žive, što je kasnije uzrok mnogoga i suvišujeg pisarenja, naloži se oštro svim župnim uredima, da se kod sastavljanja izvadaka postupa svom točnošću itd. . . .« V takem tonu se menda more pisati edino le podrejenemu uradu, a do sedaj še ni znano, da bi župni uradi bili podrejeni c. kr. okrajnemu glavarstvu, podrejeni so le dekanskim uradom in pa ordinarijatu. Kakor ne more nobeden župni urad dajati ojstrih nalogov c. kr. okr. glavarstvom, tako ni tudi nobeno c. kr. okr. glavarstvo za kaj tacega opravičeno. Ako ima res kako pritožbo, naj se obrne na dekanatski urad ali pa na ordinarijat, katerim edino so župni uradi podrejeni. Še ena opazka. V celem pazinskem okraju ni niti ene italijanske župnije — vendar so vse okrožnice c. kr. okr. glavarstva v Pazinu vedno dvojezične, hrvatsko-italijanske. Zakaj tako, je nemogoče umeti. Ali ima res c. kr. kapitanat tolik strah pred italijansko iredentovsko kamoro, da si celo hrvatskim uradom ne upa dopisovati izključno hrvatski?

— **Iz Št. Jerneja.** Premovanje konj dne 1. septembra se je vrlo dobro obneslo. Nakupila je c. kr. vojaška komisija za remonte sedem konj. Lepe živali so tudi primeroma dobro plačali. Tako je gospod Rangus Nace iz Čadrež (Št. Jernej) dobil za svojo lepo kobilo 800 K, g. I. Colarič (Kostanjevica) celo 900 kron. Ako pomislimo, da je bilo v nekem kraju na Hrvaškem 2000 konj na ogled, pa komisija ni nobenega kupila, tukaj pa izmed 200 konj — sedem, je to jako častno za naše konjerejce. Želti je tudi, da se zadnja leta izostale dirke zopet vpeljejo, kar bode tega in onega še bolj izpodbudilo k napredni konjereji.

— **Livek.** Na katoliški shod smo bili šli: cerkev, šola in občina v sporazumu! G. dopisniku v »Soči« povemo, da prihodnjič nas pojde še enkrat toliko in še več. Goriška »Adrija« je pretečeno nedeljo priredila na Livku poučen shod. Predavala sta gg. jurista: domačin A. Medveš in njegov prijatelj, ki je tu na počitnicah, P. Medvešček. Radovednost je prignala precej mož in mladeničev k predavanju. Govornika sta bila strogo stvarna in njiju razpravi poučni. Čast!

— **Kobariški orožniki** ne prihajajo več tako gostoma stražit mejo od Fonov in Ravni pa do Jevšeka na Livku. Govorici, da ustanove v Livku orožniško postajo ter da zgrade na Kuku trdnjavo, sta celo potihnili.

— **Obletnica blagoslovljenja spomenika.** Dne 5. septembra je bila na Matajuru (1643 m) obletnica blagoslovljenja veličastnega spomenika, Christo redemptori. (l. 1900). Slovesno sv. mašo je pel preč. monsignor, novoposvečeni škof padovanski, g. Pelico, ki je ob isti priliki istotam birmal 68 oseb, katere je tudi nagovoril v prav poljudni slovenski besedi. Novi škof je po licu in po značaju brat ljubljanskega vladike in beneški Slovenci so zelo ponosni nanj. Prevzvišeni gospod bo tudi kot padovanski vladika naročen na knjige »Družbe sv. Mohorja.« Bog ga živi!

— **Izpremembe v frančiškanski provinciji.** Premeščeni so: V Ljubljano: P. Evgen Stanet, p. Albert Pirc; na Sv. Goro: p. Adalbert Flere, Oton Kocjan; v Novo Mesto: gvardian p. Viljem Vindišar, p. Severin Fabiani; v Kamnik: gvardian p. Matevž Vidmar, vikarij p. Angel Mlejnik, p. Blaž Farčnik; v Pazin: p. Dominik Nabernik; v Nazaret: gvardian in župni upravitelj p. Salezij Vodošek; v Brežice: P. Teofil Zajec; na Brezje: p. Adolf Čadež. — V Rim se je danes podal č. p. Alkantara Črtanc nadaljevat modroslovne študije.

— **Jugoslovanski dijaški kongres** se bo vršil prihodnje leto v Zagrebu.

— **Železniška nesreča v Lescah.** Včeraj je privozil popoldanski tovorni vlak v Lesce na kolodvor. Pri križališču pa je vlak zdrčal s tira in šel po železnih in lesenih tramovih še kakih 100 korakov in se konečno globoko zaril v zemljo. Pokvarjeni so deloma stroj in 4 vozovi, druge vozove so nepoškodovane odstranili. Pokvarjena sta dva tira, vendar promet ni zaprt. Druge nesreče ni bilo. Ob pol 7. uri se je že pripeljal iz Ljubljane komisijski vlak z gradivom, da spravijo vozove in stroj v red.

— **Tragična smrt.** Umrl je v Celovcu višji deželnosodni svetnik v pokoju Jožef Bonnar. Ta smrt je v zvezi s samomorom mlade mesarjeve hčerke Ane Stossier, ki se je v Celovcu ustrelila s puško svojega očeta, ker se ji je zabranilo se poročiti s sinom deželnosodnega svetnika Brunarja, poročnika v 17. pešpolku. Ko je deželnosodni svetnik Brunar izvedel za ta samomor se je od kapi zadet mrtev zgrudil.

— **Izgubljeno orodje za motor.** Neki gospod ki se je 4. t. m. na motorju peljal iz Zagreba v Ljubljano, je med Krškim in Ratečami izgubil orodje za motor. Pošteni najditelj naj najdeno orodje pošlje našemu uredništvu, kjer dobi nagrado.

— **Poročil se je** včeraj v Senožečah ravnatelj goriške plinarne g. Franjo Perfila z gdč. Frančiško Piano iz Senožeč.

Potrjena županska volitev. Cesar je potrdil izvolitev odvetnika dr. Henrika pl. Jabornegga županom mesta Celje.

— **Vojaška izzivanja.** V celjski vojašnici poleg »Narodnega doma« so začeli neusmiljeno kruliti v zadnjem času vojaški izzivači izdajsko pesem »Die Wacht am Rhein«. Vojaki so skoraj izključeno Slovenci, pa si upa posamezni nemški pritepenec tako surovo izzivati. Vojaška oblast se za to nič ne briga, pač pa je svoj čas prepovedala slovenskim vojakom peti »Lepa naša domovina«. Bo treba višje podrezati!

— **V Otočah** prirede v nedeljo 9. septembra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Žumra veselico z godbo, srečkanjem in petjem. Čisti dohodek je namenjen za popravo poti od Otoč na Dobravo, v Kropo in Kamno gorico.

— **Toplice na Dolenjskem,** dne 3. septembra. Dasi je glavna kopališka sezona minila, je vendar prijetno vreme mnogo novih gostov privedlo k našim zdravilnim vodicam. Kakor kaže, bomo imeli letos izredno živahno jesensko sezono, ki jo Nemec »Nachsaison« imenuje. Že sedaj knjiga tujcev izkazuje visoko številko 800 došlih strank, kar ni bilo dotlej že več poprejšnjih let. Kdor prvič poizkuša tukajšnje toplice in primerja z onimi drugih krajev, ne more prehvaliti krepkega, naravnost čudovitega vpliva naše terme na organizem: revmatizem vtihne, druge slabosti izginejo in bolnik se ves prerojen, ves pomlajen vrne k svoji rodbini. Res da nekateri ne ozdravi takoj med kopanjem, marveč nasprotno nove slabosti čuti, toda to so naravni pojavi, ki se jih nihče ne sme ustrašiti, to je reakcija, ki ima končno najboljše posledice. Bolniki šele par tednov po dovršeni predpisani kopalni dobi čutijo dobrodejni učinek kopeli, in čvrsto zdravje, ki ga vživajo po zimi, v obilni meri poplača stroške, dolgočasje in druge neprilike kopanja. Zato je vsak gost, ki odhaja, nenavadno vesel in z vspehom zadovoljen ter novim znancem kliče v pozdrav »na svidenje prihodnje leto«. — Ta teden nas je zapustil sodni svetnik Primožič iz Primorja, poslanec Pfeifer itd., dobili smo pa takoj nadomestilo. Pripeljal se je z Dunaja naš rojak msgr. Jančar, v obče »tevtonik« imenovan, ker zavzema častno mesto v nemškem viteškem redu, deželni poslanec Košak, kanonik Virant, župnika iz Žabnice in štajerske Solčave. — Vojvoda meklenburški se je odpeljal na lov divjih koz v kamniške planine, pride pa zopet prihodnji teden nazaj. Očaran je nad divno okolico Toplic, kamor dela izlete na vse strani. — Vaš stari prijatelj v Toplicah ni mogel strpeti, da ne bi »Slovencu« čez dolgo časa zopet brce poklonil. Spravil ga je v zvezo s frankfurtaricami, ki so vihrale v Poljanicah pri blagoslovu nove brizgalne. Bodite potolaženi, vi ste tega toliko krivi, kakor da je v Toplicah starega majorja kap zadela ali da vodovod ne funkcijonira. Kje imajo nekateri ljudje pamet?

— **Obletnica po umrlemu P. Jožefu Bizavičarju** bode dne 10. septembra ob pol deveti uri v romarski cerkvi na Brezjah.

— **Iz Vevč.** Znano je, kako zverinsko so se soc. demokrati v Fužinah vedli proti delavkam. Delavstvo v vevški papirnici je po fužinskem shodu zahtevalo da se naj odpustijo iz tovarne najhujši rdečkarji. Tov. Jeriha je sklical javno sejo v torek, da se tako izve želja vsega delavstva. Povabljeni so bili vsi zaupniki delavstva. Zbralo se jih je 62 k tej javni seji. Izrekli so se vsi soglasno, da naj se tovarniško vodstvo pozove, da naj te hujskače odslovi, dasi je Jeriha temu ugovarjal. V nedeljo je sklicalo krščc. soc. strokovno društvo društveni shod. Predsednik otvori shod in pozdravi navzoče, ter naznani da se bojo od meseca septembra do aprila vršili redni društveni mesečni shodi, ker se bodo obravnavale delavske razmere. To je prvi sad III. kat. shoda. Povod današnjemu shodu so pa tudi dogodki minolega tedna. Na zahtevo delavstva sem se udal, pravi govornik, in sem šel k ravnatelju ter mu izročil zahteve delavstva. 1. Da naj g. ravnatelj odpusti ali premesti delavce ki razburjajo ljudstvo. Ako on tega ne more, bomo pa 2. zahtevo vložil na upravni svet. 3. Ako se obema zahtevama ne ugodi, delavstvo težko garantira za mir. G. ravnatelj se strogo drži tovarniškega reda in pravi, da on ostane popolno nevtralen, za kar mu vsa čast. On pravi, da naj si delavci dobro premislijo predno storijo kak korak. Jeriha pravi, da bodo ti rdečkarji že itak imeli opraviti s sodnijo. Torej jim je dovolj da so po eni strani kaznovani. Naj jim delavstvo odpusti za enkrat. Zborovalci pa vsi kot en mož zavpijejo: »Ne, ven ž njimi!« Jeriha pravi na to, da je pri tem edino sredstvo »štrajk«, da se zahteva izpolni. Znano je pa, pravi, kaj so štrajki dandanes, kaže v kake posledice lahko zaide delavstvo s štrajkom ter ga opominja, naj bo mirno in naj prepusti to stvar prihonjosti. Prosi delavstvo, naj se drži postavne poti. Zborovalci pa vpijejo, naj se ne prizanaša več. — Nato prevzame besedo gospod kaplan Rihar in kaže, kako, da laže »Sl. Narod«, ko piše, da je on nahujskal delavce pri seji v torek, a njega niti zraven ni bilo, bil je namreč v Ljubljani na III. katoliškem shodu. Pozivlje delavstvo, naj bo mirno in naj opusti svojo zahtevo glede odpustitve. Nato kaže v lepem govoru kako koristne nauke nam daje III. katol. shod v verskem in narodnem oziru. Povdarja, v kaki lepi slogi so se pokazali zborovalci vseh stanov. G. učitelj K. Hlebec pravi, da nam shod na Fužinah lepo kaže kako se naši nasprotniki združujejo; združujmo se tudi mi, da bo tako naša moč silnejša v vojski z nasprotnikom. Glede na mesečne shode pravi, da je pripravljen večkrat

prevzeti poučna predavanja. Jeriha se zahvaljuje predgovorniku in izraža veselje nad tem, da se upa nastopati kot veren katoličan ki se ne boji svojih kolegov. (Klici: Čast mu!) G. Rihar meni da naj bi se razni sloji razvrstili vsak v svoji organizaciji; kmetje zase, delavci zase itd. in potem vsak mesec pa naj bi bil glavni shod kjer bi se obravnavalo vse skupaj. Jeriha izjavlja veselje nad tem, da so tako lepe misli padle že na prvem mesečnem shodu. Nato shod zaključi. Zborovalci pa se mirno raziedjo.

— **Smrt v ognju.** Včeraj, dne 6. t. m. zjutraj je v Gosposki ulici v Mariboru izbruhnil ogenj. Goreti je začelo v sobi hišnega posestnika Antona Fetz. Ogenj so sicer hitro zadušili, a so našli v sobi Antona Fetz, pri mizi slonečega, — mrtvega. Lokalni ogled je izkazal, da si je Fetz po noči prižgal svetilko in potem neprevidno vrgel vžigalico proti nogam. Namesto na tla, padla je na posteljo, ki je začela polagoma tleti. Fetz je ogenj zapazil, ko je bil že v plamenih. Poskušal je gasiti in se je pri tem opekel, a ker je bil star, ga je kmalu omamil razvijajoči se dim. Naslonil se je k mizi, kjer se je zadušil.

— **Silna suša.** V Št. Lambertu pri Zagorju je huda suša, ne ljudje niti živina nima več vode; deževalo že ni celi mesec. Druge vode pa ubogi ljudje itak nimajo, kot kapnico. Kadar Bog dalje časa dežja ne dá, pa stradajo ljudje in živina vode, da bi se jih kamen usmilil. Letošnje poletje je bilo že govorjeno, da se bode ubogega ljudstva usmilila deželna vlada, da bode podporo dala za vodovod, a zdaj je zopet vse vtihnilo, najbrž ne bo nič. Čudno, da so prebivalci hribov tako pozabljeni od višjih oblasti, kadar bi jim bilo treba kaj dati. Kadar ima oblast pa kaj za tirjati, pa še na en vinar ne pozabi.

— **Posebni romarski vlak na Sveto Goro pri Gorici.** Konferenca duhovnikov radovljiške dekanije na Jesenicah dne 4. t. m. je sklenila, ako se zglasi zadostno število udeležencev, da v nedeljo, 23. septembra priredi za župnije, razun Bohinja, skupni romarski vlak na sveto Goro pri Gorici. Vlak bi odšel v nedeljo popoldan in se v ponedeljek vrnil. — Častiti farni uradi se prosijo, da vernikom 8. t. m. oznanijo romanje, sprejemajo udeležence ter njih število do 13. t. m. prijavijo podpisanemu. Romarjem se že naprej lahko zagotovi, da bo voznina vsaj za polovico znižana. Nadaljna potreba oznanila se bodo priobčila v »Slovencu« ter se doposlala posamnim farnim uradom posebej. — Bohinjska Bela, dne 5. septembra 1906. Matija Mrak, župnik.

Jeseniške novice.

— **Velik požar.** Dne 5. t. m. popoldan ob 2. uri je izbruhnil silen požar v Radomirju pri Gornjemgradu. Pretila je nevarnost da pogori cela vas, ker je vlekel močan veter. Pogorelo je 17 poslopij. Radomirci se imajo zahvaliti požrtvovalnim gasilcem, da ni bila upepeljena cela vas. Poleg domače požarne brambe je prihitela na lice mesta še rečiška, gornjegrajska, ljubenska in mozirska požarna bramba. Posrečilo se jim je, da so ogenj omejili. Razven dveh posestnikov so bili vsi zavarovani. Škoda je velika, ker so bili pridelki že povečini pod streho. Najbrže je zažgala neprevidna roka.

— **Uljudnost c. kr. priv. južne železnice.** Južna železnica se do sedaj še toliko olike ni naučila, da bi izdajala v slovenskih krajih vsaj dvojezične peronske karte. Vse peronske karte, še celo ljubljanske so samonemške. Mi zahtevamo jednakopravnosti. Ako južna železnica naše zahteve ne upošteva, dobro, saj se zna pa novi progi priti tudi do svojih ciljev.

— **Državna železnica Jesenice-Trst.** Prejeli smo naslednji dopis: Že opetovano ste naglašali, da se čujejo razne pritožbe glede nekaterih gg. uradnikov na novi državni železnici od Jesenic do Trsta. Doživel sem enak slučaj dne 30. avgusta na postaji Sv. Lucija. Prišel sem 10 minut pred odhodom vlaka. Ker ni bilo nikogar pri blagajni, šel sem na verando ter prosil službujočega uradnika, naj mi gre dat karto. Neprijazno me je odslovil. V istem hipu pride neki priprost mož, ki tudi ni dobil karte. Poslujoči uradnik se je razgovarjal pred kolodvorom s svojim tovarišem, kateri mi je rekel, naj čakam drugega vlaka ali pa se peljem s prvim vlakom ter doplačam eno krono. Ko pride vlak, poveva nadsprevodniku, da nimava kart. Nadsprevodnik reče uradniku, naj da nama karti, ker sva prišla pravočasno in je tudi sedaj še dovolj časa. Uradnik pa se ni ganil. Jaz sem se odpeljal brez karte ter doplačal eno krono, kmet pa je ostal, ker morda ni hotel ali mogel doplačati. Ves ta dogodek so opazovale razne osebe, med njimi tudi železniški mojster, ki more potrditi, da sem jaz prišel pravočasno. Pristavim, da dotični uradnik ni zmožen slovenskega jezika, in to na postaji med trdimi Slovenci. Ko bi ga bil nagovoril v nemškem jeziku, skoraj gotovo bi bil dobil karto. Dne 24. julija sem bil prišel na kolodvor 15 minut pred vhodom vlaka in komaj od ravnoistega uradnika izprosil karto. In tedaj sem se povsem prepričal, da ne razume slovenskega jezika. Tega pa vendar ne moremo trpeti, da bi na slovenski zemlji uradniki prezirali naš jezik. Železniško upravo torej prosimo, da odpravi te nedostatke, sicer se moramo obrniti na drugo mesto.

— **Šolske vesti.** Učiteljska kandidatinja gdč. Pavla Šusteršič v Ljubljani je imenovana za suplentko na šoli Toplice Zagorje. Gdč. M. Poglajen v Beli cerkvi je imenovana za susl **V Lublinu** na Ruskem Poljskem je vsled nesrečnega padca iz kočije nagle smrti umrl prof. Hieronim Rafael Lopacinski, poljski pisatelj in stenograf.

Ljubljanske novice.

lj **Ga je že naredil za »klerikalca«.** »Narod« strašno hitro dela klerikalce. Če bi šlo po njegovem, bi bilo klerikalcev še veliko več nego jih je. Pol liberalne stranke ima že »Narod« za klerikalno, naprednjaki na Bledu so že skoro vsi poklerikaljeni, ni čuda da je včeraj, ko je že »Narod« zamislil ta slog, zapisal, da je bil tudi morilec 24letni Alojzij Župevc, ki je na ljubljanskem polju te dni umoril deklo Mlakar »klerikalec«, in čujte in strmite — »znan po svojem političnem delovanju«. Kar vsa liberalna stranka se bo sedaj naenkrat razvila, ko ni več na »političnem polju« 24 let starega hlapca Alojzija Župevca. Pri »Narodovi« bombi le to zelo smrdi, da morilec Župevec zato, ako je bil slučajno pri gospej Jegličevi v službi še ni bil »klerikalec« in na političnem polju noben konkurent gospodu Malovrhu. Vsak pošten oče ima lahko slabe otroke in tako je bil tudi 24letni Župevc iz krškega okraja sad tistega ošabnega liberalizma, na katerega je »Narod« često tako ponosen, da celo tamošnji liberalci proslavljajo kot posebno zveste svoje pristaše; zato je Župevc, ko je prišel v Ljubljano tudi odklonil nagovarjanje naj pristopi k »Sl. kršč. soc. zvezi« ker je vedel, da ondi ne bo našel tovarišev svojega propadlega duha. Če bi širše občinstvo Pavel Lozarja, Frana Perdana tako ne poznalo, bi »Narod« gotovo tudi te naredil za klerikalce, kakor je Župevca menda zato, ker je imel s klerikalnim imetjem ravno toliko opraviti kakor svoj čas kak »Narodov« urednik. Stavimo, da bo »Narod« čez 14 dnij pisal, da je Župevcu ljubljanski škof svetoval, naj Mlakarjevo umori in da bo liberalna inteligenca vse to verjela.

lj **Katol. slov. izobraževalno društvo Vič-Glince** ima v nedeljo, dne 9. t. m. ob 2. uri popoldne v društveni sobi izredni občni zbor. Vabijo se vsi društveni člani.

lj **Čarovniške predstave** bo prirejalo od 15. septembra dalje v hotelu »Unionu« gledišče Uferinijevo. Predstave Uferinijevega gledišča so vzbujale povsod največje zanimanje. Zlasti zanimajo prizori iz vztočne magije, ki se izvajajo z vso natančnostjo. Uferinijeve predstave so svetovnoznane. Ko je potoval preko Češkega, ga je povabil na svoj grad grof pl. Coudenhove in mu dal po predl

lj **The company theater »Orient«** pride za nekaj dni v Ljubljano ter priredi izvanredne predstave v »Mestnem domu«. Iz bogatega vsporeda omejamo življenje in trpljenje našega Izveličarja, nadalje poslednji Obrenović, »Faust« in mnogo prizorov iz življenja. Predstave stoji na moderni višini enacih podjetij.

lj **Svojemu mojstru pretil.** Rudolf Bebar, kovaški pomočnik v Novi vasi, je delal za kovaškega pomočnika pri kovaškem mojstru na Velikem vrhu. Dne 29. junija mu je dal mojster 2 K predujema, katere je pri sosedu zapravil. Še tisto dopoldne je od mojstrove žene zahteval 4 K, a je dobil le 2 K. Zvečer, ko so že domači spali, je Bebar začel po durih razbijati in zahteval 10 K. Ker mu jih mojster ni hotel dati, zažugal je, da bo kladva razbil, meh razrezal, družino pobil in bajto zažgal. Sedel bo zato pet mesecev v težki ječi.

lj **Svetčev večer** priredita združeni šentpeterska ženska in moška podružnica Ciril-Metodova v proslavo 80letnice v narodni borbi osivelega prvoboritelja slovenskega naroda in soustanovnika družbe sv. Cirila in Metoda, gospoda Luka Svetca, ter v korist glavne družbe v hotelu »Ilirija« dne 9. septembra 1906. Spored: Slavnostni govor govori gospod prvomestnik monsgr. Tomo Zupan. — Petje: Iv. pl. Zajc, Večer na Savi, moški zbor. Novak, Gorski kraj, moški zbor s tenor solo. Mašek, Strunam, oktet. Fr. S. Vilhar, Slava M. Vilharju, moški zbor z bariton solo. V. Vogrič, Lahko noč, moški zbor. Lortzing, Car in tesar, ouvertura. Waldteufel, Car siren, valček. Zajc, Predigra k operi Zrinjski. Kubišta, Slovanski pesmi, potpuri. Zajc, Čarovnica iz Boisy, overtura. Waldteufel, Cvetlična promenada, valček. Meyerbeer: Ples s plamenicami. Aletter, Rokoko, gavota. Gerweis, Slovenske pesmi, potpuri. Voit, Sankanje, polka hitra. — Petje izvaja slavno pev. društvo »Ljubljanski zvon«. Godbo oskrbuje: »Ljubljanska društvena godba«. P. n. narodno občinstvo se z ozirom na blagi namen veselice najuljudneje pozivlja na mnogobrojni poset. Vstopnina 40 vinarjev za osebo, deca je prosta. Preplačila se sprejemajo najhvaležneje. Veselica, ki se vrši o bvsakem vremenu, se prične točno ob 5. uri popoldan. — Odbora.

lj **Cvetlice na balkonih in oknih.** Mesto, v katerem krase cvetlice balkon in okna je nakrat bolj ljubko in prikupljivo. Zato obžalujemo, da je na tozadevni magistratov poziv tako malo odziva. Olepševalni odsek občinskega sveta naj skrbi za primerno agitacijo. Niti »Mestna hranilnica« se ne potrudi, da bi na svoj balkon dala cvetlice. In zavarovalna družba »Assecurazzioni Generali« bi tudi lahko imela par krajcerjev že v reklamne namene za cvetlice na balkonu svoje hiše. Na Dunaju tudi kandelabri električne železnice nosijo cvetlične ovoje in košare. Zakaj bi kaj takega tudi v Ljubljani ne bilo. Vsi, ki ljubite Ljubljano, okrasite vsak njen kotiček s cvetlicami!

lj **C. kr. deželni plačini urad v Ljubljani** na Cesarja Josipa trgu št. 1. bo dne 12., 13. in 14. septembra 1906 zaradi glavnega snaženja uradnih prostov strankam zaprt.

lj **Zajec na Starem trgu.** Odkar znani spretni lovec na Starem trgu g. Seunig več ne preganja divjačine s toliko krvoločnostjo, kakor za svojih mladih, gibčnih let, postala je divjačina v obližju Ljubljane naravnost predrzna. Predvčerajšnjim so prebivalci Starega trga videli leteti po Starem trgu pravega divjega zajca. Ta dolgouhi porednež je menda izvedel, da je gospod Seunig na počitnicah in jo je pogumno primahal po Starem trgu, kakor bi hotel reči celi fari šentjakobski: Dober lovec s Starega trga naj bo dolgo časa z doma, pa pride po Starem trgu celo tisti medved s Krima, ki samo radi gospoda Seunigove rahločutnosti še vedno ni ustreljen. Vsa šentjakobska fara si sedaj nujno želi povratka g. Seuniga in da se v njem zopet vzbudi staro lovsko poželjenje, da obvaruje lepi in mirni Stari trg zajcev in medvedov.

Rusija.

lj **K umoru na ljubljanskem polju.** Govorice, da je bila umorjena Mlakar omožena, niso resnične. Glavno zaslugo, da so prišli na sled morilcu, ima detektiv Ljubič.

lj **Fotografije s katoliškega shoda,** ki kažejo prizor med sv. mašo nadškofa dr. Sedeja, je izdal fotograf gospod Davorin Rovšek. Priporočamo ta spominek vsem udeležencem katoliškega shoda. Fotografija stane 2 K 60 v. plentko na ljudski šoli pri Sv. Križu.

lj **Radi razžaljenja Veličanstva** je bil včeraj na južnem kolodvoru aretiran 32 let stari Tržačan Ferdinand Berzina.

lj **Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur.«** V službo se sprejme: 1 knjigovodja, 1 kontoarist, 9 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika specerijske stroke, 3 pomočniki železne stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 2 kontoristinji, 3 učenci. — Službe iščejo: 1 poslovodja, 3 kontoristi, 13 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika želez. stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 3 pomočniki galanterijske stroke 2 prodajalki in 6 kontoristinj.

lj **Umrli so:** Franja Komar, delavčeva hči, 11 mesecev, Ivan Bezlaj, delavčev sin, 3inpol mesecev, Andrej Brosen, natakar, 56 let, Radeckega cesta 11, Josip Bučar, gostač, 68 let, Antonija Benegalija, rudarjeva žena, 56 let, Franja Herman, tesarjeva žena, 43 let.

Darovi.

Darovi poslani našemu upravništvu:

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali: Čast. gosp. Jos. Levičnik, učitelj v Železnikih 31 kron. — Jožef Čede, župnik, Studenice pri Poljčanah 16 K 43 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

PREDRZNOST KOČEVSKEGA OKRAJ. GLAVARJA.

Kočevje, 7. septembra. Kočevski okr. glavar Gstettenhofer je stopil sam v boj proti slovenskim kmetom v zadevi zadnjih občinskih volitev. Učitelja na Travi s podporo okr. glavarja poizkušata pravično slovensko kmečko zmago na umeten način ovirati z neutemeljenimi rekurzi. Pozivljemo vlado, naj ne neti razburjenja in naj ne nastopi proti naši domači kmečki pravici! Kmetje volilci.

SMRTNA KOSA.

Krška vas, 7. septembra. Trgovec Ivan Vahčič v Cerkljah pri Krškem je umrl.

BARON APEL UMRL.

Dunaj, 7. septembra. General bosenske kavalerije baron Apel je umrl. Rojen je bil l. 1826 v Slavoniji kot sin fml. barona Apela.

IZGREDI NA REKI.

Reka, 7. sept. Hrvatje so vlomili s silo v vilo reškega župana odvetnika Vio v Podvežici. Prisilili so njegovo soprogo, da jim odpre vse sobe v hiši, ker hočejo najti župana in ga umorjti. Župan se je bil skril v majhno sobico in je ušel skozi stranski izhod — pravijo, da skozi dimnik. Ko niso mogli dobiti župana, so izgredniki vpričo županove soproge pričeli razbijati po hiši vse, kar so dobili pod roko. Na vrtu so porezali trte, izruvali drevje in vse pogazili.

Reka, 7. sept. Več italijanskih rodbin je pobegnilo iz Sušaka na Reko. Napadli in razdejali so več italijanskih prodajaln. Reški Italijani so poslali deputacijo naravnost v Rim, da se pritoži pri ministru zunanjih zadev Tittoniju. Na povelje vlade morajo biti na Sušaku hiše zaprte ob 7. uri, javni prostori ob 9. uri. Groze, da se proglasi preki sod. Vojaštvo je zastražilo vse večje ulice in trge. Sinoči so Italijani in Madjari z zastavami nemoteno demonstrirali. Pevajoč Košutovo himno so šli pred palačo guvernatorjevo, ki jih je nagovoril z balkona, dalje pred hišo županovo, ki so mu priredili ovacijo; župan je govoril o »latinski kulturi nasproti hrvaškemu barbarstvu.«

Dubrovnik, 7. sept. Tu so bile protiitalijanske demonstracije.

IZGREDI V ZADRU.

Zader, 7. septembra. V čitalnici je bil shod, na katerem je govoril poslanec Biankini. Po shodu so šli udeleženci v sprevodu po mestu, Italijani so jih pa napadli. Hrvatje so se branili s kamenjem in revolverji. Orožništvo je odgnalo italijanske napadavce. Zaprta sta dva Hrvata in en Italijan. Prodanovi hrvaški tiskarni so razbili vrata.

BOJKOT REKE.

Reka, 7. sept. V Novem so se sestali Hrvatje iz Reke in Primorja ter se posvetovali, kako bi odgovorili na reški napad. Osnuje se odbor reških Hrvatov, ki izda popis hrvaških trgovcev na Reki in organizira hrvaško zvezo za nakup pri rojakih in za gospodarski bojkot avtonomašev.

REŠKA RESOLUCIJA RAZTRGANA.

Budimpešta, 7. sept. »Pesti Hirlap« piše ostro, da so reški izgredi uspeh tistih madjarskih politikov, ki se bratijo s Hrvati in Čehi in hujska proti Slovanom, češ, da ne more biti nikdar prijateljstva med Madjari in Slovani. Madjarski listi pišejo, da se noben madjarski politik ni obvezno dogovarjal s Hrvati, ki so sklenili reško resolucijo, ki je le enostranski izraz dalmatinskih želja. Ogrska ne bo nikdar Hrvatom pustila edinega morskega pristanišča, ki ga ima. Listi napadajo tiste ministre koalicije, ki so vsled reške resolucije se delali preveč prijazne Hrvatom ter jim s tem zbudili »blazne želje.«

PONESREČEN RAVNATELJ.

Dunaj, 7. sept. 49 let stari ravnatelj meščanske šole Karol Eberl je na zahodnem kolodvoru prišel pod vlak, ki mu je odtrgal desno roko.

PREPOVEDAN SHOD.

Königsberg, 7. sept. Shod, ki naj bi razpravlja o svobodi v Rusiji, je prepovedan.

MEDNARODNA RAZSTAVA KONJ.

Milan, 7. septembra. V navzočnosti ministra za poljedelstvo je bila otvorjena mednarodna razstava konj. Razstave se razun Italije udeležujejo tudi Avstro - Ogrska, Anglija, Belgija in Švica.

VSEUČILIŠKI PROFESOR SE JE OBESIL.

Trst, 7. septembra. Dunajski vseučiliški profesor dvorni svetnik dr. Ludovik Boltzmann se je v devinskem gradu na železnem drogu obesil. Hči, ki ga je iskala, je našla mrtvega očeta. Rajni je bil preteklo leto vsled nervozitete od profesorske službe suspendiran.

Poziv!

Uredništvo »Slov. Naroda« pozivam, da pove imena, ker meni so doslej še neznana.

Mladi Gostinčar.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm
6	9. zveč.	735·6	21·3	sl. jug.	del. obl.	0·0
7	7. zjutr.	736·6	16·0	brezvetr.	obl.	
	2. pop.	736·6	27·0	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 21·4°, norm 16·2°.

Borzna poročila.

‚Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kursi dunajske borze 6 septembra 1906

Založeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99·15	99·35
4% srebrna renta	99·10	99·30
4% avstrijska kronska renta	99·35	99·55
4% „ zlata renta	117·10	117·30
4% ogrska kronska „	94·65	94·85
4% „ zlata „	112·60	112·80
4% posojilo dežele Kranjske	99·20	100·20
4½% posojila mesta Spljet	100·50	101·50
4½% „ „ Zader	99·30	100·30
4½% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100·30	101·30
4% češka dež. banka k. o.	99·25	99·75
4% „ „ „ ž. o.	99·35	99·85
4½% zast. pisma gal. d. hip. b.	100·10	101·10
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	104·80	105·80
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100·—	100·10
4½% „ „ ogr. cen. dež. hr.	100·—	100·15
4½% „ „ „ hip. banke	100·—	100·30
4½% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100·—	101·—
4½% obl. češke ind. banke	100·25	101·25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99·90	
4% prior. dol. žel.	99·50	—·—
4% „ juž. žel. kup. 1/1 1/7	319·—	321·—
4½% avstr. pos. za žel. p. o.	100·40	101·40
Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/1	216·—	222·—
„ „ „ 1864	276·—	278·—
„ tiske	154·—	156·—
„ zem. kreditne I. emisije	282·—	290·—
„ „ „ II. „	290·—	299·—
„ ogr. hip. banke	257·—	266·50
„ srbske á frs. 100·—	98·—	105·—
„ turške	161·30	162·30
Basilika srečke	21·60	23·60
Kreditne „	456·—	464·—
Inomoške „	79·—	84·—
Krakovske „	87·—	92·—
Ljubljanske „	57·—	64·—
Avstr. rud. križa „	48·75	50·75
Ogr. „ „ „	29·50	32·50
Rudolfove „	58·—	63·—
Salcburške „	73·—	80·—
Dunajske kom. „	505·—	513·—
Delnice.		
Južne železnice	168·—	169·—
Državne železnice	676·—	677·—
Avstr. ogrske bančne delnice	1766·	1776·—
Avstr. kreditne banke	669·75	670·75
Ogrske „ „	808·—	809·—
Živnostenske „	242·—	243·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	710·—	714·—
Alpinske montan	601·—	602·—
Praške žel. indr. družbe	2821·	2831·—
Rima-Murányi	683·25	685·25
Trbovljske premog. družbe	274·—	277·—
Avstr. orožne tovr. družbe	577·—	583·—
Češke sladkorne družbe	149·—	152·50
Valute.		
C. kr. cekin	11·35	11·39
20 franki	19·08	19·10
20 marke	23·475	23·55
Sovereigns	23·92	24·—
Marke	117·25	117·45
Laški bankovci	95·25	95·45
Rublji	252·75	253·50
Dolarji	4·84	5·—

Puškarskega vajenca

takoj sprejme FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani, Židovske ulice 7. 1850 6—6

Tržne cene v Ljubljani

dne 7. septembra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1	6	100 kg pšen. m. št. 0	27	80
„ „ II. v. „	1	36	„ „ „ „ 1	27	50
„ „ III. v. „	1	20	„ „ „ „ 2	26	70
Telečje meso . „	1	60	„ „ „ „ 3	25	40
Prašičje „ sveže „	1	80	„ „ „ „ 4	23	30
„ „ prek. „	1	80	„ „ „ „ 5	21	40
Koštrunovo meso „	1		„ „ „ „ 6	20	30
Kozljič . . . . „	1	40	„ „ „ „ 7	19	7
Jagnje . . . . „	1	40	„ „ „ „ 8	1	2
Maslo . . . . „	2	40	„ koruzne moke	23	60
„ surovo . „	1	9	„ ajdove „	31	5
Mast prašičja . . „	1	8			
Slanina sveža . „	1	72	Fižol, liter . . .	—	22
„ prekajena „	1	80	Grah, „	—	
Salo . . . . . „	1	72	Leča, „	—	22
			Kaša, „	—	22
Jajca, tri	—	20	Ričet, „	—	22
Mleko, liter . . .	—	18			
„ „ posneto	—	08	Pšenica . . 100 kg	16	—
Smetana sladka, lit.	—	80	Rž . . . „ „	14	
„ kisla, „	—	70	Ječmen . . „ „	13	50
Med, kg	1	2	Oves . . . „ „	17	—
Krompir, 100 kg .	5		Ajda . . . „ „	16	
Piščanec	1	10	Proso, belo. „ „	18	—
Golob		50	„ navadno „ „	—	—
Raca	2	—	Koruza	15	60
Gos	5	50	„ bosenska „	—	—

Javna zahvala.

Dne 28. m. m. vpepelil mi je požar vsa moja poslopja, ki so bila zavarovana proti ognju pri francosko-ogrski zavarovalnici **FRANCO HONGROISE.**

Ta zavarovalnica mi je škodo tako hitro pregledala in cenila, ter po njenem glavnem zastopstvu v Ljubljani tako točno in neprikrajšano izplačala, da mi je prijetna dolžnost, se za njeno kulantnosti javno zahvaliti ter jo vsakomur najtopleje priporočati. 2013 1—1

V Hotemežu, dne 31. avgusta 1906.

Jakob Kozelj, priča za × **Janez Kern.**

Mihael Sajovic, priča. **Jakob Kozelj,** podpisal in priča.

Poziv priče!

V neki kazenski zadevi, ki se vrši pred c. k. okrajno sodnijo v Kočevji, ima se zaslišati kot priča neki mož, ki hodi po Beli Krajini kot rezar in katerega naslov naj bi se glasil po njegovih navedbah: „Grtman Andrejc, vas Trzina, št. 50, pošta Mengeš". Te priče pod tem naslovom ni dobiti.

Pozivlja se dotični mož, da nemudoma sporoči podpisanemu svoj natančen naslov, ker bi ga znali zadeti sicer neugodni nasledki.

Komur bi bil znan naslov te priče, naj ga blagohotno naznani okrajni sodniji v Kočevji. — Stroški se povrnejo.

Dr. Fran Poček,
odvetnik v Ljubljani,
Stari trg 30.

1957 (3—3)

1567 III 8 3

Lepo stanovanje

se odda v Zgornji Šiški.

Popraša naj se pri Jak. Matjanu (pri „kamniti mizi") v Zgornji Šiški. 1786 (9)

PATENT-ANWALT
Dr. FRITZ FUCHS
diplomierter Chemiker
(beeidet)
Technisches Bureau
INGENIEUR A. HAMBURGER
Wien, VII. Siebensterngasse 1.

2009 52 50

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico, poselsko sobo in z drugimi pritiklinami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega lista. 1759 13

☛ Otvoritveno naznanilo ☚

„Panorame international"

Pogačarjev trg.

Sobota, 9. septembra. **Ta teden:**

Potovanje po slikovitih francoskih alpah.

Dolina Chamonny. Mont Blanc.

Odprto vsak dan od 9. do 12. in od 2. do 9. ure zvečer.

Vstopnina: 30 v., vojaki, dijaki in otroci **20 v.**; v abonementu 10 vstopnic **2 K**, za vojake, dijake in otroke **1 K 50 v.** — Naprej kupljene vstopnice ohranijo svojo veljavo.

Dovoljujem si naznaniti, da sem kupila **„Panoramo international"** in se bom vsestransko potrudila, da zadovoljim p. n. občinstvo z razstavo novih zanimivih serij.

Velespoštovanjem

Jenny Karinger.

1997 1—1

Kuharica

izurjena in vestna gospodinja, srednje starosti, **želi službe v kakem župnišču** na Kranjskem, Štajerskem ali Hrvaškem. — Naslov pove upravništvo. 2008 3—2

Dobrega

☛ stenografa

sprejme takoj **odvetniška pisarna**

dr. V. Krisper in dr. F. Tominšek.

Prednost ima strojepisec. 1998 3—3

V kmetovalstvu precej izurjen, pošten in zanesljiv, do 40 let star 2007 5—2

hlapec

z dežele se **išče** v stalno službo za malo posestvo v mesto; plača zraven proste hrane po dogovoru.

Ponudbe sprejme **J. Vrhovnik,** vrtnar, **Nunske ulice 3 v Ljubljani.**

O. Bernatović

prodaja do 15. septembra radi pomanjkanja prostora po **zelo znižanih cenah,** dokler je kaj zaloge:

110

jopic za dame in deklice po gld. 1·50, 2·—, 2·50, 3·— do 5·—.

45

površnikov (raglansev) za dame in deklice v vseh barvah po gld. 2·50, 3·—, 4·—, 5·— do 6—.

96

oblek iz sukna in kamgarna za gospode in dečke po gld 3·—, 4·—, 5·—, 6·— do 8·—.

200

pralnih oblek iz sukna za otroke po gld. 1·— do 2·—.

Volnati klobuki za gospode in dečke od 50 kr. visje.

Površniki, ulstri, pelerine in haveloki po globoko znižani ceni. 1842 16

Angleško skladišče oblek.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama **sobotna izdaja „Slovenca"**

Stane le 7 K na leto

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9·60, boljšega K 12, belega, jako mehkega skubljenega K 18, kron 24 snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30·—; kron 36·—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov

Benedikt Sachsel, Lobes 15 p. Plzen na Češkem

1632

Stanovanje išče

mirna stranka v mestu za novemberski termin. Obstojalo naj bi iz dveh manjših ali jedne velike sobe s pritiklinami. Pismene ponudbe z navedbo stanarine na upravništvo „Slovenca" pod šifro „Mirna stranka". 2014 3—1

Stanovanje z vrtom.

Na Tržaški cesti št. 47 odda se stalni stranki prijetno stanovanje v I. nadstropji, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in jedilne shrambe; ter z lastnim sadnim vrtom za letno najemščino 180 gld. 2 19 3 1

Oblastveno potrjeno učilišče
za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi kroj po životni meri.

1298 52-1

Dijak

5. ali 6. gimn. razreda se sprejme na stanovanje in hrano po nizki ceni: NOVI VODMAT 76. 20 5 1

Dunaj-

ske želodčne kapljice, vetrove odganjajoče in želodčni krč utešujoče priznano uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne krogljice, posrebrene, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Škatljica 70 vin. — Dobita se **v lekarni Mardetschlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na Jurčičevem trgu** poleg železnega mostu.

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada" (oblastveno zavarov.): **Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada.** 1-3 49 32

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice 2524 34

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini vljudno naznanjam, da sem **otvoril** pri novem **pokopališču**

filialko za kamnoseško obrt.

Izdelujem vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela iz trpežnega, vsakovrstnega kamenja. V zalogi imam veliko prav lično izdelanih **nagrobnih spomenikov.**

Prevzamem tudi napravo **kompletnih rakev** kakor vseh vrst kamnoseških del na pokopališču in tudi na deželi, po najnižji ceni. Upajoč, da me slavno občinstvo z obilnim delom počasti, beležim

z vsem spoštovanjem udani **N. Kunovar,** kamnosek, Dolnice 1 p. Št. Vid nad Ljubljano

2018 (1)

Opozarjam, da izvršujem naroč. na žgano apno in kamen za kamnoseško in zidarsko obrt iz lastnega kamenoloma

Naročila sprejemam pri pokopališču in v Dolnicah

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo torej zapisujejo pri **želodčni kislini škrofeljnih, krvicah, otoku žlez** itd. in ravno tako pri **kataru sapnika** in **oslovem kašlju.** (Dvornega svétnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.

Izvires: **Giesshübl Sauerbrunn** žel. postaja, zdravilne kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih ...skih prodajalnicah in **trgovinah z jestvinami** in ...

Zaloga pri **Mihael Kastner-ja** in **Peter Lassnik-a** ...

114 52 33

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev balzam

2630 52 36

le z zeleno znamko „redovnica".

Staroslavno neprekosno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5·— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo, povsod znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in teklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3·60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnih drogerijah

Auerjeva luč.

Pristna in porabljiva so le naša izvirna žarilna telesa, ki nosijo v varstvo občinstva pred ponarejanji poleg stoječo, na žarilcu jasno označeno vidno znamko

☛ Auerlicht.

Žarilci 60 v., hranilni žarilci 55 v., cilinder 30 v. in 20 v z dostavo na dom. Dobiva se v **plinarni v Ljubljani.**

Auerjeva družba,
Dunaj, IV/1. 1986 6-1

Učenka

1948 3—3

se **sprejme** za **šivanje.**

Krakovski nasip št. 16.

2 V trajno delo sprejema 2 pridna pomočnika

FR. PICELJ, čevljar v Rudolfovem

1959 3—2

2 čevljarska pomočnika

sprejmem takoj v trajno delo.

JOSIP STUPICA, čevljarski mojster, **Žužemberk,** Dolenjsko. 1988 3—2

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

900 19

☛ Zunanja naročila se točno izvršujejo

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

—o—

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu

zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni méd-pitanec

koji se dobiva v steklenicah, škatljah in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho satovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

1550 52—4 **LJUBLJANA,**

Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša

2265 52—34 III

Zapomni si, prinesti mi moraš le **„Ottomän“-** papir za svalčice ali cevke in ne daj se **premotiti** po podobnih ponaredbah slabe kakovosti.

Trirazredna
cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola
v Ljubljani, Gosposke ulice štev. 8.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588)

Vpisovanje bode dne **16.** in **17. septembra** od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode **sprejemni izpit** za tiste nanovo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične deseto šolsko leto s slovesno skupno službo božjo

Deklice, ki žele vstopiti v ta zavod, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno zglase ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanjem šolanju, za sprejem v **I. letnik** pa **še posebej z rojstvenim listom,** da bodo dopolnile **14. leto** vsaj do konca prvega polletja.

Vsaka dekiica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, za I. letnik pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje (v II. in III. letn.), gospodinjstvo (v III. letn.), zdravoslovje (v III. letn.) — **prostovoljni pa:** lepopisje, petje, telovadba, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo sta združena: 1. **pedagogiški tečaj** za tiste absolventinje, ki se hočejo pripravljati za zrelostni izpit na učitetjišču in 2. **trgovski tečaj,** namenjen razen absolventinjam tega zavoda tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za predavanje trgovskih naukov. — Vpisovanje za pedagogiški tečaj bode dne 16. sept., za trgovski tečaj pa od 25. do 27. septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1906. 1980 3—1

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice štev. 10) se prične **šolsko leto 1906/7** s slovesno službo božjo

dne 18. septembra 1906.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisavali **dne 16. septembra** od 9. do 12. ure.

Učencem, **ki so doslej obiskovali ta zavod,** se je javiti **dne 17. septembra dopoldne.**

Natančneja pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega svèta z dné 28. avgusta 1894. l., štev. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1906. 1945 3—2

Oznanilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto za oddelke: šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame

dne 20. septembra 1906.

Na novo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov zglasiti v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34, Zatiški dvorec)

dne 17. ali 18. septembra

dopoldne od 9. do 12. ure ali popoldne od 3. do 5. ure.

Šola za obdelovanje lesa ima **dveletni pripravljalni tečaj** za dečke, stoječe še v ljudsko-šolski obveznosti. Tečaj pripravlja za vstop v strokovne oddelke (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo) ali pa za vstop v katerikoli obrt; v tem slučaju **nadomešča spodnje razrede nižje realke.**

Zimski kurzi za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke) se otvorijo dne 3. novembra. Vpisovanje se vrši zadnje 14 dni pred pričetkom kurza. Vsak kurz traja 2 zimska semestra. Namen tem oddelkom je pripravljati obiskovalce za zakonito predpisani mojstrski izpit v navedenih stavbenih strokah.

Sprejemni pogoji: **I. na šoli za obdelovanje lesa:**

A) V pripravljalni tečaj: I. letnik: Dovršena ljudska šola in starost 12 let (do dne 31. decembra 1906). — II. letnik: Znanje učne tvarine I. letnika in starost 13. let (do 31. decembra 1906).

B) V strokovne oddelke: Dovršeni pripravljalni tečaj ali meščanska šola ali pa 3 razredi srednje šole (neugodni redi iz latinščine in grščine se ne vpoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1906).

C) V pletarski oddelek: dovršenä ljudska šola in starost 14 let.

II. na šoli za umetno vezenje in čipkarstvo: Dovršena ljudska šola in starost 14 let izjemoma že 12 let (do 31. decembra 1906).

III. na obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci in učenke celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prostori.

IV. v zimske kurze za stavbene obrtnike se sprejemajo obiskovalci, ki imajo učni list dotične stavbne obrti in so stari najmanj 18 let.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1906.

1924 3—1 **C. kr. ravnateljstvo.**

Najnižje cene **Najnižje cene**

F. M. NETSCHEK

Resljeva cesta štev. 3 LJUBLJANA Sv. Petra cesta štev. 37

ces. in kralj. dvorni zavod za uniformiranje ustanovljen l. 1846. (Poleg novega mostu)

pri „Veliki tovarni“.

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu naznaniti, **da je ravnokar došla nova ogromna zaloga jesenskih** in **zimskih narejenih oblek** raznih vzorcev in kakovosti. 1958 10—2

Za gospode in dečke vsakovrstne jesenske in zimske **suknje, haveloke, pelerine in obleke.**

Za dame in deklice vsakovrstne jesenske in zimske **paletote, kostume, jopice, krila in pelerine.**

Zagotavljam Vam najnovejše vzorce, dobro kakovost in delo po najnovejšem kroju.

Velikanska zaloga otročjih kostumov.

Naročila po meri izgotavljam točno, fino in trpežno v najkrajšem času.

Najsolidnejša postrežba! Sveže blago!

Razpis zmanjševalne dražbe.

Podpisano županstvo razpisuje s tem

napravo kanalizacije v Kandiji

in sicer od nove Krajec-ove hiše pri Grmu ob cesti mimo novo zgrajenih hiš do Krke, oziroma do kanala ob deželni cesti pri Knafeljc-ovi hiši.

Proračun in dražbeni pogoji so v občinski pisarni v Kandiji na ogled.

Zmanjševalna dražba za to podjetje je določena

na torek, 18. septembra 1906,

ob 11. uri dopoldne v občinski pisarni v Kandiji.

Pismeni oferti se imajo položiti ravnotam do 12 ure opoldne istega dne.

Županstvo Št. Mihael-Stopiče, dne 3. septembra 1906.

Župan:

1989 3—1 **Josip Zurc** l. r.

A. TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote, marmelade, kandirano sadje** in posebno po najnovejšem načinu izdelovano

cikorijno moko v lesenih zabojčkih

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (12) Berite plakate

Nova trgovina s čevlji.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem

poleg svoje manufakturne trgovine otvoril

= trgovino s čevlji =

domačega in tujega izdelka.

Potrudil se bodem slav. občinstvo zadovoljiti s **trpežnim** blagom in **nizkimi** cenami. 1979 3—1

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

J. KEBER

pri „zlatem čevlju“

Ljubljana, Stari trg št. 9.

debelo in drobno. **Na debelo in drobno.**

2461 52—39

Sv. Petra cesta 27 **J. Ložar** Sv. Petra cesta 27

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu **svojo izborno**

krojaško delavnico

za izdelavo oblek po meri.

Elegantni kroj! Natančno — delo! Nizke cene! —

A. Kraczmer zaloga klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča **popolno zalogo kratkih klavirjev mignonov** in **planin** najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrani klavirji, solidno in stanovitno prenarejeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: **L. Bösendorfer**, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; **Br. Stingl**, c. kr. dv. zalagatelja na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preskrbno in zaračunavajo najceneje.

2178 52—44

Panorama Kosmorama

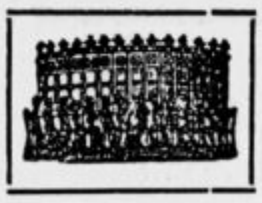

v Ljubljani
Dvorni trg štev. 3,
pod „Narodno kavarno".

—o— 2004

Od 9. do vštevši 15. septembra 1906:

Bavarski gradovi Ljudovika II.

The Kinematograph Edison

s pred kratkim izboljšanim strojem

v hotelu „Ilirija", Kolodvorske ulice.

Golobja vila

na novo izšlo, barvano.

Potovanje okoli zvezde. — Bramba Port Arturja.

Dobri sodnik.

Izgubljeni ščipalnik.—Električni tok.

Predstave vsak dan od 5. do 10. ure zvečer.

Ob nedeljah in praznikih od 2. do 10. ure zvečer.

Dopoldanske predstave od 10. do 12. ure.

Vsako soboto nov program.

V slučaju poškodbe kake slike se ista nadomesti z drugo.

Cene: I. prostor 50 vin., II. prostor 30. vin., vojaki in otroci 20 vin.

1976 4—4 Ravnateljstvo.

Arhitekt 1672 22

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prezidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista.

Izredno kulantne cene in točna izvršitev

Svetovno znano gledišče

UFERINI

pride. 2009 3—2

Edino te vrste obstoječe **čarovno in novitetno gledišče.**

Iznenadljivi komadi. Razkošna oprema odra.

Posebno zanimiv program.

Svetovna razstava St. Louis 1904. 1567 I d **„Grand Prix".** 6—3

I Čisti boljše kot vsako drugo čistilo za kovine. I

Istrska vina,

refoško, beli muškat in teran, 1832 24-8

se dobivajo pri lastniku vinogradov

Antonu Ferlan di Giorgio

v Rovinju, Istra.

Cene in vzorci na zahtevo.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben riziko. Doslej znano edino res zanesljivo sredstvo za pospeševanje močne in nagle rasti **brade, las** in **obrvi** je moj **eleksir za lase** in **pomada za lase**

901 26-21 **„Piliosin".**

Izreden učinek in prav kratkem času. Cena steklenici ali lončku gld. 1·—, gld 1·50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße štev. 3—44.

Trgovskega pomočnika

sprejme **„Konsumno društvo v Toplicah" pri Novem mestu.**

Ponudbe s spričevali do 15. t. m. 1999 2—2

Naznanilo.

Podpisani slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem **prevzel**

kavarno Mayr v Kranju

Kokrsko predmestje, v zvezdi.

Potrudil se bodem slav. občinstvo zadovoljiti med drugim tudi z **najboljšim pivom, finimi pristnimi vini v buteljkah, šampanjcem, finimi likerji** in **mrzlimi jedili.**

Za mnogobrojen obisk se priporočam z odličnim spoštovanjem

2016 3—1 **FRANC SPLICHAL.**

1994 1—1

Razglas

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju se bodo vršile **vzprejemne skušnje** za prvi razred

dne 17. septembra.

Učenci, ki žele biti vzprejeti v I. razred, se morajo v spremstvu svojih starišev ali njih odgovornih namestnikov

dne 15. septembra

oglasiti pri gimnazijskem ravnateljstvu, s seboj prinesti krstni list in šolsko spričevalo t r plašati 4 K 20 h vzprejemnine in 2 K 60 h prispevka za učila in igralna sredstva.

V **II.—VIII. razred** se bodo sprejemali učenci

dne 16. septembra.

Ponavljalni in dodatni izpiti se bodo vršili

dne 15. in 17. septembra.

Šolsko leto 1906/1906 se začne

dne 18. septembra

s slovesno službo božjo.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa državne gimnazije v Kranju,

dne 1. septembra 1906.

NAZNANILO.

Podpisani si usojam nazeaniti slavnemu p. n. občinstvu ter preč. duhovščini, da sem z dnem **1. avgusta letos otvoril v Vodmatu štev. 17**

kamnoseško delavnico.

Opirajoč se na svojo več kot 25letno izkušnjo v tej stroki, se drznem zagotavljati slavno p. n. občinstvo, da bodem ustrezal vsaki kakršnikoli želji svojih p. n. odjemalcev ter izgotavljal **nagrobne spomenike** iz trpežnega kraškega marmorja, granita ali sijenita ter raznih drugih vrst.

Priporočam se torej v obilna naročila na **nagrobne spomenike, prenavljanje starihj prestavljanje kompletnih rakev** in drugih **kamnoseških del.**

Upajoč, da s svojim cenenim, 10% nižje proračunjenim delom, kot povsod drugod, ter solidnim in trpežnim delom zadovoljim vsestransko svoje p. n. odjemalce, beležim

velespoštovanjem

2017 1—1 *JAKOB ZORIČ.*

Za prečastite gg. katehete

jako ugodno urejen

Ročni zapisnik

je založila tvrdka **J. Krajec nasl. v Rudolfovem (Novo mesto),** lastnina „Katol. tisk. društva v Ljubljani".

S tem ročnim katalogom se je popolnoma ustreglo splošni želji vseh slovenskih gg. katehetov. Zapisnik obsega zraven navadnega imenika tudi imenik učencev, ki se pripravljajo za prvo sv. spoved in prvo sv. obhajilo, potem kalendarij ter nekoliko perforiranih praznih listov za opombe. Ker je tudi zelo lične in prikupljive oblike in vezave, je tedaj ta ročni zapisnik vsega priporočila vreden.

Dobiva se v treh izdajah: za **250 učencev** po **kron 1·50**, za **350 učencev** po **kron 1·70**, za **450 učencev** po **kron 1.90;** za poštnino 10 vin. več. Za večjo množino učencev se veže točno po predpisu in po priwerni ceni. 1993 3—1

Čevljarskega pomočnika in učenca

iz poštenene hiše **sprejme**

JANEZ BRATINA, čevljarski mojster, **Idrija št. 98.** 1923 3—1

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najuljudneje naznaniti, da sem **otvoril samostojni**

pečarski obrt

v Ljubnem na Gorenjskem.

V zalogi bom imel vedno **vsakovrstne pečarske izdelke,** lepo in trpežno izdelane.

Za obila naročila se priporočam

2005 3—1 velespoštovanjem

Anton Markovič,
Ljubno, p. Podnart.

HLODE

kupuje

po **najugodnejših cenah** proti gotovini

parna žaga Deghenghi v Ljubljani,

in sicer: 2001 1

hrastove, debele od 30 cm naprej, kub čevelj K	1·20
smrekove „ „ „ „ „ „ „ „	—·64
jelkove „ „ „ „ „ „ „ „	—·57
bukove „ „ „ „ „ „ „ „	—·56
borove „ „ „ „ „ „ „ „	—·58
frize hrastove, kvadratni meter . . . . „	2·20

Hlode pod mero, ali škart, eno tretjino manj.

Kot **vratar, skladiščnik**

ali kaj podobnega **išče službe** oženjen vpok. orožn. postajevodja, vešč slovenskega, nemškega, italijanskega in hrvaškega jezika v govoru in pisavi. — Več pove **Frano Korbar,** Spod. Šiška, poste restante. 2010 3—1

POZOR AMERIKANCI

in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano na največjo zalogo **moških** in ženskih

izgotovljenih oblek

domačega izdelka, dalje **obuval, srajo, klobukov, kovčegov,** solnčnikov, slamnikov robcev in šerp itd. po izredno nizki ceni.

762 39—21

MATEJ OREHEK

trgovina v Kolodvorskih ulicah st. 26

v lastni hiši **v Ljubljani**

Tik znane Tišlerjeve gostilne.

Prostovoljna prodaja.

V Konkurzno maso **Dragotina Puca,** založnika pohištva in tapetnika v Ljubljani spadajoče

pohištvo in tapetniško blago in izdelki

glasom inventarnega zapisnika c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani S 20/6/90 cenjeno sodno na 20(853 K 19 v, kateri znesek se je vsled priznanih izločitvenih zahtev zmanjšal na 20.812 K 19 v, **proda** se vsled sklepa upniškega odbora onemu, ki največ ponudi,

povprek ali skupno

(en block) pod sledečimi pogoji:

1) Konkurzna masa ne prevzema **nikakega poroštva** niti za popolnost in resničnost inventarnega zapisnika, niti za kakovost in količino prodajnih predmetov.

2) Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo se ne sprejemajo.

3) Ponudniki morajo svoje ponudbe doposlati podpisanemu upravniku konkurzne mase najkasneje **do vštetega dné 20. septembra 1906** in svojim ponudbam priložiti kot **varščino** 10% inventarne vrednosti v zmanjšanem znesku 29.812 K 19 v, toraj znesek 2081.

4) Vsak ponudnik je vezan takoj na svojo ponudbo in mora ostati v besedi do vštetega dné 28. septembra 1906.

5) Oni ponudnik, čegar ponudba se sprejme, mora najkasneje v 3 dneh potem, ko sprejme obvestilo o sprejemu njegove ponudbe v roke podpisanega upravnika plačati ostanek kupnine in prevzeti kupljene reči najkasneje v 8 dneh od dneva plačila dalje računjeno.

6) Upniški odbor si pridržuje pravico, da ponudbe presodi, jih sprejme ali odkloni.

7) **Kupci si lahko ogledajo sleherni dan od dne 20. septembra 1905 na prodaj postavljene stvari.**

8) **Inventarni zapisnik** je moči vpogledati pri c. kr. dež. sodišču Ljubljanskem ali pa pri podpisanem upravniku konkurzne mase, koder se dobe tudi vsa natančnejša pojasnila. 1990 3—2

V Ljubljani, dne 4. septembra 1906.

Dr. Alojzij Kokalj
kot upravnik konkurzne mase Dragotina Puca.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

„Amerika"

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52—45 (na dvorišču).

„Amerika"

Najcenejša vožnja v Ameriko.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani.

Št. 4966 ex 1906. 1961 3—2

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v nabavo potrebnih

desk, plohov, obročev, dog in premoga za leto 1907, ozir. 1908 konkurenčno razpravo.

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 K, in **opremljeno s pobotnico o 10% varščini, zaračunjeni po zaslužku za leto 1906 in vloženi pri kaki c. kr. blagajni** naj se dopošljejo najkasneje do dné **20. septembra ob 11. uri dopoldne** na podpisano c. kr. tobačno tovarno.

Napis naj se glasi: „Ponudba za dobavo desk, plohov, obročev itd. k. štev. 4966 ex 1906".

Za leto 1907 se bodo potrebovale naslednje množine:

4 *m* dolge, 14 *mm* debele deske iz mehkega lesa, skupaj 90.000 kosov.
4 *m* dolge, 20 *mm* debele deske iz mehkega lesa, skupaj 30.000 kosov.

1000 kosov 4 *m* dolgih 26 *mm* debelih in 316 *mm* širokih desk (mehek les)
500 „ 4 „ „ 33 „ „ „ 316 „ „ „ „
300 „ 4 „ „ 40 „ „ „ 316 „ „ „ „
600 „ 4 „ „ 53 „ „ „ 316 „ „ plohov „
100 „ 4 „ „ 53 „ „ „ 316 „ „ „ (mecesen)
30 m^3, 2 *m* dolgih, 53 *mm* debelih in 260 *mm* širokih plohov iz trdega lesa.
50 kosov različnih desk iz trdega lesa.
50 m^3 obsekanih hlodov različnih širin.
150 kosov hrastovih pragov 1·5 *m* dolgih, 19 *cm* širokih in 15 *cm* visokih.
155000 kosov leskovih malih obročev 2·5 *m* dolgih v zvezkih po 100 kosov.
8400 kosov bukovih dog 82 *cm* dolgih, 11—12 *cm* širokih
4000 „ „ „ 55 „ „
24.000 metrskih stotov premoga.

Potrebne množine za leto 1908 v približnem številu kakor v letu 1907 se bodo naznanile zalagateljem pred potekom leta 1907.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani, dne 30. avgusta 1906.

Avstro-ameriška čevljarna,

Ljubljana, Prešernove ul. 50.

Najnovejši izdelki

čevljev za gospode dame in otroke. 2000 2—2

Športni in telovadni čevlji.

Pristne št.-peterburške galoše.

Naročila z dežele se izvrše najtočneje in najbolj solidno.

Otvoritev dné 10. septembra.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidrolične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovšini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole** itd.

Specijaliteta: **valjčni zastori** in **solnčne plahte** po najnovejšem zistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

1509 52—54

PFAFF-ovi šivalni stroji

1409 52—12

so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó

neprekosno za obrtne namene šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: FRAN TSCHINKEL

Ljubljana, Mestni trg 9. **Kočevje,** v gradu.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovlj. l. 1882. **v Ljubljani** **Ustanovlj. l. 1882.**

podrejena škontraciji „Zadružne zveze" v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. **4½%** **Telefon št. 185**

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

273 20 Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 8,926.326·73.**

Stanje hran. vlog **K 8,702.874·88.** Denarni promet **K 44,396·886·60.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5¼% z 1½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije; na menico po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

2291 218

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani"

Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000.000·—. **Rezervni zaklad K 200.000·—.**
Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkulujo in devinkulujo vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.

Čudovito nizke cene!

O. BERNATOVIĆ

Angleško skladišče oblek

Mestni trg 5, Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča

po čudovito nizkih cenah

naslednje predmete:

za šolsko mladež:

za dečke	jesenske in zimske obleke	od gl.	5·—,	7·50,	10.—	višje
„	angleški površniki, športne in zimske suknje	„	5·—,	7·50,	10·—	„
„	dolge sive in oliv. zelene nepremočne pelerine iz veljbl. dlake	„	3·—,	4·—,	5·—	„
„	special. zimske suknje z Ural-Krimmer-ovratniki, podložene in s prešito podlogo	„			5·—	„
za gospode	jesenske in zimske obleke najmodern. vzorca	„	5·—,	7·50,	10·—	„
„	angl. površniki brez podloge, moderni desini, raglans, paletoti in zimske suknje	„	7·50,	10·—,	12·—	„
„	dolge sive, oliv. zelene in rjave nepremočne pelerine iz veljbl. dlake . .	„	5·—,	6·25,	7·50	„
„	haveloki z rokavi ali brez njih brez konkurence	„			3·—	„
za dame	bluze, krila	„		1·—,	2·—	„
„	paletoti, raglans, ovratniki, kostumi po najnovejši modi	„	3·—,	4·—,	5·—	„
za deklice	obleke, paletoti, plašči in jopice . .	„	1·50,	2·—,	3·—	„
1500 koljerjev	iz kožuhovine in perja do najfinejše izvršitve in v vseh barvah . .	od gl.	0·50,	1·—,	2·50,	5·— „
Klobuki za dečke in gospode v najmodern. obliki		od gl.	0·50,	0·75,	1·—	„

Na željo izbrane pošiljatve tudi brez povzetja.

Ilustrovani ceniki o konfekciji za dame na zahtevo zastonj in franko.

1954 3—2

Čudovito nizke cene!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.

Književnost in umetnost.

* **»Dom in Svet«.** Vsebina devetega zvezka: Fr. S. Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. (Dalje.) Ivan Lah: Gospod Ravbar. Pesem. (Dalje). Lea Fatur: Vilemir. Romantiška povest izza turških bojev. (Dalje). Anton Medved: Slovenska govorica. Anton Medved: Molitev. Ivan Podlesnik: Telovadba in športi. Anton Medved: Prepozno. Svetoslav Premrou: Dvojno knjigovodstvo in njegove oblike. Dr. M. Opeka: Bratu novomašniku. Josip Lavtižar: Onstran Baltiškega morja. Popotni zapiski. (Dalje). J. K. Rodbinski priimki iz rastlinskih imen. (Dalje). Književnost. To in ono. — Slike: Otvoritev bohinjske železnice: Deželni glavar kranjski Oton pl. Detela pozdravlja nadvojvoda Frana Ferdinanda na Jesenicah. — Bojarska svatba. S. B. Lebedev. — Admontska knjižnica. — Iz admontske knjižnice: Sodba. — Nebesa. — Admont. — Iz admontske knjižnice: Pekel. — Smrt. — Pogled na Kristijanijo izpred kraljevega gradu. — Holmenkollen. — Z nove železnice: Solkanski most. — Valparaiso. — Odkritje Vilharjevega spomenika v Postojni. — Vilharjev spomenik v Postojni. — Vegov spomenik v Moravčah. Iv. Zajec. — Rojstni hiši dr. L. Tomana in M. Langusa v Kamni gorici. — Vilhar v ječi. — Rembrandt Harmensz van Ryn. — Izumitelj »volapüka« Schleyer. — Smodnišnica na ljubljanskem polju razstreljena. Na ovitku: Ena prau lejpa in kunštna peisem.

* **»Katehetična metoda nekdaj in sedaj.«** Spisal Alojzij Čižek, veroučitelj. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru 1906. — Že nekaj let sem se opaža med kateheti živahno gibanje. Prirejajo se shodi in katehetski kurzi, pišejo in izdavajo se knjige, proučavajo se raznovrstne metode pri verskem poduku. Dobili smo v roke tudi slovensko brošuro te vrste z zgoraj omenjenim naslovom. Ta knjižica, je ponatis člankov, ki jih je prinašal letošnji »Voditelj« ter jo toplo priporočamo vsem veroučiteljem zlasti onim, ki ne utegnejo prebirati obširnih nemških spisov in knjig enake vsebine. Vprašanje o katehetski metodi je priplavalo na površje in ne bilo bi prav, ako bi se kdo izognil recimo novostim v metodi z izgovorom: Jaz učim kakor vem in znam; hočem prostost. Omenjena knjižica podaja kratek pregled raznovrstnih metod ter kratke sodbe veljavnih kapacitet o posamnih metodah. Obširneje se peča tudi z najnovejšo »psihološko« ali monakovsko metodo, ki ji da po pravici prednost pred drugimi. Morda bi bilo bolje, če bi bil gospod pisatelj številne odlomke iz raznih virov podal v slovenskem prevodu, ker se potem cela razprava lepše bere in napravi boljši vtis. Marljivi gospod pisatelj zasluži vso pohvalo, ker je obdelal razvidno in jasno tako obsežno in važno tvarino ter jo ponudil slovenskim katehetom v lični brošuri.

Cerkveni letopis.

Volitev jezuitskega generala. Dne 2. t. m. se je pričela volitev generala p. Martina. Dozdaj je vodil posle po smrti rajnega generala p. Freddi. Volitev je tajna. Volijo predstojniki petih asistenc (Italija, Nemčija, Francija, Španija, Angleška) in načelniki 27 provinc. Rajnega generala p. Martina so izvolili v samostanu Loyola na Španskem. Zdaj se vrši volitev v rimskem Germaniku, kjer biva tudi kardinal Steinhuber s. J. Sodijo, da bo najbrž izvoljen generalni vikar p. Freddi. Jezuitskih generalov je bilo dozdaj 24 in sicer 5 Špancev, 11 Italijanov in en Nemec, en Čeh, en Nizozemec in en Švicar.

Lurd v nevarnosti. Francoska vlada namerava zapreti Lurd, ker proti svetovnoznani božji poti neprestano hujska framazonsko časopisje in pa framazonski politiki. Francosko katoliško prebivalstvo je zato zelo razburjeno. Tarbeški škof Schöpfer je izjavil, da ni paragrafa, po katerem bi mogli zapreti lurško baziliko, sosedna poslopja in zemljišča, ki so last škofove menze. A kljub temu, da niso država, departement in občina nič prispevali h gradbi, in so prispevali katoličani celega sveta, ni izključena zatvoritev v sedanjih razmerah, ko vedno bolj preganjajo s silo in samovoljo katoličane.

Pri nakupovanju
suknenega
in manufakturnega
blaga
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice štev. 4.
811 52—20
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Želodčne kapljice

(z varstveno znamko sv. Marka)

500 let je stara lekarna, kjer se izdeljujejo po preizkušenem zdravniškem dilu **Želodčne kapljice** (z varst. znamko sv. Marka.) Te po receptu, ki mi ga je izročil neki zdravnik, prirejene želodčne kapljice so posebno priporočljive za ohranjenje trajnega zdravja, ker je dokazano, da je **nervoznost, bledica, pomanjkanje spanja, migrena, glavobol** vedno le **posledica slabe prebave** in vsled tega **slabe tvoritve krvi.** — Te kapljice učinkujejo posebno ob **prehlajenju želodca, oslabljenju** želodca, slabi prebavi in s tem spojenim **zaprijem** ter pomanjkanju teka.

Zakonito zajamčeno.

Izvleček iz prostovoljnih **zahvalnic,** ki mi dohajajo vsak dan.

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer od dolgoletne bledice. Pošljite mi, prosim za 8 kron še 2 tucata. Velespoštovanjem HENRIK KUBRICHT, krajni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so čudovito pomagale moji soprogi proti bolečini v želodcu Pošljite mi še 12 steklenic. JOSIP SCHNEIDER, posestnik na Dunaju, Wiedner Hauptstrasse.

Zelodčne kapljice se pošiljajo:

1 ducat (12 steklenic) po 4·— K. 3 ducate (36 steklenic) po 11·— K.
5 ducatov (60 steklenic) 17·— K.

prosto zavoja in poštnine, ako se pošlje denar naprej ali povzame. — Razpošilja samo

GRADSKA LEKARNA, ZAGREB
Trg sv. Marka št. 36, poleg cerkve sv. Marka. 1995 30—1]

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko

je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe **„Cunard Line“** to je **gotovo** in se ne da vtajiti. Veliki moderno opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta **vsake 14 dni.** Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej Odlasek,** dosluženi uradnik državnih železnic inhišni posestnik v **Ljubljani, Slomškove ulice 25** blizo cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pismeno povpraša ali pa pride osebno v pisarno. **Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka** in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 1969 41

Stanje hranilnih vlog: 22 milijonov kron. **Rezervni zaklad: nad 760.000 kron.**

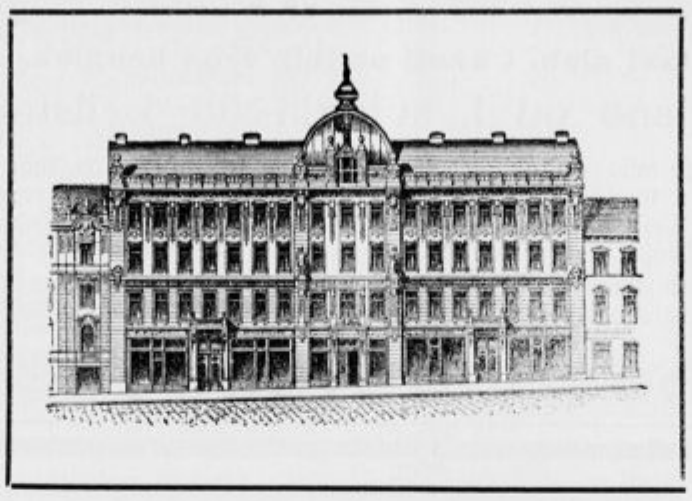

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah štev. 3,

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih **obrestuje po 4** % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 95 12—9

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**
Vedno velika zaloga.
Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pozlatim itd.
Velika zaloga elektr. sveti in kiparskih del.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo
šivalnih strojev voznih koles
2675 52—33
in

pisalnih strojev.
Pouk v šivanju in v vezenju na stroje brezplačen.

744 52—14
ANTON PRESKER
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem. London 1905.

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke**
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo **izgotovljene obleke.**
posebno na **haveloke** v največji izberi po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

FILIP FAJDIGA,
zaloga pohištva 962 52-20
Ljubljana,
Sv. Petra cesta 19
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega
pohištva
po najnižjih cenah.

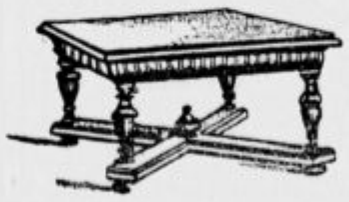

Deček

iz poštene rodbine se **sprejme** takoj v trgovino z mešanim blagom. 1991 2—1
J. Kranjc, Borovnica.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

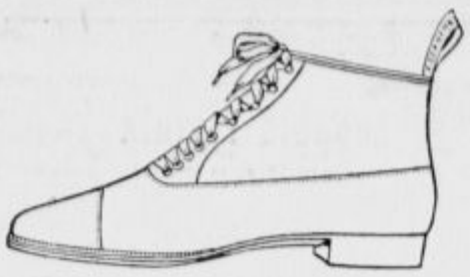

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

„Chick".
Pred. štev. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6·—.
Pred. štev. 720. Isti iz lakovine K 6·30.

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9·50.
Pred. štev. 361 Ia. Boxcalf z angleškimi podplati K 12·50.

„Moderno".
Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9·—.
Pred. štev. 745. Glasgow Chevreau z močnimi podplati K 11·—.

Pred. štev. 553. Sabakid K. 10·50
„ „ 567 Ia. Boxcalf K 13·—
„ „ 610. Lakovina K 12·—
(1323 14)

JZVIRNI SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI

949 3[8] se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce". Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji" k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poroštva, niti doposlati posamnih delov.

---

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pristanu št. 14** v Ljubljani. 1026 18

---

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetiškim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z **varstveno plombo** zavarovano pristno **nikelnastim okovom, šanir-pokrovom** čez kolesje, 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5·—, 3 komadi K 14·—, s sekundnim kazalcem K 6·—, 3 kom. K 17·—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10·—, 3 kom. K 28·—, s sekundnim kazalcem K 12·50, 3 kom. K 35·—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 1790 10—5

prva tovarna ur Hanns Konrad
v Mostu (Brüx) št. 1157, (Češko.)

Bogato ilustr. ceniki z nad 2000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

!!! Svoji k svojim !!!

FR. ŠOUKAL

krojač,

Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan v Parizu 1906

odlikovan v Parizu 1906

se priporiča **prečast. duhovščini** in slav. občinstvu v **izdelovanje** vseh v to stroko spadajočih del **natančno po meri,** po nizkih cenah. 1893 3

Priznanja prve vrste na razpolago.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vôz

kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 16

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejmem tudi izurjene **kovaške pomočnike in krepke vajence** poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po **nizki ceni.**

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev

iz najbolj slovitih **tovarn.**

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-20

Zdravilnica z mrzlo vodo

po Kneippovem načinu

v Krapini,

last slob. i kralj povelj. trga Krapine.

Otvorjeno od 1. svibnja do 1. listopada.

Srednje milo podnebje, mesto obdano od obronkov štajerskih alp, obdarjeno z divnimi krasotami, prikazuje gledavcu bujne prizore. — Pri mrzlici se dajejo bolnikom tople omorikove in ogljinčnokisle kopeli, masaža, zdravljenje z elektriko itd.

Stanovanja na razpolago, glede katerih se treba obrniti na kopališko opravo. Postrežba cena. 1332 20—12

1563 20—9

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ najboljših pušk in samokresov ∴

lastnega izdelka, kakor tudi **belgijskih, sulskih** in **čeških,** strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke **trocevke in (Bock) puške s Krupp**-cevmi za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh **lovskih potrebščin** po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastonj in poštnine prosto. ∴

Ustanovljena 1862. Telefon 584.

Najstarejša 1884 **peči in** c. kr. dvorni **tvornica ognjišč** 12-3 **mašinist**

RUDOLF GEBURTH, Dunaj (Wien)

VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfinejše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emaliranе.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Specialni katalogi gratis in franko.

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustrovan **glavni cenik** z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura	K 3·—
slst. Roskopf patent ura	„ 4·—
„ „ črna jekl. rem. ura	„ 4·—
švic. izvir. Roskopf pat. ura . .	„ 5·—
Goldin rem. ura „Luna" kolesje	„ 7·50
srebr. „ „ „Gloria" „	„ 7·60
„ „ „ dvojni plašč .	„ 11·50
„ oklep verižica z rinčico na pero in karab., 15 gr. težka	„ 2·50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna" kolesjem . .	„ 9·50

ura s kukavico K 3·50, budilka K 2·90, kuhinjska ura K 3·— švarcvaldska ura K 2·80

Za vsako uro 3letno pismeno jamstvo! Nikak rizik! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu (Brüx) št. 654, Češko. 1789 100—9

Proda se iz proste roke

pritlična hiša

z gospodarskim poslopjem in okoli 5100 m² prostega sveta na Opekarski cesti št. 26. Hiša je pripravna za gostilno in gospodarsko poslopje za prodajalno in skladišče. Dobi se tudi lahko od lastnika gostilniška obrt.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji. Vsa nadaljna pojasnila daje lastnik hiše istotam. 1752 10

Prodaja na debelo in drobno.

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100—15 prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv firnežev, lakov in steklarskega kleja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Matica v Pragi. Podružnica v Brnu.

1431 100—5

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC,

Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.

(Ustřední banka českých spořitelen)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4¼ %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4½% in ¼% upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih **4% bankovnih obligacij,** katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Telefon št. 12017. **Del. kap. 7,000.000·—** Telegrami: „Sporobanka". **Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.** Telefon št. 12017.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 163. priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona štev. 187. 990 50—82

Podpisana uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem zopet prevzela

RESTAVRACIJO „PRI PANJU“ NA BLEDU

katero bodem vodila z najboljšo oskrbo; na razpolago imam tudi sobe za prenočevanje tujcev. — Oskrbljeno bode vedno za okusna gorka in mrzla jedila ter za izvrstno vinsko kapljico.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

1858 4—4 **ANA VRINŠEK,** gostilničarka.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni **6** dni izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton

toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice štv. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedelek, torek in četrtek v tednu.

Ideal hišne gospodinje je

„Parket-Rose“!

Parket-Rose

Edina

mast za parketna tla

katera se dá z vodo in milom izpirati, za **linolej, xylolith** in za

mehki lesni pod.

Vsako snaženje potem s trdim voskom odpade.

Ni več črnih, zamazanih sobnih tal.

Ni več prahu v stanovanju. 1667 10-7

Glavna zaloga za Kranjsko: tvrdka

Ant. Krisper

Ljubljana.

Nadaljne zaloge: **Brata Eberl, Ad. Hauptmann** itd.

Za dela **„Parket-Rose“** priporoča se:

Snažilni zavod

Peter Matelič.

Telefon št. 155.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno** ter **portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52—6

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta! **Najcenejša, največja eksportna tvrdka!**

1932 18—2

H. SUTTNER urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža

prej v Kranju

priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur,

brilantov, zlatnine in **srebrnine** v veliki izberi

po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki, novi cenik, ki se pošlje zastonj in poštnine prosto.

PETER WERNIG

c. kr. dvorni izdelovalec orožja

Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec

triumpf-riefled pušk in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevnimi vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan. za kar se **popolno jamči,** po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

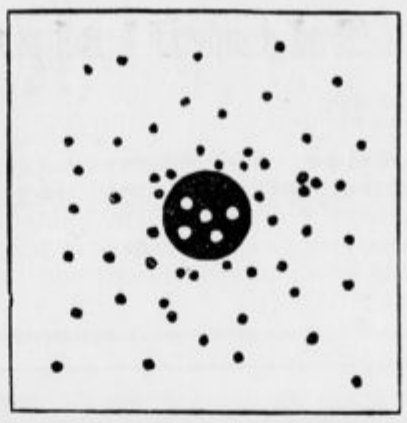

najizbornejše izdelke

kakar **trocevke,** lahke kot pero, odl. **risanice** (stuce), **dvocevne risanice** (Bockgewehr), **puške za streljanje v tarčo** (Büchsenflinten), **Mannlicherjeve schönauske risanice,** kakor tudi **Weringove** čveterocevke itd.

Ceniki zastonj in franko. 1897 5—2

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“

RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah štev. 41 od južnega kolodvora na desno.**

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v **torek dopoldne,** da prestopite pravočasno na barko v **soboto zjutraj.** — Naši parniki Finland, Kronlad, Vaderland, Zeeland vozijo do New Yorka osem dni. To je pribito. **Uljudnost, snaga** in **zdrava hrana** je na njih pri nas prvo in zadnje. **Red Star.**

862 52—42

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most. ulica 17, Žižkow, Husova ulica 37. **Brno,** Veliki trg 10. **Baden,** Glavni trg 4. **Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg,** Schillerjeva cesta 3. **Mödling,** Fran Josipa trg 9. **Novi Jičin, Crna cesta 8. Pizen in Svitava.**

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennwega), **IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.**

Menjalnična dalniška družba 67 150—93

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16,000.000. Reser. zaklad K 7,000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, sreček, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izžrebanih zastavnic in obligacij, sreček in kuponov.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.
Elekrični obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: **Telefon 154.** **Delavnica:**
Miklošičeva cesta št. 6 **Igriške ulice št. 8**

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano reelno in fino po najnižjih cenah.
765 52—20

Solidno delo! Nizke cene!

Josip Stariha

692 **F. S. Nolli-jev naslednik** 52—24
Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa

kleparska in **vodovodna**

dela kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Direkten nakup od tovarne!

V prospeh plesa, kakor tudi z godbo spremljevanega petja, kupi se dandanes edino le samoigrajoči

godbeni avtomat

z glasovirjem, mandolinami, zvonkljanjem, kastanjetami, malim in velikim bobnom, činelami.

Vsako teh glasbil igra tudi lahko samo zase.

Vsakemu avtomatu se pridá 16 igralnih komadov in sicer si jih kupec lahko sam izbere. Avtomat igra za poljuben denar ter se lahko tako vravna, da igra hitro, počasi, tiho ali glasno, kratko ali dolgo.

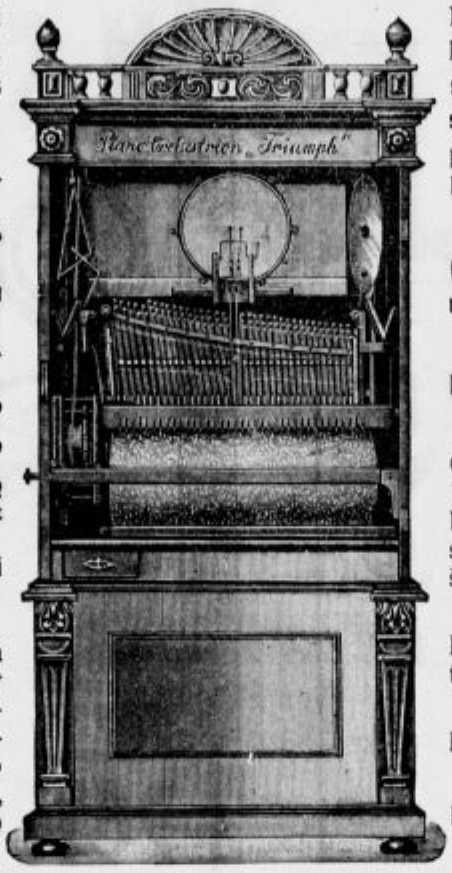

Najboljši vir dohodkov za **hotelirje, kavarnarje, gostilničarje, zavode** in **zasebnike.** Ti avtomati se ne prekupljujejo, ampak se dobivajo naravnost iz tovarne po: 92 53—16

Simonu Kmetetz

Ljubljana
Kolodvorske ulice štev. 26.

Cene avtomatov so: 1800, 1200, 900 in 800 K, to pa le, ako se plačuje v mesečnih obrokih, pri takojšnjem plačilu pa se dovoljuje 10% popusta.

Delo je prve vrste, solidno, trpežno, elegantno in moderno.

Postrežba je reelna in jedno leto se jamči.

Ker je to domača industrija, zato so tudi cene prav nizke

Vintgar

restavracija Jos. Žumer

se priporoča častitim gostom, letovičarjem, ob šolskih izletih, in sploh izletnikom.

Z naravnim vinom, svežim pivom, okusnimi toplimi in mrzlimi jedili.

Za zabavo je **pijanino.**

Na razpolago lastni vozovi in konji. Večji obedi naj se izvolijo pravočasno naznaniti. 1031 15

Zidanje rakev (grobnic)

na novem centralnem pokopališču

***izvrši najcenejše stavitelj novega pokopališča** po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.*

1671 9

*Natančneje se poizve v tehnični pisarni gosp. **Ferd. Trumler-ja,** mestni stavitelj Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.*

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v najem, ravno tako tudi
1760 13

hlev za dva konja.

Naslov izve se pri upravništvu „Slovenca".

Hiša

na lepem prostoru v mestu, pripravna za kupčijo ali tudi duhovnika-penzijonista, ker je pri hiši nekoliko vrta, z lepim razgledom in v obližju cerkve, se **proda** pod ugodnimi pogoji.

Naslov iz prijaznosti pri upravništvu „Slovenca". 1928 3—3

Seb. Unterhuber, lastnik Fr. Benque

Ustanovljeno 1870. ● tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih ● Ustanovljeno 1870.
izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

Glavna tovarna v Beljaku, Šolska cesta 21 ● Filijalka v Ljubljani, Dunajska cesta 73
nasproti topničarski vojašnici

Telefon št. 237 priporoča se **Telefon št. 237.**

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele za **fasade, balkone; grobne spomenike** itd.; **stopnice** po naročilu narejene z železno sestavo; **cementne cevi** (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd.; **plošče iz cementa** (Metallique), preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha. — Proračuni zastonj in poštnine prosto.
748 30—22

Ena steklenica
3 kg vsebine 2371 8

malinovega sirupa

lekarja Piccolija v Ljubljani,
nedosežne kakovosti,

se pošilja vštevši poštnino in zavijanje po poštnem povzetju za K 5·30 v prvem pasu, sicer K 5·60.

V Ljubljani stane ena steklenica s 3 kg K 4·—; pasteurisirana steklenica (ca. 1 kg) K 1·50. Razpošilja se tudi v sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

Karel Planinšek

prva ljubljanska veležgalnica za kavo z elektriškim obratom ter špecialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani

samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa"
(postajališče cestne železnice)

priporoča vsak dan na stroj sveže žgano kavo; najfinejše vrste in preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razpošiljam vsak dan.

1335 20—13

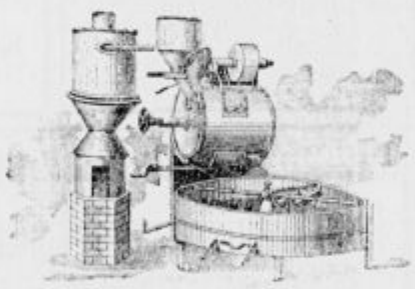

„Vzajemna zavarovalnica"

Dunajska cesta št. 19 **v Ljubljan** Dunajska cesta št. 19

38 24—20 **v Medjatovi hiši v pritličju**

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!